IDA MAY.

BERÄTTELSE AF EN ENGELSK PRESTMAN.

FRÅN ENGELSKAN

AF

C. A. STENHOLM.

STOCKHOLM.
SVENSKA SÄNDEBUEETS FÖRLAG.
1883.

STOCKHOLM.
O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI.
1883.

IDA MAY.

Första kapitlet.

Alla tyckte, att Ida May var ett ovanligt barn och alla sade, att hon var bortklemad, derför blef det allmän lyckönskan när det en dag spordes, att hon fått en liten bror samt att såväl den nykomne som modren efter omständigheterna mådde väl.

Ja stor var i sanning glädjen, icke blott ibland de »dyra femhundra vännerna,» utan äfven i Mays stilla hem. Der strålade den i allas ansigten, och alla syntes lyckliga, från den gamle doktorn, som på sin väg från sjukrummet mötte den tre år gamla Ida och sade, under det han strök hennes mörka lockar: »min lilla mamsell, nu är du allt dragen vid näsan,» till den lilla barnflickan Betty, som för att göra det begripligt för Ida hvilken stor skatt hennes moder fått, gjorde löjliga grimacer och härmade den lilles gråt.

Men när Ida infördes i det halfdunkla rummet och på nattduksbordet såg en mängd små flaskor och soppskålar samt betraktade den stränga minen hos amman, som pekade på bädden, hvarest modren låg, och saktade den något för bullersamma glädje, hvarmed Ida först helsade sin lille bror, då begynte den unga damen tvifla på den stora förmånen, som man sagt henne skulle blifva följden af denna tillökning i familjen. Hon stod stilla en stund och såg sig om, med de stora, mörka ögonen vidt öppna, och hennes röda läppar hade ett mycket egendomligt uttryck.

»Kom hit, min älskling,» yttrade hennes moder matt. »Är du inte glad öfver att ha en liten bror och skall du inte hålla mycket af honom?»

Men Ida tänkte på annat. Hon klättrade upp på en stol för att komma närmare sin moder och sade, i det hon med sin knubbiga hand pekade mot kakelugnen, hvarest amman vyssade den nyfödde:

»Mamma, har *Gud* sändt det barnet hit?»

»Ja, min älskling,» svarade fru May.

»Jaså,» sade den lilla, i det hon sänkte handen och förtrytsamt krökte läppen. »Jag undrar på, att Gud sände honom nu, då du är så sjuk och måste hafva den der otäcka qvinnan att vårda honom.»

Men den lille, om hvilkens ankomst hans syster så vanvördigt uttryckt sin mening, fick ej länge deltaga i lifvets sorg och glädje härnere. Icke många veckor hade flytt, förrän den odödliga blomman blef omplanterad, för att slå ut i himmelens Eden, och då blef Ida om möjligt ännu mera omhuldad och ännu innerligare tryckt till de föräldrahjertan, som döden så djupt sårat.

Gossen dog och begrafdes. Samma dag, som begrafningen egt rum, satt Ida om aftonen i fadrens knä och sökte fåfängt begripa hvad *död* var, som gjort familjen så sorgsen. Plötsligt bröt hon tystnaden och sade:

»Hvar är lillebror nu?»

»Han är i himmelen,» svarade fadren och suckade.

»Och min lille kyckling, som jag härom dagen tog i famnen, så att han dog, den du begrafde åt mig — han

är väl också i himmelen nu och är en ängel? Kanske Gud vill låta lillebror leka med honom?»

Den omnämde kycklingen hade i likhet med flera kamrater blifvit offer för Idas kärleksfulla, men stundom alltför hårdhändta ömhetshetsbetygelser, ty vid denna tid och följande sommar egnade hon sig uteslutande åt studiet af den del af ornitologien, som handlar om tama foglars vanor. Att vakta kycklingarne var hennes förtjusning. Mången dag följde hon dem och sökte härma deras rörelser, tilldess de befjädrade tvåfotingarne ansågo henne såsom en af dem och ej voro det minsta rädda i hennes närhet. Stundom fann man henne med de friska läpparne betäckta af jord, ty hon hade försökt förvandla dem till näbb och plocka på marken, såsom hon sett sina små favoriter göra. En dag var hon nära att få sina ögon uthackade af en förtretad höna, under hvilkens vingar hon tillsammans med kycklingarne sökte gömma sig. Ofta kröp hon in i hönshuset och satt der tålmodigt i en vrå, under det hon hopkrupen hvi-

lade på händer och fötter, och det enda som förbittrade hennes nöje var den ledsamma omständigheten, att hon oaktadt alla försök icke kunde *sticka sitt hufvud under sina vingar*.

Sent en afton saknades hon, och när modren gick ut för att söka efter henne, besvarade en barnaröst, som tycktes komma från molnen, hennes ifriga rop. Då hon blickade upp i ett träd, som stod i närheten, fick hon se Ida sittande på en gren.

»Gud förbarme sig!» utropade den förskräckta modren; »huru har du kommit dit upp, mitt barn?»

»Ä' inget barn nu,» blef svaret; ja' ä' en *höna*, och nu ska ja' sofva, och har flugit högt, så att kattorna inte ska ta' mej.»

Lyckligtvis var fadren i närheten, och hans stadiga arm drog snart den lilla flickan från hennes farliga ställning.

En gång beskref modren för Ida, huru Gud vårdar oss alla, och att han sändt sina änglar för att bevara oss från det onda och leda oss till det goda.

»Äro de alltid omkring oss, äfven om natten?» frågade Ida, under det ögonen uttryckte den största förvåning.

»Ja, de äro alltid hos oss,» svarade modren. De skydda oss, när vi sofva, och gifva oss lyckliga drömmar. Du behöfver aldrig tycka dig vara ensam, ty änglarne äro alltid nära för att beskydda dig.»

Ida var ej det minsta rädd i vanliga fall, men tanken på det öfvernaturliga, som så plötsligt framställts för hennes uppjagade inbillning, gjorde djupt intryck på hennes sinne. Hon sade emellertid ingenting och fru May, som ej anade hennes känslor, talade om samma ämne ännu en stund.

När Ida denna afton blifvit afklädd och lagd i sin lilla bädd, hörde hennes föräldrar henne högt och ängsligt ropa dem till sig. Då de skyndade in i hennes lilla sofrum, satt hon i månskenet, med oro och fruktan målade i sitt ansigte. På deras frågor svarade hon under en flod af tårar, som ej längre kunde hindras:

»*Jag önskar, att Gud måtte ta' bort sina änglar!* Huru skulle jag kunna

sofva, då de alla äro omkring mig och stå och se på mig.»

Ida tyckte mycket om att gå i kyrkan. Hennes lätt mottagliga sinne intogs af ställets högtidliga stillhet. Den matta belysningen predikantens bleka ansigte i predikstolen och orgelmusiken uppfylde henne med en hemlighetsfull vördnad. Då orgeltonerna brusade, var hon alltid vaken samt lyssnade med hänryckning, och enär hon sedan fick sofva under predikan, så var hon på det hela taget böjd att anse söndagsgudstjensten såsom en mycket behaglig inrättning. Stor var fördenskull hennes missräkning, då hon en söndag af ett lindrigt illamående tvingades att stanna hemma. Hon grät och bad om att få gå med. Då intet tycktes vilja hjelpa, såg hon upp i modrens ansigte och yttrade bevekande med stort allvar:

»Låt mig få gå med, mamma! Om jag får följa med, så vill jag *tro* och bli en liten profmedlem.»

»Mitt barn,» blef svaret, jag kan ej

tillåta dig att gå till kyrkan i dag, och om du verkligen vill blifva god, så tala ej mera derom.» Barnet suckade, gick bort till fönstret och stälde sig der samt lyssnade på kyrkklockornas klang, som dallrade öfver fälten i den behagliga sommarluften. Då ringningen upphört, vände hon sig åter till sin moder.

»Mamma,» sade hon och gjorde sitt ansigte så långt som möjligt, »gif mig litet droppar, jag mår så illa, så.»

»Hvad fattas dig? har du hufvudvärk?»

»Nej, men jag behöfver droppar, ty *jag är så bedröfvad öfver min själ.*»

De händelser, vi här berättat från Idas barndom, gifva ej på långt när en föreställning om det sätt och de ord, hvarmed hon ständigt uppväckte sina närmastes förundran. Äfven om omständigheterna ej gjort henne så särskildt afhållen, skulle det hafva varit omöjligt att motstå hennes tilldragande sätt och älsklighet, den liflighet och det förstånd, som lyste ur hennes mör-

ka ögon, och satte henne i ständig rörelse samt fylde hennes lilla hufvud med de mest besynnerliga och löjliga föreställningar.

Skönt och lugnt, under musik och sång och med blommor i gyllene lockar upprann sålunda morgonen af en lefnadsdag, som innan aftonen skulle se så många förändringar. I ett så varmt näste, under den ömmaste moders vård, fostrades den lilla fogel, hvars vingar skulle sväfva öfver så fjerran land och under så mörka skyar.

Andra kapitlet.

»God afton, doktor!»

»Ah, herr May, god afton! Kallt i qväll. Händelsevis såg jag er fru ute i dag. Det går ej an för henne att insupa denna luft. Ni måste hålla henne inom hus.»

»Tror ni, att hennes sjukdom tilltager?» frågade May ifrigt.

»Nej, nej. Blif ej förskräckt! Vi hoppas det bästa, men måste vara för-

sigtiga;» och den aktningsvärde läkaren skyndade bort.

En skugga föll öfver Mays ansigte, och han suckade tungt, under det han vandrade hemåt. Hans väg gick öfver en kulle, på hvilken den kyrka var bygd, hvarest han brukade bevista gudstjensten, och han tog sig vanligtvis en genväg öfver kyrkgården. Då han trädde genom porten till denna de dödas lägerstad, gick ett moln öfver månen, hvars sken klart lyste på kyrktornets kors. Åsynen af denna välsignade sinnebild för vår tro framkallade i hans sinne tankar och känslor, som lugnade hans hjertas djupa oro.

Tankfull stödde han sig mot ett lågt staket, som omgaf en af grafvarna.

Han såg sig omkring. Byn låg nedanför kullens sluttning, i en dal, och månen göt sitt silfversken deröfver samt speglade sitt anlete i floden, hvarest ett fartyg med sina snöhvita vingar utspända för stilla flägtar sakta gled fram. Ljus lyste i månget fönster, men aftonstillhet hvilade utanför och nattvindens svaga susning i trädtopparne var nästan det enda ljud, som nådde hans öra.

»Ja,» yttrade han högt, »allt omkring mig hviskar blott om frid och hvila, och likväl finnes det i hvarje hem fruktan och bekymmer, lika stora som mina. Kärlek och sällhet, alla de familjband, som göra lifvet skönt, allt ändas *här.*»

Han tystnade, ty lifligt öfverföll honom den tanken: »hvad, om grafven verkligen vore slutet på allt?» Tanken flög tillbaka till den mörka tid, då grafven betraktades såsom den sista afskedsplatsen, när trons öga var dimmigt och hoppet skygt frågade om ett lif efter detta. Hopplösa förtviflan! Från naturens vida rymder erhölls intet svar på denna själens stora fråga. Från de skuggland, dit anden flytt, återvände den icke, och den dödes kalla läppar kunde ej framhviska ett svar på den ängsliga, genomträngande frågan: »När en menniska dör, månne hon skall åter lefva?»

Svårligen kunna vi fatta, hvilken hemskhet, som hvilade öfver hedningens sista stunder, då han måste släppa sitt tag i lifvets ankare.

Med hvilken tacksamhet borde icke

lofvet höjas till honom, i hvilkens död den hemlighetsfulla förlåt, som så länge hängt öfver dödens portar, remnade midt itu, då lif och odödlighet frambragtes i ljuset! Kärleken gråter väl ännu vid båren, men ej längre förtviflans tårar, som fordom. Kristus har uppstått, o, härliga ord! Den älskades stofthydda öfverlemnas icke åt mörkret och förgängelsen hopplöst, utan vi hafva en försäkran, att det förgängliga skall ikläda sig oförgänglighet och att den förklarade lekamen skall återförenas med den själ, som förr bott deri.

Kristus har uppstått, och äfven vi, hvilkas bräckliga hyddor innesluta hans liknelse, skola vakna ur grafvens sömn och uppfara till det härliga land, der ingen natt varder mer.

Ett leende lägrade sig öfver hans ansigte, och hans hjerta blef mindre sorgset, då dessa tankar genomforo hans själ, ty han var en sant gudfruktig man, och nu, mera än någonsin, tyckte han sig i kristendomen finna den tröst, han sökte.

Atta år hade förflutit, sedan Ernst

May förde till sin faders hem en god och skön brud, som tiden blott lärt honom ännu mera älska. De hade ett täckt hem, beläget i skogsbrynet vid en kulles sluttning, strax utanför staden M. i det inre af Pennsylvanien. Af sin fader hade han ärft detta hus, i hvilket han blifvit född, samt dessutom en liten förmögenhet, tillräcklig för hans anspråkslösa fordringar; och här, med sysselsättning efter sitt sinne, hade han tillsammans med maka och barn tills för några månader sedan, lefvat ostördt lycklig.

Men nu stulo sig mörka skuggor öfver hans himmel. En obestämd fruktan jagade honom och ville ej släppa honom. Man och hustru sågo på hvarandra och kände, att båda i hjertat hyste en ängslig tanke, som dock ingen ville uttala. Då hon mer och mer tungt hängde vid hans arm och hennes lätta gång blef mera släpande och ojemn, då han märkte den korta andhemtningen och de mörkröda fläckarne på hennes kind, då hennes röst dag för dag blef mattare och hon sjelf magrare och magrare — då betogs

honom allt mod, ty han fruktade att hon var angripen af lungsot.

Månen sjönk åter bakom molnen och ett regn begynte falla, när May lemnade kyrkgården. Efter några minuter nådde han sitt hem.

Hans hustru satt i en länstol framför kakelugnsbrasan. Det tysta rummet var prydt med taflor och böcker. Framför ett af fönstren stod ett med smak ordnadt blomsterbord, och en astrallampa spred sitt milda ljus och liksom helsade vandraren derute i mörkret med ett välkommen. Hon hade en stund suttit försjunken i grubbleri, men när hennes öra uppfångade ljudet af mannens steg, utbredde sig ett leende öfver hennes bleka ansigte och hon reste sig till hälften för att möta honom, då han inträdde.

»Du ser trött och nedstämd ut i qväll, eller tankfull — hvilket är det?» sade han, då han besvarat hennes helsning.

»Kanske båda delarne,» svarade hon, »ty jag tog mig en promenad på eftermiddagen, och sedan jag kom hem, har jag suttit här och grubblat, och det är

numera tråkigt, är det icke?» tillade hon, undet det hon uppslog ögonen och matt smålog.

Hennes man skakade lekfullt sitt hufvud. »O, du tanklösa qvinna, hvar har du då varit? Jag måste stanna hemma och vakta dig, om du inte blir försigtigare.»

»Jag trodde icke, att det skulle blifva så dimmigt, eljes skulle jag ej hafva vågat gå ut,» svarade hon. »Jag gick för att helsa på fru Allin och satt en lång stund och talade med henne. Underligt, att hon kan vara så lugn, då hon mistat sitt käraste barn! Han var hennes enda tröst, men jag tror, att hon i sitt innersta hjerta är nöjd med, att Guds vilja skett. Hon finner det vara bäst, och underkastar sig villigt, att hennes planer för jordisk trefnad blifvit så plötsligt krossade. När hon i dag talade derom, runno mig starkt i sinnet profetens ord: »Du håller allestädes frid vid magt, der man förtröstar uppå dig.»

»Det ligger något upphöjdt i en sådan innerlig gudsfruktan,» återtog hon efter en paus. »Denna seger öfver all

egenvilja, då själen med helig undergifvenhet kan välkomna allt, att ega ett sådant sinne är icke det värdt mycket lidande?»

»Ett sådant sinne förutsätter särskild begåfning och beror af särskilda förhållanden i lifvet,» svarade May, »och få hinna så långt. Få ega den uthålliga vaksamhet, som är lika nödvändig i med- som motgång. De flesta af oss duka under för olyckan, och om vår stumma förtviflan icke knotar mot den hand, som agar oss, tycka vi likväl, att ingen sorg är så stor som vår.»

»Och då allt går oss efter önskan,» sade hans maka, »äro vi så belåtna med en kall och tanklös tacksamhet, som mera förminskar vår kraft till sjelfbeherskning än till och med den bittraste sorg. Vi blifva då kallhjertade och oeftertänksamma, och när så försökelsens stund kommer, stå vi der svaga och modstulna. Ack, om det ej vore så svårt att känna rätt och handla rätt!

Stackars fru May slöt sina ögon för att hålla tårarne tillbaka och sjönk till-

baka i länstolen med en djup suck. Hennes make betraktade henne med klappande hjerta, ty han visste hvart hennes tankar syftade, och liksom en skugga, som skymde henne för hans blickar, framstälde sig för hans sinne en bild af — *döden.*

En rysning genomfor honom och hastigt blefvo hans ögon fuktiga, men han undertryckte sin rörelse och sade muntert, i det han fattade de händer, som ofrivilligt blifvit sammanknäppta likasom till bön:

»Mod, mod, min vän! Denna bäfvan och fruktan anstå icke dem, hvilka uppehållas af Guds starka hand. Dessa farhågor äro icke för dem, som vandra i hans kärleks ljus.»

»Ack, Ernst,» återtog hon sorgset. »Jag är svag. Jag har aldrig såsom nu känt, huru svag, huru vanmägtig jag är. Jag beundrar det kristliga sinnets fullkomlighet, men fegt ryggar jag tillbaka för de offer, som det kräfver. Jag liknar en, som i drömmen svagt kämpar mot skuggor. Öfver och omkring mig andas lifvet varmt, men inom mig finnes hvarken lif eller kraft.

Dag efter dag flyr, och för hvarje timme ser jag målet närmare. Ernst!» ropade hon, i det hon plötsligt reste sig och såg forskande in i hans ögon, »Ernst, kan du ana, hvad det är?»

Med ett hejdlöst smärtans skri slöt han henne i sina armar och tryckte henne tätt till sitt hjerta.

»O, Gud!» suckade han. »Det *kan* icke hända, det *får* icke hända! Hur skall jag bete mig utan dig, Maria, och du, kunde du till och med i himmelen blifva lycklig utan mig?»

»Tyst, tyst!» sade hans hustru, och lade sin magra hand öfver hans darrande läppar. »Det är orätt. Vi hafva båda orätt. Vi hafva lefvat för mycket för hvarandra. Ernst, för din skull förefaller mig till och med det eviga lifvet, till hvilket du ej nu får följa mig, mindre kärt, mindre härligt. Och hvem skall med en moders omsorg taga vård om vårt barn? Om jag tages bort, hvem skall älska henne med en moders aldrig tröttnande kärlek och tålamod? Huru skall hennes förlust blifva minst känbar? O, det

är svårt, det är svårt att dö! Ack, min man, mitt barn, mitt lilla barn!»

Hon tystnade plötsligt. Hennes ansigte undergick en hastig förändring, och hon tryckte näsduken mot sin mun. När hon borttog den, var den färgad röd af blod, ett blodkärl hade sprungit.

I det förr så stilla hemmet blef i ett ögonblick allt rop och förvirring. Läkaren efterskickades. De vanliga medlen användes för att hämma blödningen, och sakta, som man bär ett barn, bar herr May sin maka till den bädd, som hon aldrig mera skulle lemna, förrän hon blifvit svept i sin likskrud. Från den stund den första blödningen inträffat, afkastade den grymma sjukdomen, som hittills smugit sig fram så tyst och sakta, den försåtliga masken och utförde hastigt och säkert sitt förstörelseverk.

Men i detta sjukrum, hvarest mensklig kärlek fåfängt stred mot döden, förnams en osedd kraft, som stärkte det bäfvande hjertat och stödde den, som gick igenom den mörka dalen. De böner om hjelp och tröst som uppsändes voro icke förgäfves. I den heta

bedröfvelsens ugn, hvari makarne May nu befunno sig, var en med dem, »som lik var en Gudason,» och för hans närvaro flydde qval och fruktan. Han tog på deras ögon, och då försvann det täckelse, som för dem dolde det osynliga. Allt, som tycktes mörkt, blef ljust, och allt dunkelt blef klart. Lugnt togo de den bittra kalken och tömde den långsamt intill dräggen, och se, den blef för dem ett heligt sakrament, hvaraf själen mättades såsom med himmelskt manna.

När sista ordet talats och sista tecknet visats, böjde han, som i midnatten blifvit lemnad ensam med sin kära döda, tyst och undergifvet sitt hufvud; ty det föreföll honom, som om han sjelf sett himmelens portar öppnade och hört de outsägliga ord, hvarmed en salig själ blifvit välkomnad i den eviga härligheten.

Men barnet, den lilla Ida, för hvars skull modershjertat ängslats med så obeskriflig ömhet, som sofvande hade blifvit buret till sjukrummet och lagdt på en bädd bredvid den döende, på det hennes hand till sista ögonblicket

skulle kunna känna hennes käraste skatt, huru sorgligt var ej hennes uppvaknande vid sin döda moders sida! huru hjertgripande hennes klagan: »Ack, min moder! Gif mig tillbaka min moder!» Men det var om möjligt ännu mera rörande att se hennes försök att beherska sin sorg, då hon märkte, att hennes känsloutbrott ökade fadrens smärta, att se huru hon sökte trösta honom, då hon med sin lilla mjuka hand borttorkade tårarna från hans ögon, eller förströ honom med sina leksaker, som hon eljes ej brydde sig om. Huru ofta skulle icke den tröstlöse fadren sedermera, under de förfärliga olyckor, som hemsökte honom, i minnet återkalla dessa hennes handlingar och tänka på hennes klangfulla röst samt undra på, att han kunde anse sig så öfvergifven, då han egde en sådan skatt i sin famn!

Ty en dag — det var hennes femte födelsedag — tre eller fyra månader efter modrens död, gick Ida och hennes barnflicka ut för att plocka blommor, som vexte vid sidan af en enslig väg, hvilken låg tätt bredvid hen-

nes hem och gick uppför genom en skogsbacke. Det var en af dessa härliga junidagar, som göra poeter hänryckta och väcka känsla för det sköna hos den mest prosaiske. Den klara luften, solskenet som glänste genom de löfrika grenarna, och fogelsången som klingade i lundarne, lockade dem ända upp till kullens topp, öfver hvilken vägen enligt våra förfäders vana blifvit anlagd. Den hade en gång varit stora postvägen från Filadelfia, men en rakare och mindre backig hade anlagts, och då hade den gamla blifvit lemnad och befors nu mera blott tillfälligtvis af någon forvagn eller af enstaka lustfarande, som föredrogo den för de pittoreska omgifningar, genom hvilka den slingrade sig. Då de båda uppnått toppen, satte sig Ida på ett kullfallet träd, som låg på en upphöjning vid vägkanten, och Betty, barnflickan, som samlat sitt förkläde fullt af blommor, satt bredvid henne och såg på, huru hon band en krans för sin halmhatt. Då de voro sålunda sysselsatta, kom en täckt vagn, som drogs af tvenne hästar, sakta uppför

backen. Efter följde två män, som tycktes njuta af stundens och omgifningens skönhet. När hästarne hunnit nära upp till det kullfallna trädet, stannade de af sig sjelfva, liksom hade de velat invänta kusken, hvilken ock snart med sin kamrat kom fram. Då de sågo de två barnen — ty Betty, en flicka om 15 år, var liten efter sin ålder och föreföll mycket yngre — tystnade de, och sedan de betraktat dem en stund, vexlade de några ord sinsemellan, hvarefter en af dem steg upp i vagnen och fattade tömmarne, under det den andre närmade sig platsen, der barnen sutto. Betty var van att höra främlingar yttra artigheter till hennes lilla skyddsling, och aldrig hade Ida varit så vacker som nu. Hon hade aftagit hatten och de långa mörka lockarne ringlade sig vårdslöst kring hennes kinder och hals, som hon prydt med ett perlband af ljusröda blommor. Sorgdrägten framhöll fördelaktigt hennes klara mörka hy, hennes kinder och läppar liknade blyga rosenknoppar och hennes ögon strålade af glädje. Sedd i den matta belysningen, som

hennes skuggrika hviloplats gaf, med skogens djupa skugga till fond, utgjorde hon en tafla, som en målare ej skulle tröttnat att betrakta med hänförelse. Men den svartmuskige mannen, som nu stod dem nära, hade annat i sinnet. Han vände sig till Ida och snodde hennes lockar omkring sina fingrar samt framstälde några frågor, sådana som vanligtvis framställas till ett vackert barn, hvilket man ser för första gången, och på dessa svarade hon obesväradt. Slutligen vände han sig till hälften om, liksom för att gå till sin vagn, men stannade plötsligt och sade till Betty: »Jag finner, att jag tappat min piska, när jag gick uppför — der ligger den på vägen,» afbröt han sig sjelf och pekade på något, som låg halfvägs nedför backen. »Du är yngre än jag; spring efter den, du, så är du snäll; så skall jag stanna hos den lilla flickan, tills du kommer tillbaka.»

Betty tvekade ett ögonblick, icke derför att hon anade någon fara, men hon fruktade, att barnet icke skulle tycka om att lemnas ensamt med en

främling. »Vill du stanna här, medan jag går efter mannens piska?» frågade hon Ida.

Barnet betraktade honom uppmärksamt ett ögonblick. Hon ville ej synas rädd, men då hon med ett barns instinkt upptäckte något olycksbådande i den blick, främlingen fäste på henne, steg hon upp och sade blott: »Jag vill gå med dig.»

»O, nej,» svarade Betty, »du kan inte springa fort nog utan att blifva trött, och der fins ingen sådan god plats att sitta och hvila på som här. Jag kommer på minuten,»

Barnet intog åter sin plats med en värdighet, som hon stundom antog och som var löjlig att se hos en så ung, och yttrade: »Mannen må gå till sin vagn, så skall jag stanna här och vänta på dig ensam.»

Främlingen skrattade och tog några steg framåt. Betty sprang nedför backen, men när hon kom till det föremål, som mannen pekat på och sagt vara hans piska, fann hon blott en torr trädgren och vände om för att hasta tillbaka, då ett skri nådde hen-

nes öron och hon såg barnet göra fåfänga försök att slita sig ur främlingens armar. Han kastade henne in i vagnen och hoppade derpå sjelf in, hvarefter hästarne genast sattes i galopp och vagnen försvann ut sigte. Fruktan förlänade Betty vingar, men när hon hunnit toppen, var vagnen redan i dalen på andra sidan och omöjlig att upphinna. Likväl störtade hon förskräckt och ängslig efter och hoppades, att männen med ett rått skämt ville skrämma dem båda. Hon väntade hvarje ögonblick att få se vagnen stanna samt återfå sin lilla skyddsling. Men, nej; utan att sakta farten for den framåt, längre och längre bort, och den arma flickan stormade efter och höjde förtviflans skri samt anropade barmhertigheten hos dessa hjertlösa, som hennes röst dessutom ej nådde. Så länge vagnen syntes, ehuru på långt afstånd, hyste hon ännu ett svagt hopp, och när hon då och då stannade ett ögonblick för att hemta anden, hörde hon, eller tyckte sig höra, barnets genomträngande rop, och detta sporrade henne till nästan

öfvermenskliga ansträngningar, så att när vägens krökning skymde vagnen för henne och hon nästan död af öfveransträngning störtade till marken, var hon omkring en half mil från hemmet.

Huru länge hon afsvimmad och medvetslös låg der, visste hon aldrig, men hon väcktes deraf, att någon skakade henne hårdt i armarna, under det han uppreste henne och utropade: »Ack, hvad ser jag! ä' dä inte tösen hos patron May? Hva' i all sin da' gör du här?»

»Ida, kära lilla Ida, o!» jemrade sig flickan, — »de ha bortröfvat henne. Mötte ni dem — har ni henne?» tillade hon, och en glimt af hopp väckte henne till lif.

»Har hvem? Hvem är bortröfvad? Hva' talar du om, men'ska, och hur kom du hit?» frågade den förvånade bonden, som varit nära att köra öfver henne och nu till hälften höll henne uppe. »Din stackars varelse,» fortfor han, »en af dina skor ä' borta och din fot blöder och du är fasligt dammig, hvem har gjort dej illa?»

»O, Brady!» sade Betty, som nu hunnit sansa sig och igenkände den

hederlige landtmannen, »mötte ni en vagn, förspänd med två hästar, som sprungo allt hvad de förmådde? Jag var med lilla Ida på kullen, då den vagnen kom och två män gingo bakom den. En af dessa stannade och tilltalade oss samt bad mig springa efter hans piska, som han tappat. Medan jag var borta, togo de barnet. Jag hörde hennes ångestskri och vände mig om, just då de foro bort med henne, och så sprang jag efter dem, tills jag föll omkull här.»

»Aj, aj, då!» utropade Brady, — »hvem har nånsin hört maken! Så-å, de foro bort mä dä stackars barnet! Jag tyckte, att de körde fasligt fort.»

»Mötte ni dem? — Ack, såg ni henne?»

»Jag antar, att dä va' di. Juist dernere ve enkan Vilbys gård möitte jag en vagn och två hästar, och de· körde som de vatt tokiga. Jag såg dem komma utför backen och höll till sides för dem.»

»O, då ämna de bortföra henne!

O, o, hvad skall jag göra? Aldrig vågar jag gå hem och tala om det för hennes fader.» Så sägande, vred hon sina händer i förtviflan och sjönk åter ned på vägen.

»Jo, jag tänker,» inföll Brady på sitt vanliga lugna sätt, att dä ä bäst, att du går hem, så fort du kan — du ska få åka mä mej — och tala om det för honom, så kan han fara efter dem mä hästar, som bättre stå ut mä att ta fatt dem än du.»

Rådet följdes. Men Bradys »fåle,» hvars födelseår förlorade sig i forntidens dunkel, hade mest sofvit de sista tio åren, hvadan det var svårt att förmå honom att öka farten, och sålunda dröjde det, innan den bedröfvade och ifriga flickan nådde herr Mays hus. Han var ej hemma, och hon stod just färdig att uppsöka honom, då han anlände. Hans första blick på dem, som kommo honom till mötes, påskyndade hans steg, ty en aning sade honom, att något händt, och när Betty sprang fram och föll till hans fötter samt snyftade hans dotters namn, flög såsom ett skott igenom hans hjerta, likasom

ett förebud till de lidanden, som väntade honom.

»Hvar är mitt barn? hvad har blifvit af henne? Hon är väl ej död?» frågade han doft under djup ångest.

»Nej, nej,» svarade Betty, »men två män hafva stulit henne — bortfört henne i en vagn! Skynda och far efter dem! O, herr May, jag dör, om vi icke finna henne.»

Den arme fadrens ansigte blef blekt som döden, en dimma omtöcknade hans ögon och han lutade sig ett ögonblick tungt mot ett staket i närheten. Det var blott ett ögonblick, derefter sprang han fram och befalde att spänna hästarna för vagnen, och sedan han låtit Betty mera omständligt berätta den sorgliga tilldragelsen, tog han henne med sig, att hon måtte hjelpa honom att finna röfvarnes spår, så långt hon följt det. De hade ingen svårighet att spåra dem omkring sju mil, till en köping, hvarest de tre dagar förut utbytt sina hästar mot andra, som de nu lemnat åter, och med sina egna fortsatt sin färd några timmar förrän May anländt. Utan att förlora

ett ögonblick, beordrade han andra hästar för sin vagn, lemnade Betty i värdinnans vård och lejde en man, som skulle bistå honom, då han upphunne de flyende, hvarom han nu hade godt hopp. Men knapt en mil från köpingen, hoppade olyckligtvis sprinten ur ett af hjulen och vagnen stjelpte omkull. Ingen blef skadad, men något på seldonet gick sönder, och olyckan vållade dem ett par timmars dröjsmål.

Åter i vagnen, följde de röfvarnes spår med allt större och större svårighet, ty dessa hade nu farit fram på byvägar, utan att stanna vid någon af de större städerna. Herr May fortsatte dock så fort som möjligt till Hagerstown, som låg på sjelfva gränsen af Maryland. Här fick han veta, att dessa, som han sökte, natten förut återlemnat de hästar, hvilka några dagar förut blifvit hyrde af en person, hvars utseende öfverensstämde med den beskrifning, som Betty gaf på den man, hvilken stulit barnet. Men han hade vid båda dessa besök varit ensam. Vid närmare efterfrågan

fick May reda på, att denne person förut vid flera tillfällen hyrt hästar och vagnar på samma ställe, men, ehuru han uppväckt någon nyfikenhet, hade dock ingen tagit närmare kännedom om honom, eller någon misstanke om honom uppstått. Således var ledtråden förlorad, ty den hemlighetsfulle främlingen kunde ingenstädes upptäckas.

O, hvilken obeskriflig smärta förorsakade icke detta svikna hopp! Ett offer för den hemskaste villrådighet och ovisshet, gick May fram och tillbaka i sitt rum hela den natten. Tanken på, att den älskade modren till hans förlorade barn blifvit undanryckt denna bedröfvelse, utgjorde den enda droppen af tröst i hans bittra bägare. Upprepade gånger suckade han djupt: »Du har tagit henne från vedermödan, som komma skulle,» och hans ädla hjerta glömde för ett ögonblick af tacksamhet härför sin egen sorg.

Nästa dag hade ryktet om hans ärende spridt sig i staden, och många kommo för att visa honom deltagande och erbjuda sin hjelp, men ingen hade något råd att gifva, så att han lika

litet visste, hvad han borde göra, ty sju olika vägar ledde in till staden, och på hvilken af dessa skulle han söka sitt barn? Slutligen bestämdes det, att några skulle fara åt olika håll, och May förenade sig med en afdelning, ty ehuru han var uttröttad, kände han sig alltför olycklig för att blifva i stillhet. Men ingen spaning erhölls på dem man sökte. Det tycktes nästan, som om jorden öppnat sig och uppslukat dem, så fullkomligt hade alla spår af dem försvunnit. Ingenting annat återstod den arme fadren, än att vända åter till sitt dystra hem och utlofva en belöning för dotterns tillrättaskaffande, i det hopp att de, som bortröfvat henne, skulle derigenom förmås att återlemna henne.

Betty blef alldeles utom sig, när hon såg honom återkomma utan Ida, ty hans långa bortovaro hade ingifvit henne hopp. Inga ord kunna skildra deras förtviflade smärta den långa dag, då de återvände till M—. Betty grät oupphörligt och bröt ofta ut i klagorop, men May yttrade icke ett ord, ej en suck, och hans stirrande, brinnande

ögon kunde inga tårar fälla. På sex dygn hade han icke sofvit och föga hade han kunnat tvinga sig att äta, så att hans hela kropp var nu febersjuk och hjernan tycktes angripen. Solen höll just på att gå ned, när de nådde kullens topp, der den hemska gerningen föröfvats. Nästan ofrivilligt höll han in hästarne och såg sig omkring. Allt var sig likt, lika grönt och skönt som den dagen. Kunde det vara sorgen i hans eget hjerta, som kastade en så mörk skugga öfver det hela? Som han satt, försjunken i dystra tankar, föll hans blick på något hvitt föremål, som lyste fram bakom ett kullfallet träd. Då han stigit ur vagnen och kommit närmare, upptäckte han, att det var hans dotters hatt, ännu omlindad med de vissna blommor, hvarmed hennes små fingrar prydt den. Med en dämpad snyftning, som tycktes fråntaga honom anden, grep han hatten och tryckte den till sina läppar och sitt hjerta. Vid beröringen af detta heliga minne, en qvarlefva efter hans barn, brast den plågsamma spänningen i hans nerver, och

tårarna strömmade hejdlöst. Dessa voro de första tårar han fält, och de räddade hans förstånd, kanske hans lif.

Men, o, hvilken graflik tystnad i hemmet! Hvilka långa dagar och månader som följde! Stundom glimmade ett svagt hopp, som lätt blef trodt, men endast för att håna och tortera själen genom nya missräkningar. Väntan, gång på gång gäckad, skräckbilder och skräckscener, som jagade honom beständigt om dagen och tryckte honom likt en mara om natten samt väckte honom darrande och full af kallsvett ur sömnen, gjorde hans lif till ett förlängdt lidande. Kungörelser utsändes åt alla håll med löften om enorm belöning för barnets tillrättaskaffande eller den minsta underättelse om detsamma, men när allt var fåfängt, sökte Mays vänner göra troligt, att någon olyckshändelse på en gång ändat hennes lidande och hennes lif. Ehuru denna tanke skulle gifvit honom ofantlig lindring, kunde han dock icke omfatta den. En idé, att hans barn blifvit såldt till slaf, ville icke lemna honom. Den kurs röfvarne

tagit, sade honom detta, och tanken på det öde, för hvilket hans arma, oskyldiga barn såsom slaf var utsatt, gjorde honom nästan vansinnig. Med krossadt hjerta använde han rastlöst tvenne år för att resa genom de södra staterna. Han besökte hvarje slafmarknad och blef mer och mer uppskakad och sjuk, då han lärde känna de eländen, som äro oskiljaktigt förenade med slafveriet äfven i dess mildaste form, och såg de skändligheter och grymheter, hvilka de arma slafvarne i sina kyffen eller vid marknaderna fingo utstå.

Under sökandet upptäckte han en sak, som väckte hans synnerliga förvåning, nemligen den *mängd* af barn, både färgade och hvita, som på olika sätt blifvit stulna och sålde. Från alla håll erhöll han underrättelser om sådant, dels af föräldrar, som i likhet med honom blifvit frånröfvade sina barn och ville uttrycka sitt deltagande för honom, dels af sådana som, sjelfva för fattiga att söka, bådo honom fråga efter deras barn, på samma gång han sökte sitt eget. I några fall var han

nog lycklig att kunna lemna underrättelser, som ledde till några förlorades återfinnande; men af sin egen lilla flicka fann han intet spår, och hans hår blef grått och hans kropp lutande och i förtid gammal; likväl kunde han icke uppgifva sitt sökande, äfven utan allt hopp om framgång.

Nära tre år hade flytt, sedan Ida försvann, och May hade användt nästan hela sin förmögenhet för hennes upptäckande, då en af hans vänner i M— en dag från honom erhöll ett bref med anmodan att försälja hans egendom och sända honom försäljningssumman. Han hade hört, att en liten flicka vid namn Ida blifvit såld på en slafmarknad i NewOrleans ett år förut. Visserligen slog beskrifningen på detta barn ej alldeles in på hans egen Ida, men auktionsförrättaren hade märkt, att på henne ej funnits spår af negerblod, och som han nu ingen annan ledtråd egde, hade han beslutit att följa denna fingervisning. Nämde flicka hade blifvit köpt af en förmögen fransman, som genast tagit henne med sin familj till Kuba, och dit ämnade nu

fadren fara för att söka henne. Anländ till Kuba skref han åter, att den familj han sökte lemnat ön och rest till sitt fädernesland samt att han stod redo att gå ombord och segla till Frankrike, i hopp om att finna sin älskling. Några dagar efter fartygets afgång, uppstod en af de förfärliga orkaner, som stundom hemsöka dessa farvatten, och man hörde aldrig något mer om det skepp, i hvilket han farit.

Tredje kapitlet.

En stund efter det Ida bortförts, skrek hon och ropade utan afbrott. Dels var hon rädd och dels blef hon ond öfver den råhet, hvarmed man behandlade henne. Hon hade intet klart begrepp om, hvarföre man stängt henne in i den väl tillslutna vagnen, ännu mindre förstod hon, hvart det med så svindlande fart bar hän. Men när hennes väktare våldsamt skakade henne och befalde henne tiga, eljes skulle han döda henne, och bekräftade

sina ord med att gifva henne ett hårdt slag i hufvudet, försvunno alla andra känslor, till och med smärtan efter slaget, och den största förskräckelse bemägtigade sig henne. Hon drog sig undan från mannen och satt tyst och orörlig, ehuru de qväfda snyftningarna hotade spränga hennes lilla bröst. Men när vagnen bibehöll sin hastiga fart, och hon förstod, att hon skyndsamt aflägsnades mer och mer från hemmet och dem hon älskade, frågade hon skygt den grofve mannen, hvarför han tagit henne och hvart han ämnade sig med henne.

»Jag vill bara låta dig åka en liten bit,» svarade han. »Var nu en snäll flicka och tig stilla, så skall du få se många vackra saker.»

»Hvarför slog du mig då så hårdt? och hvarför lät du icke Betty följa med? Jag vill inte fara utan Betty.»

»Betty kommer se'n, och om du är snäll, skall du få konfekt.»

»Jag vill inte ha' konfekt, jag vill se Betty. O, Betty, Betty, kom och tag mig! utbrast hon klagande.

»Tyst nu,» sade mannen. »Hvad är du rädd för? Jag skall föra dig tillbaka. Var tyst, säger jag dig! Om du inte skriker, skall jag bli snäll emot dig. Jag håller mycket af alla snälla flickor, och de tycka alla om mig. Sluta upp med att gråta och gif mig en kyss. Du är en mycket vacker liten flicka.» Med konstlad ömhet drog han henne till sig och försökte kyssa henne.

Men barnet gjorde honom harmset motstånd. »Bort med dig, du stygge man,» sade hon, du skall icke kyssa mig. Du har ingen rättighet att taga mig ifrån pappa och Betty, och jag skall gråta, tills du för mig hem igen,» och hon utbrast i vilda rop, som knappast ett ögonblick kunde hejdas, oaktadt grymma hotelser och hårda slag användes. Då de slutligen kommo till en brant backe och farten något minskades, öppnade mannen, som satt på kuskbocken, ett litet fönster bakom sig och ropade in i vagnen, i det han skakade sin knutna hand:

»Jag ser någon komma upp på backen. Om du inte tystar ungens tjut,

går förtjensten upp i rök. Jag säger dig, Kelly, *tysta henne!*»

»Jag skall tysta henne, Bill,» blef svaret, och från en plats under sitsen framtog han en tjock ylleduk, som han kastade öfver hennes hufvud och mun, så att hennes rop ej hördes och hon knappast kunde andas. Derefter fortsatte de ett stycke väg, och när ylleduken borttogs, var den lilla så öfverväldigad af fruktan och smärta, att hon ej vågade göra vidare motstånd, utan grät i tysthet, tills hon slutligen föll i en orolig slummer. När hon vaknade, var det nästan mörkt, och så snart hon öppnade ögonen, befalde Kelly, att vagnen skulle stanna, hvarpå han ur sin ficka tog en liten flaska och ett glas, hvari han hälde ett skedblad af en mörk vätska, som han sedan utspädde med vatten ur en stor butelj och förde glaset till hennes läppar. Innehållet var mycket beskt, och när hon smakat det, drog hon hufvudet tillbaka. »Drick!» sade han och höjde handen för att slå till henne, och hon lydde genast.

»Se der,» yttrade han, »det var en

snäll flicka, du skall ha en bit konfekt,» och han bjöd henne en sådan.

»Jag vill inte ha konfekten, men jag är så törstig — vill du ge mig lite' vatten?»

»Ja då,» svarade Kelly och under det hon drack tillade han: »Du är dum, som inte tycker om konfekt. Du kommer att få bittert nog i denna verld, förmodar jag, så att du borde taga så mycket sött, som erbjudes dig.»

»Hvarför får jag bittert nog? Hvad ämnar du göra med mig?»

»Det får du tids nog veta,» svarade den grymme med ett sataniskt leende. »Du behöfver inte ha' så brådtom. Små flickor böra inte vara frågvisa — har man inte lärt dig det?»

Sålunda tillbakavisadt sjönk barnet ned i sitt hörn och teg, men det sömnmedel hon tagit gjorde snart verkan, och hon försjönk i en djup sömn. Medvetslöst utsträckt på vagnssätet visste hon sålunda ingenting om, att de stannade vid ett ställe för att ombyta hästar, och gaf intet ljud ifrån sig, hvarigenom hon kunnat blifva upptäckt. De dagar som följde liknade

den första, endast det att trötthet, fruktan och smärta gjorde hennes försök till motstånd fåtaligare. Männen stannade vid mindre bondgårdar och betade sina hästar samt åto sjelfva, af hvad de medfört. De körde och sofvo turvis. Slutligen en afton, just vid solnedgången, for vagnen fram på en väg, som krökte sig kring foten af ett berg, bevext med en otillgänglig skog, öfver hvilken de grå klippmassorna bjert afstucko mot vesterns klara sky. Plötsligt höll kusken in hästarna och hans kamrat öppnade vagnsdörren och steg ur samt tog i sina armar den lilla flickan, som intet motstånd gjorde. Kelly, som körde, smälde genast med piskan, och hästarna galopperade i väg, och nästan lika skyndsamt sprang Bill med barnet i sina armar bakom träden och efter att hafva trängt sig genom några buskar i ett vildt snår, nådde han en gångstig, som visserligen var smal, men dock tydligt synlig, till och med nu i den halfdunkla skymningen. Här släppte han sin börda och satte sig sjelf på marken för att hvila. Barnet stod stilla och såg sig

omkring. Dunkla skuggor omgåfvo dem, och de jättehöga träden liknade hemska vidunder, men då hon blickade upp mellan de långa grenar, som famnade hvarandra öfver hennes hufvud, såg hon långt borta den blå, molnfria himmelen, öfver hvilken aftonrodnaden spred sitt magiska skimmer, alldeles som då hon sist stod bredvid sin fader vid modrens graf, då han kärleksfullt talade med henne om hennes saliga moder samt om den himmelske Fadren, som vårdar sig om alla. Minnet häraf väckte hennes domnade själ, så att hon gjorde ännu ett försök att fly undan. Hon sprang nedåt den branta och slippriga stigen, likgiltig hvart det bar hän, ty gerna ville hon dö i den mörka, förskräckliga skogen, blott hon kunde komma ifrån dessa grymma män. Men, stackars lilla arma varelse! Hennes späda lemmar voro icke lika starka som hennes vilja, och hon hade icke hunnit långt, förrän en grof hand grep fast i hennes kläder och skakade henne så hårdt, att klädningen refs itu och en arm derur bortslets.

»Jag skall lära dig,» sade Bill, och

gaf henne slag på slag. »Och hör nu, du lilla åsna, om du försöker sådana skälmstycken, så skall jag slå dig förderfvad. Tyst nu, tjut inte, eljes skall du få mer.» Men utan att akta hans hotelser samt i hopp om, att någon der nere på vägen skulle höra henne, fortsatte det modiga barnet att högt ropa, och det var endast genom att åter binda ylleduken för hennes mun samt nästan hela vägen bära henne i sina armar, som han förmådde qväfva hennes skrik och få henne upp för den branta backen. Halfvägs uppför berget kommo de ändtligen till en öppen fläck, belägen framför en brant klippa. Denna fläck var visserligen ljusare än stigen, men likväl så innesluten af träd, att den ej kunde ses från landsvägen. Här, framför ett eländigt blockhus, satt en gammal negerqvinna och rökte ur en smutsig pipstump.

Denna qvinna, hvars namn var Kloe, hade genomgått mycket i sina dagar. Hennes moder, en vacker negerflicka, med eldiga ögon och varmt hjerta, hade blifvit hållen såsom fru och bemött såsom hustru till sin egare, hvil-

ken var godsherre i södra Karolina och gerna hade velat frigifva henne. Men den statens lagar gjorde detta omöjligt, så framt hon ej sändes bort från dess område, och då hon var mycket fästad vid sin herre, var det för dem båda svårt att skiljas, hvarför saken uppsköts gång på gång, tills *döden*, den *lycklige* slafvens värste fiende, plötsligt trädde emellan och lemnade henne värre än enka samt hennes barn mer än faderlösa. Kloe, det äldsta barnet, var gammal nog att fullkomligt uppfatta den bedröfliga förändringen i deras ställning och dela sin moders sorg, när egendomen skiftades mellan arfvingarne, och de tvingades att återlemna åtskilliga smycken och klädningar, som voro gåfvor — nu dubbelt värdefulla — af deras gode välgörare, samt blefvo skilde från det hem, der de lefvat så lyckliga dagar, för att såsom slafvar tillhöra en annan familj. Af alla lyckans vexlingar i denna verld, är denna den svåraste, ty i alla andra fall eger den olycklige åtminstone sig sjelf, men *slafven* rår icke ens om *sin egen person*.

Både Kloe och hennes moder voro till sin natur stolta och hersklystna, och båda hade blifvit alldeles bortklemade af den godhjertade mannen, hvars ömhet »skämt bort dem, ja, fullkomligt bortskämt dem,» som deras nya fru vid ett tillfälle yttrade till sina vänner. »Modren isynnerhet är en af de mest oförskämda och otacksamma varelser under solen, den värsta till och med ibland negrer, — och vi veta alla, hvilket otacksamt slägte de äro. Hon bråkade så förskräckligt för att få behålla sina barn omkring sig, så att vi beredde oss rigtiga olägenheter för att hon skulle få sin vilja fram, men hon visar ej den ringaste tacksamhet för vår godhet. Sjelf agar hon sina barn, om de förtreta henne, men om någon af oss rör dem, gör hon ett fasligt oväsen.»

Och så förhöll det sig verkligen, så att både fru och tjenarinna hade tråkiga dagar tillsammans. Elsa hade så länge rådt sig sjelf och lefvat i öfverflöd och beqvämlighet, så att de simpla kläder, man nu gaf henne, de nakna väggarna och torftiga möblerna

i hennes usla kyffe, jemte de grofva sysslor, hon nu fick utföra, voro svåra att fördraga och ökade den bittra smärta, med hvilken hon sörjde den döde. Sjelfva denna sorg blef en källa till misshällighet, ty Elsas herskarinna, fru Gorham, som alltid varit van att tänka, det negrer icke hade de hvitas känslor och rättigheter, påstod bestämdt, att det icke var sorg, utan elakhet, som gjorde henne så svårmodig, förbjöd henne strängt att nämna sin herres namn i hennes närvaro och sade, att hon, i stället för att skryta med en sådan förbindelse, borde skämmas för densamma, samt öfverhopade henne med skymford, när Elsa vågade kalla sig hans hustru. Döm ej fru Gorham för strängt, ty hennes ord voro blott följden af hennes uppfostran, och hon visste icke sjelf, att hon talade hjertlöst. Det är icke slafveriets minsta onda, att det hämmar och förstör qvinnans deltagande för de lidande och förnedrade. Fru Gorham var af naturen ingen elak qvinna, men hon hade sinne för prydlighet och huslighet, och hennes ofta misslyckade för-

sök att åstadkomma detta med lata och vårdslösa tjenare, som på alla möjliga sätt försummade sina göromål, hade så småningom uttömt hennes tålamod. Sällan kunde hon förmå sig att få dem piskade, huru mycket de än förtretade henne, men hon grälade ofta på dem från morgon till afton; ett berömmande ord gaf hon dem aldrig. Detta hennes beständiga gnat var plågsamt för dem, som länge varit hos henne och voro vana dervid, men för den stolta Elsa var det alldeles outhärdligt och framkallade dristiga svar. Derjemte hade denna slafmoder fått i sitt hufvud, att hon hade rättighet öfver sina egna barn, hvarför hon hade svårt för att tiga, när hennes planer med dem omintetgjordes, eller när de alltid fingo bära skulden, då osämja mellan barnen som lekte tillsammans uppstod, eller tvingades att uppoffra sina önskningar och rättigheter för sina små herrars nycker. Familjen Gorhams telningar voro icke krokigare än andra af samma slag, men bland dess tio flickor och gossar visade sig den allmänna menniskona-

turen, och den ögonskenliga jemlikheten mellan de hvita och svarta barnen, som tumlade om hvarandra på gårdsplanen, gjorde den öfverlägsenhet, som de förra ständigt ville tillvälla sig öfver de senare, ännu mera förhatlig. Lilla Kloe kunde aldrig glömma sin fader, och stolt öfver att vara hans barn, gjorde hon beständigt uppror mot sina små lekkamraters myndighet, och många voro de tillfällen, då fru Gorham fann det nödvändigt att komma emellan och med ord eller slag påminna henne, att hon »blott var en neger» och måste lära att veta sin plats.

Det var vid ett af dessa tillfällen, då Kloe gråtande kommit till sin moder, som herr Gorham hörde Elsa utfara i en rigtig ström af ovett mot hans hustru och såg henne verkligen med våld hindra henne ifrån att aga Kloe, som stött omkull ett af hans barn. Han gick fram till gruppen, som samlats vid dörren till Elsas rum, och röt: »Är det på det sättet du talar till din fru? och du, fru Gorham, tillåter du sådan oförskämdhet? På sådant sätt förstör du hvarenda neger. Hör Jakob

och Henrik,» hvarvid han vinkade på sina tvenne söner, som stodo i närheten, »led den der flickan hit!»

Denna befallning åtlyddes utan invändning, ty alla stodo slagna af häpnad. »Gossar, håll' henne nu,» fortsatte han, »medan eder moder straffar henne så mycket, som hon finner för godt!»

Fru Gorham såg bedjande på sin man. Hennes häftighet hade svalnat, och hon kände sig obenägen till att slå, men då hon såg, att hennes man var vred och hon visste, att om hon vägrade, skulle han taga käppen och slå flickan långt värre, gaf hon henne några lätta slag och lät henne gå. Herr Gorham var belåten med att hafva återstält sin hustrus myndighet och yttrade intet mer denna gång, men när han mötte Elsa igen, i det hon gick öfver gården, sade han henne, att om hon understode sig en gång till mot sin matmor föra ett sådant språk, som han nyss hört, skulle han låta piska henne. »Ni vågar inte piska mig,» utropade hon i förfärligt raseri; »ni vet, att jag nästan var er broders

hustru och dessa äro hans barn, edra egna brorsbarn, som ni behandlar på sådant sätt. Det kan väcka honom upp ur hans graf. Våga inte att piska mig!»

Herr Gorham svarade ej, men hans ansigte var blekt af raseri, då han vände om och gick, och den natten blef Elsa sänd till stadshäktet för att blifva »svårt piskad.» Rasande öfver denna omenskliget, begagnade hon första tillfälle att fly, men blef efterjagad och gripen och åter instängd i häktet. »Skall jag gifva henne en god dosis?» frågade fångvaktaren, när han mottog henne. »Nej,» svarade herr Gorham, som stod i närheten, »det tjenar ingenting till. Jag kan inte behålla henne längre, och vill ej ha henne till krympling, ty då kan jag ej få henne såld. Jag skall söka upp en köpare, som för henne härifrån.» Såsom en följd af detta beslut, befann sig Elsa veckan derpå i sällskap med en hop slafvar, som voro bestämda för sockerfälten i Södern.

Kloe visste om allt detta, men då hon icke kunde inse nödvändigheten deraf

eller förstå, huru mycket hennes moders beteende besvärat hennes herre och hans fru, vidblef hon att anse både sig och sin moder mycket förorättade och blef mera elak och ondsint än någonsin. På så sätt vexte hon upp, bytte ofta om egare och var, med de barndomsminnen som frätte hennes inre, allt annat än älskvärd samt föga nyttig som tjenare. Andra svårigheter tillstötte. Hvar och en, som sett slafvar på närmare håll, vet, att äktenskaplig kärlek och trohet, som väl stundom kan finnas ibland dem, dock är sällsynt. Osäkerheten i deras förening, de täta skilsmessorna, allmän vana och landets lagar, allt hindrar detta. Kloe kände föga smärta vid brytandet af de förbindelser, som hon i likhet med andra af sitt slägte vid olika tillfällen ingått; men med hela styrkan af sin eldiga natur var hon fästad vid sina barn, hvilka hon älskade med en ömhet, som, förenad som den var med fruktan att förlora dem, gjorde både lif och kärlek till en börda. När det sista barnet tagits ifrån henne, föll hon i vanmagt, och från den stun-

den såg aldrig någon henne visa spår af en mild känsla. Vänlighet hade ingen verkan på henne och hårdhet besvarade hon med sådant hån och raseri, att sjelfva grymheten förskräckt ryggade tillbaka.

Det är naturligt, att en så besvärlig tjenare ofta fick ombyta egare, och att mildare herrar ej ville äfventyra att köpa henne, och till slut föll hon, efter ett vexlingsrikt lif, som gjort henne rysligt hård och vidrig, i händerna på en man, som var förenad med ett band af barntjufvar. För dessa var det nödvändigt att hafva en mötesplats på gränsen af de fria staterna, och hon befans vara rätta personen att vaka öfver densamma. Mot alla hvita hade hon ådagalagt ett hat, som kunde kallas omenskligt, om icke menniskonaturen ofta visat sig mägtig gerningar, för hvilka den onde sjelf skulle hafva blygts. Äfven dem af sitt eget slägte, som voro i bättre omständigheter än hon sjelf, ville hon göra all den skada hon kunde.

Tillfälligtvis hade dessa barnröfvare på förut omtalade berg upptäckt en

håla, tillräckligt stor för deras afsigter, och genom att uppföra ett litet hus framför öppningen, hade den blifvit fullkomligt gömd för främmande ögon. Från södern kommo de till detta ställe och medförde då nödvändiga förråd för sig sjelfva och sina hästar. Deras stora, med tältduk öfverspända vagn gömdes bakom träd och buskar i närheten af vägen, men hästarna leddes uppför gångstigen och doldes i hålan, hvarest de äfven gömde de barn, som de röfvade, tills de fått ihop en full vagnslast af sådana; och gamla tant Kloe höll vakt öfver dem alla. Hennes herrar tillförde henne, hvad hon behöfde, så att hon gick till den närbelägna staden Hagerstown och sålde de videkorgar hon flätat samt köpte lifsförnödenheter blott för att leda uppmärksamheten ifrån sig och förekomma frågor bland de få landtbor, som egde kännedom om hennes tillvaro der i ensligheten. Det grå håret hängde okammadt kring hennes hals, och omkring hennes panna var knuten en smutsig bomullsnäsduk. Hennes mörkbruna, skrynkliga ansigte, fullt af ärr,

bar stämpeln af alla laster. Hennes gång var lutande, och den klädning hon bar, var så smutsig och lappad, att man hade svårt för att säga, af hvad tyg den blifvit gjord eller hvad färg den ursprungligen haft, och hennes långa magra händer och fingrar liknade mer örnklor, än något annat.

Sådan var den figur, som nu reste sig från sin plats vid ingången till blockhuset och sade, i det hon tog pipan ur munnen och ej utan nyfikenhet betraktade de anländande:

»Hallå! hvad der? Menar ni plundrat hvitt fogelbo denna gång,» och ett demoniskt uttryck öfverfor hennes ansigte, då hon gräfde sina klolika fingrar i barnets lockar och drog det till sig. Denna handling, jemte hennes afskyvärda utseende, bringade Ida att högljudt gråta af smärta och förskräckelse. »Nu är det så när igen,» sade Bill, »så har hon gått på allt sedan vi fingo tag i henne. Håll tyst, säger jag dig!»

»Hvartill tjena bedja henne tiga?» sade Kloe. »De alltid skrika så, tills de få sin vilja fram. Gråter efter

mamma?» tillade hon, vänd till barnet; »har en mamma, eller hur, hva'?»

»Ack, nej,» snyftade Ida. »Stackars mamma är död, och pappa är ensam. O, låt mig komma tillbaka till min pappa!»

»Ledsen din mamma vara död,» sade Kloe; »önskar hon lefde, ty jag vet, hvad hon då skulle känna nu, — hur hon skulle gråta! skulle hon inte det? — och slita håret af sig, kanske. Hvad jag gerna ville se den synen! Har jag inte sett negerqvinnor gråta, när deras barn togos ifrån dem och såldes? — mins jag icke, när de togo min dotter, gör jag inte? Ledsen din mamma vara död — har en pappa ändå, som är olycklig, har du inte?»

»Ack, jo! Stackars pappa! Ack, för mig hem till honom igen!» och barnet grät och bad så bevekande.

»Håll dig tyst!» sade Bill och slog till henne. »Tror du jag står ut med det här tjutet längre?»

»Dumhet tala,» afbröt Kloe, »just gif henne något som krossar, så de göra med små negrer, när de gråta efter mamma. Jag hört dem gråta

och sett dem piskade derför många gånger, och jag hört många hvita massa säga, att ingenting så bra sparar besvär efteråt. Just bäst krossa modet och lära dem sin plats.»

»Du har rätt, det är bästa sättet,» sade Bill med en ed, »och det må så gerna ske nu, som en annan gång. Kan tänka, den lilla hexan försökte springa från mig på backen, och jag är trött på hennes tjut.» Under det han talade, skar han en lång qvist af ett träd i närheten, och när han beröfvat den löfven, svängde han den hvinande i luften, för att pröfva dess styrka. »Kom nu,» fortfor han och grep Idas ena arm, »jag skall lära dig veta hut.»

Men qvinnan trädde emellan. »Låt *mig*,» sade hon. »Ah, låt mig, du inte förstå, hur godt det göra mig. Mins jag inte, när den hvite mannen piskade min dotter, min lilla flicka, som grät, emedan de sålde henne bort från mig, och de piskade oss båda, tills blodet strömmade, för hon skulle släppa min klädning? O, låt mig nu! Du inte

veta, hvad godt det göra mig, just tänka på det.»

»Tag den då; men vet, hvad du gör!» sade Bill, i det han kastade käppen till henne och släppte sitt tag i barnet.

»O, slå mig inte! Jag skall bli snäll, jag skall inte gråta. O, slå mig inte!» bad Ida gråtande.

»Vill just höra dig gråta — jag tycka om det — är musik,» sade hexan, i det hon höll den upplyftade käppen tillbaka, för att njuta af barnets förskräckelse. »Skrik nu, skrik högt!» och i det hon så sade, föll käppen på den lillas nakna, fina axlar. »Tjut, du hvite vargunge! tjut, du hvite björnunge! tjut, du lille skallerorm! Jag tycka om höra dig — bara skrik — du skall betala för mitt barns blod!» Fort och tungt föllo slagen på offrets axlar och armar och betäckte dessa med svartblå ränder, då barnets rop plötsligt tystnade och hon orörlig sjönk till sin plågoandes fötter.

Allt detta hade försiggått på en kort stund, och Bill, som till hälften road och till hälften skakad åsett detta de-

moniska utbrott af raseri, sprang nu fram och reste med en ed barnet ifrån marken. »Du afgrundsande, jag tror du mördat henne,» sade han, och hon låg verkligen i hans armar såsom död, ty denna förfärliga misshandling hade varit för mycket för hennes späda kropp, så alldeles ovan vid dylikt. Hon hade fallit i vanmagt. Kloe förde båda sina händer i ett vattenämbar och öste på så sätt gång på gång vatten i Idas ansigte, tills hon, flämtande efer anden, uppslog ögonen.

»Kommer sig igen,» sade Kloe. »Bra, hon inte dog. Ej tycka om folk *dö* — för godt för dem, ingen pina i det. — Jag tycka om, att di lefva, särskildt att denna unge lefver. Va' dä inte lustigt höra hennes jemmerrop?» fortfor hon med ett infernaliskt skratt.

»Du låter bli, ditt gamla stycke,» sade Bill, då hon åter närmade sig med käppen, färdig att börja igen. »Du låter bli — släpp! Jag var galen, som lät dig slå någon gång. Duger inte, att förstöra egendom på det sättet, då får jag snart Kelly i håret på mig.

Hon är ju dessutom nästan död nu, — se så stilla hon ligger.»

»Asch! död! dumhet!» invände Kloe. »Dö för så lite stryk! Sett dem få mycke' mer der i Karlina, innan de svimmat, och de inte bry sig om friska upp dem med vatten — de ta' något starkare — har jag inte känt det? Sätta de inte lif i en neger med saltlake, när han blifvit sönderpiskad?»

»Håll din tunga, du odjur!» svarade Bill. »Hvita barn få inte behandlas likt negrer, och för resten har du inte sett saltlake användas på negerbarn heller. Håll din mun!»

»Hvita barn inte behandlas likt negrer, hä, hä!» hväste Kloe med ett bredt grin, som visade hennes tandlösa gom från det ena örat till det andra. »Blir väl stor skilnad på ungen i dina armar och negrerna, som äro i hålan, då ni få dem till markna'n, he, he!»

»Håll bara din mun; jag är trött på ditt pladder,» afbröt henne Bill, »och gå in och laga mig qvällsmat. Du kan koka lite hafresoppa, sådan som jag fick, när jag låg sjuk — gör den god, gamla harpa, ty jag tänker, att

den skall göra flickungen godt. Hon har inte förtärt så mycket som en fluga behöfde för att kunna lefva, se'n vi fingo tag i henne, och efter alla utgifter vi haft, kunna vi inte låta henne dö i våra händer.»

Kloe lydde motvilligt hans befallning, och i det hon gick, mumlade hon något och slickade sina tjocka läppar, likasom en hyena, hvilken smakat blod och blir drifven bort från sitt rof. Bill följde strax efter med barnet, som ej yttrat ett ord och knappast visat tecken till lif, utan genom en hastigt flämtande andedrägt och en konvulsivisk rysning, som då och då genomfor henne. Han lade henne på en grof bädd, som stod i en vrå, och begynte gnida hennes lemmar samt tvingade uti henne litet vatten, ty han befarade nu allvarsamt, att hon skulle dö. »Hon hade varit värd minst fem hundra dollars,» sade han sorgset, »och dessutom en sådan liten älsklig varelse, att jag nästan sörjer henne!» Det kunde också verkligen hafva rört ett hjerta af sten att se henne, der hon hjelplös låg på en hop smutsiga lum-

por, med de långa våta lockarna fastklibbade i sitt ansigte, ögonen öppna och stirrande, liksom en dimma varit framför henne, samt hennes hvita axlar och armar blodiga och vanstälda af det henne öfvergångna våldet. Med svårighet mottog hon hafresoppan, men tycktes icke veta hvem det var, som matade henne, eller uppfatta hvad som försiggick kring hennes bädd, och hon kunde hvarken genom hotelser eller böner förmås att tala eller sluta ögonen samman.

Bill, slutligen uttröttad, satte sig vid bordet, hvarifrån en tjock pannkaka och stekt fläck spredo sina ångor, och tröstade sig för trötthet och tråkigheter med en riklig måltid. När han slutat denna, sträckte han ut sig framför elden i spiseln. »Jag undrar, om jag får tid att ta' mig en lur, förrän Nick Kelly kommer,» yttrade han.

»Du inte en enda gång frågat efter små negrer i hålan,» sade Kloe med ett fult grin; »längtar du inte se de kära varelserna — kanske de också behöfva lite hafresoppa?»

»I dina klor äro de nog i säkert för-

var. Lika gerna kunde en menniska söka undkomma satan, som slippa ifrån dig — ingen fara med negrerna!»

»Men kanske de behöfva lite hafresoppa,» upprepade Kloe. »De gråta också efter mamma, lika mycket som om de vore hvita. Jag varit tvungen nyttja *denne* mer än en gång, och jag aldrig se annat, än att den biter på negerkött lika fort som på hvitt.» Under det hon så talade, framtog hon från en hylla en piska, gjord af en tjock läderrem, och svängde den omkring hufvudet.

»Ur vägen, ditt gamla odjur! — du gör mig sjuk. Du tänker visst aldrig på annat än att slå,» sade Bill med en ed.

»Det är emedan jag sett så mycket deraf — det har blifvit *piskadt i mig*, svarade hon. »Sockerplantagerna ä' rätta platsen, och jag skall säga dig,» tillade hon tankfullt, »kan aldrig se hvitt folk eller hvita barn utan önskan att ha dem bundna i en vrå och få piska dem sönder. Tycker göra mig godt och kan betala för min dotters blod, när hon höll fast i min kläd-

ning, och för allt det blod, som tappats ur mitt gamla skrof, då jag blifvit sönderpiskad.»

»Jag visste,» sade Bill, »att du var den värsta gamla hexa, som undkommit södern, men jag har aldrig sett dig fullt sådan som i qväll. Hvad har kommit öfver dig?»

»Ungen der vara skulden,» svarade Kloe och skakade sin förfärliga piska mot bädden. »Känner alltid så, när jag får tag i hvitt barn. Det ställer hela mitt lif framför mig, att se dessa vaxbilder — klädde och utpassade, som om de icke vore af samma kött och ben som negrer. Ett nöje finna de känna som negrer, då de bli piskade!»

»Hvarför är du så hätsk mot hvita menniskor?» frågade Bill. »Jag såg dig aldrig värre behandlad än andra i din ställning.»

»Just det,» svarade Kloe ifrigt, »ja, just det. Om jag varit den ende då kunnat tro — som de ofta sade mig — att jag blifvit lemnad satan i våld och var värre än alla andra. Men jag varit på många platser och sett myc-

ket af mitt folk, och när de ha bäst, ha de ej bättre än hästar och hundar, som få mat, så länge massa lefver och *se'n säljas*, och när de ha värst, vet Gud det är svårt nog.»

»Men de andra äro icke så fulla af hat och gå på så der, hvarför gör du det? Du säger sjelf, att du var otäck, och jag törs säga, att du förtjente allt du fick.»

»Nej, icke *allt*. Hvad rätt hade de låta mig arbeta utan betalning och taga mina barn och sälja dem. Vill säga dig något: jag sett många ting, jag hafva många ting bära på. Sju små änglar jag födt till denna usla verld och såg dem sparkas, skuffas och misshandlas på alla sätt, tills de såldes från mig, eller jag såldes från dem, tills mitt hjerta var sönderslitet och sönderstunget och jag slutligen, förrän mitt sista barn föddes, går ut på sockerfältet — går ut och böjer knä i natten och beder, att Herren aldrig skall låta den lilla varelsen andas på jorden.»

»*Du* bedja!» utropade Bill hånleende. »Gud skulle säkert blifva förvånad

öfver att se dig på knä nu. Du bad verkligen! En sådan präktig bedjerska! Om du var så olycklig, hvarför tog du då ej barnet af daga? — Jag känner sådana, som gjort dylikt.»

»Jag *icke kunde!* Vet, att somliga göra så, men jag icke kunde. Hvarje gång jag tog det i mina armar för att döda det, styrkan svika mig; den lille vara starkare än jag.»

»Det lefde alltså? Gud hörde således ej din bön!»

»Hörde mig! Nej!» genmälde hon häftigt. »Icke finnes någon Gud — fins bara en djefvul, och han få allting i ert land, som han vill. Ingen fara *han* icke vill höra, när man kallar på honom.»

»Jag tror nog det,» sade Bill. »I alla fall, om det finnes en djefvul, har han stor likhet med dig. Hvarför är du så vederstygglig? Jag har aldrig sett en neger så ryslig som du.»

»De alla vara lika mig,» afbröt honom Kloe, »de bara dölja det, ty de vara rädda för hvitt folk, och de *låtsa — de låtsa* — vara enda sättet att komma igenom; men jag aldrig kun-

nat förställa mig länge åt gången — vara mot mig — något komma upp i halsen och vilja *qväfva* mig, när jag försöka krypa och bli så fasligt ödmjuk, som hvitt folk vill se deras negrer. Jag *alltid vara sjelfständig* — kom sig kanske deraf, att jag ha för mycket af min hvita pappa.»

Vid detta sista yttrande utbrast Bill i ett flatskratt, och i samma ögonblick visade sig Nick Kellys ansigte i dörröppningen.

Fjerde kapitlet.

»Här tyckes gå muntert till,» sade den nykomne godmodigt. »Hvad är ämnet?»

»Ah, just ingenting,» svarade Bill; »vi ha bara haft ett bekännelsemöte, och vår dyra syster Kloe, har omtalat sin erfarenhet.»

»Jaså, på det sättet! Nå, hurudan är syster Kloes erfarenhet med afseende på negerbarnen — huru må de, som äro i hålan?»

»Må rätt bra,» sade hon. »De vilja

klaga lite, men gammal neger förstå lära dem hålla munnen.»

»Kom, låt oss se på dem,» återtog Kelly samt stängde och riglade dörren. »Månen har gått ned, och ju förr vi komma i väg, ju bättre. Hur är det med barnet?» Under det han talade, tog han ljuset och gick till bädden, men då hans blick föll på den lilla orörliga varelsen, tvärstannade han och utropade häftigt: »hvad har händt detta barn? Hvarför har du slagit henne?»

»Jo, ser du,» yttrade Bill, i det han reste sig och trädde närmare, »det lilla kräket väsnades så rysligt, när jag bar henne upp för backen, att jag blef rasande och skulle ge henne lite smörj, men tant Kloe tog det bestyret ifrån mig, och förrän jag visste ordet af, hade hon mörbultat henne. Barnet uthärdade det icke, utan afsvimmade eller något sådant, och har alltse'n legat så här. Kanske hon blott gör sig till?»

»Det är då skamlöst,» sade Kelly. »Ni ha ju nära på dödat henne. Fem hundra dollars rakt bortkastade, blott emedan du ej kan styra ditt fördömda

sinne. Och hvad dig angår, du gamla troll,» tillade han, vänd till Kloe, »så förtjente du blifva sönderpiskad, för det du på sådant sätt förstör din herres egendom.»

»Kom hit då,» genmälde hon med en axelryckning och ett bredt grin. »Törs inte! Detta gamla troll vet väl inte nog att få er båda hängda? — Ha, ha!»

»Vet nog!» upprepade Kelly, visserligen vet du det, men hvad nytta har du deraf? För en negers ed hänges ingen hvit i detta land, begriper du.»

»Sluta nu!» afbröt Bill hviskande. »Hon kan göra oss stor förtret, äfven om hennes ord ej gälla inför domstolen; hon kan underrätta om den här lilla, och då är det förbi med oss. Sluta grälet!»

Vid denna påminnelse qväfde Kelly sin vrede, så godt han kunde, och gick till andra ändan af rummet nära hålan. Kloe, som såg, hvad vändning saken tagit, följde efter, sägande: »vara sant — ingen nytta vi strida med hvarandra. De alla måste knäckas en gång

— bättre det ske här, än sen på vägen. Måtte vara olägligt der!»

»Det är sant,» medgaf Kelly; »men det duger inte att bulta hvita barn, som om de vore negrer.»

»Nej,» tillade Bill; »hvita menniskor äro hvita menniskor och negrer äro negrer.»

»Negrer äro negrer, äro de?» inföll Kloe. »Jag aldrig kunnat se, för min del, annat, än negerkött känna likasom hvites kött. De två små negrer, du lemna mig förra månaden, voro alldeles lika den der hvita, när jag knäckt dem; trodde dem säkert vara döda, de svimma så länge.»

»Hvarför slog du dem så?» frågade Kelly argt.

»Välsignade, jag måste, måste skrämma dem för att skrika, eljes de gråta sig till döds efter mamma. Måste alltid göra så, annars ni inte kunna reda er med dem, de vara så ifriga komma undan. De icke tycka det vara rigtigt blifva stulna — är inte heller.»

Nu hade Kelly dragit ur några trätappar, med hvilka två små brädbitar voro fästade vid väggen, hvilka tycktes

vara ditslagna för att hänga kökskärl på. Då brädbitarne bottagits, syntes en stor dörr, hvars bräder voro öfvertäckte med stycken af granbark och liknade fullkomligt det öfriga af väggen. Dörren öppnades direkt till hålan, som var rymlig, torr och väl luftad genom ett hål i taket. Bakom hålan fans en underjordisk gång, som slingrade sig ända upp till bergets topp, hvarest den ändade i en smal öppning, nästan helt betäckt af ett klippstycke. Den ensamme vedhuggaren eller jägaren hade stundom der i närheten hört menniskoröster, hästars gnäggning, skratt och nödrop, och detta hade väckt afskräck för hela trakten. Sällan besteg någon detta vanryktade berg ens om dagen utan vidskeplig fruktan, och efter mörkrets inbrott skulle ingen vågat dröja deromkring, och detta var ytterligare ett skydd för dessa bofvars upprörande illgerningar.

Vid en sida af hålan hade man inrättat ett slags stall, hvarest barntjufvarnes trenne hästar stodo bundna; på andra sidan, hvarest halm låg utbredd, hade man sammanpackat sex

negerbarn, som under sista månaderna blifvit stulna från olika delar af landet och blifvit dolda här, tills en vagnslast samlats, så att det lönade sig fara med dem till södern. Det var ömkligt att se det tillstånd, i hvilket dessa små varelser genom instängning i den mörka hålan samt den behandling, som Kloe låtit dem undergå, på det de skulle blifva passande för slafveri, hade blifvit bragta. Det är sant, att de dagligen erhållit sund föda samt en och en i sender under sin väktares uppsigt fått hemta frisk luft, ty Kloe visste, att hennes herrar ville finna dem sådana, att de lätt kunde säljas; men enär de sällan tvättades, voro de alla mer eller mindre smutsiga och trasiga, och den glädtiga sorglöshet, som utmärker ett barnansigte, hade lemnat rum för ängslig fruktan, De hade tydligen blifvit mer än väl »knäckta,» och skulle helt visst intet motstånd göra, hvad öde som än månde vänta dem.

»Nå, mina små älsklingar,» sade Bill, under det han höll ljuset nära deras ansigten, »ären I icke trötta på

denna mörka plats? Skullen I inte för omvexlings skull vilja ut och åka lite'?»

Barnen foro af rädsla tillsamman, men gåfvo intet svar, tills ett af dem skygt framhviskade:

»Vill du föra oss hem?»

»Nej, mina små sötungar,» svarade Bill, »för tillfället kan jag icke det; det är icke rigtigt lämpligt just nu. Dessutom önska vi eder bättre än så. Vi ämna sälja er till någon snäll man, som vill lära er nyttiga saker och taga vara på eder. I kunnen ej tänka eder, huru mycket bättre det skall blifva, än om ni skulle fara hem, der ni inte ha någon god massa och ingenting kunna bli, utan vexa upp i sjelfsvåld till dagdrifvare. Ni kunna inte ana, hur lyckliga ni skola bli. Vi blifva edra rigtiga välgörare; det är inte många, som skulle göra sig sådant besvär med er som vi, och detta snart sagdt för ingenting annat än ert bästa. Ni borde vara tacksamma mot oss, i stället för att snöfla så der. Men menniskor äro alltid otacksamma i denna verld, isynnerhet, negrer,» tillade han, i det han

lyfte sin blick mot taket och med konstlad ödmjukhet och undergifvenhet lade sin hand på det ställe, der hjertat borde hafva suttit. Kloe skrattade högljudt, men Kelly, som ej var stämd för skämt, sade barskt: »sluta med ditt gyckel! Vi ha' något att göra i natt, och ju förr vi ta' ihop med det, ju bättre.»

»Gyckel! Jag gyckla!» sade Bill; »tvärtom har jag aldrig menat allvarsammare. Jag försöker upplysa dessa små hedningar — i likhet med en missionär — och visa dem slafveriets välsignelse, hvarom de uppvuxit i okunnighet. En gång hörde jag i Baltimore en prest predika derom, och han bevisade från bibeln det rigtiga deri — huru Herren skapat negrer för slafveri, och huru lyckligt det var för dem, som voro slafvar i detta upplysningens och frihetens land, hvarest de behandlades vida bättre, än om de varit i Afrika — och mycket sådant. Jag kommer inte nu precis ihåg hans bevis, men jag mins, att han dugtigt klämde till slafveriets motståndare, för det de sökte oroa slafvarne, när de

voro så lyckliga; och han bevisade äfven med bibeln, att i stället för att hjelpa förrymda slafvar på deras flykt, borde man sända dem tillbaka.»

»Med bibeln!» utropade Kelly, som höll på med att betsla hästarne och nu fick hjelp af sin kamrat. »Ja, att se, hvad somliga menniskor vilja bevisa med bibeln, det borde få sjelfva djefvulen att le. Om det gifves en Gud och om bibeln är hans ord, såsom de säga, tycker jag, att han alldeles skulle förlora tålamodet, när han ser somliga predikanter gå upp i talarestolen och vrida och vränga hans ord efter sitt eget sinne och mening. För min del tror jag icke det finnes något efter detta lifvet, såsom de säga; men om så skulle vara, måtte väl dessa fördömda skälmar få sin lön der.»

»Mycket troligt!» sade Bill skrattande, »och kanske somliga andra äfven komma att stå sig skralt då.»

»Nå ja,» svarade Kelly småleende, »jag har troligtvis rättighet att göra, hvad jag vill, och om jag kan förtjena mera penningar genom att handla med negrer än på något annat sätt, så vill

jag göra det, just såsom vargen äter lammet, när han är hungrig; ty det har alltid varit och skall alltid blifva naturens gång, att den starkare lefver på den svagare. Men det får jag säga, att om jag trodde på bibeln, och likväl blundade för den och tjente djefvulen, skulle jag icke söka bedraga mig sjelf och andra genom att vända bort sanningen, såsom de göra.»

Under tiden hade hästarne blifvit betslade, och de två männen skyndade att byta om kläder och togo på sig en qväkares grå kläder samt bredskyggiga hattar. Derefter sände de Kloe efter vatten och aftogo sig de peruker de burit — Kelly aftog dessutom sina svarta ögonbryn, mustascher och polissonger — samt borttvättade från sina ansigten en ditsmetad mörk färg, då det visade sig, att deras hy var ljus. Kelly isynnerhet, hvars hår var nästan eldrödt, kunde ingen hafva igenkänt såsom den person, hvilken Betty sett bortföra hennes kära skyddsling. Han smålog, då han såg förändringen hos sin kamrat, och denne iakttog i sin tur honom. »Jag har så länge,» ytt-

rade han, »burit de der sakerna, så att det skall kännas besynnerligt att vara utan dem; men gå nu och led ut hästarna. Så snart du hunnit få dem förspända och kommer tillbaka, skall jag ha' lilla fröken färdig. De svarta behöfva inga förberedelser.

Sedan Bill kastat några säckar, innehållande hö och lifsmedel, öfver ryggen på hästarna, ledde han ut dem, och som det nu var så sent, att han var nästan viss om, att ingen möta, fortsatte han stigen utför utan fruktan. Kelly återvände till Ida, som låg orörlig på bädden, hvarest de lemnat henne, och aftog hennes yttre kläder samt afklippte hennes hår — dessa vackra lockar, som varit hennes ömma föräldrars stolthet! Han beströk hennes ansigte, hals och händer med en svamp, som han doppat i någon mörk vätska, och sedan han fått henne lik en mulatt, klädde han henne i gosskläder, som Kloe på hans befallning framtagit. Sedan derefter negerbarnen framförts, band han deras händer bakpå ryggen, med armarne i hvarandra, två och två tillsammans, samt ett långt

tåg mellan hvarje par, och lemnade den ena ändan till Kloe, den andra till Bill, som nu återkommit. Med barnen emellan sig lemnade de på så sätt huset, och Kelly följde efter med den medvetslösa Ida i sina armar.

Stigen var brant och slipprig, men de anlände lyckligt till bergets fot, hvarest i en liten skogsdunge i närheten af vägen en stor, med tältduk öfvertäckt vagn stod med förspända hästar. Vid vagnens öppna framsida var en upphöjning, som tjente till kuskbock, och bakom denna lades barnen tätt tillsammans på litet halm, hvarefter en skinnfäll fastgjordes framför öppningen och de foro skyndsamt i väg, lemnande Kloe efter sig att sätta huset i vanligt skick.

De färdades hela natten, men vid soluppgången veko de af från vägen och kommo snart till en tom lada, som de togo i besittning. Några menniskor, hvilka bodde i en eländig koja i närheten, sådan som de fattigaste hvita i Virginien bebo, lagade deras mat och försökte icke få se, hvad vagnen innehöll. Då nästa natt inbröt,

foro de igen, och när nästa morgon kom, hade de hunnit så långt i södern, att de ej särdeles behöfde frukta förföljelse eller vara vidare försigtiga, ty der i slaflandet är det en helig lag, att den ene icke får befatta sig med den andres förehafvande, och dertill hafva nog alla sina skäl.

Säkra för obehöriga frågor, kunde derför Kelly och hans medbrottsling fortsätta sin väg mera öppet än förut, äfven om dagen. Stundom hörde de, att personer varit vid värdshusen före dem och sökt en mörklagd man, som bortröfvat en liten flicka, och hemligt lyckönskade de hvarandra för den behändighet, hvarigenom de undgått upptäckt.

De arma barnens lidanden under denna färd, ehuru icke så stora, som då de voro instängda i hålan, voro dock tillräckligt svåra för att uppväcka medlidande. Utom tröttheten under en flera dagars lång resa i en väl tillsluten vagn, utan den minsta öppning att se igenom, samt den obeqväma ställningen, sammanpackade som de lågo, och den plågsamma, hopplösa

hemsjukan, hvilken de af fruktan för grymma hotelser och slag ej ens vågade gifva luft i tårar, voro de alla gamla nog att fatta, det de voro ämnade till något, hvarom de alltid hört talas med fruktan och afsky, och för hvilket de hyste den största förskräckelse.

Lyckligt för Ida, att hon under alla dessa långa dagar var omedveten om den hetta och dam, hvaraf hennes olyckskamrater i sin sammanträngda ställning ledo, samt om den hjertängslan, som var outhärdligare än allt annat, ty hon visste intet om, hvarifrån hon kommit eller hvart hon fördes. Om hon kände vagnens skakning, visade hon det blott nu och då genom en svag rörelse och låg resten af tiden stilla och tydligen känslolös, sådan hon varit, sedan hon sjönk ned vid Kloes fötter. När röfvarne stannade för att rasta, måste de lyfta henne in och ut af vagnen samt mata henne såsom ett spädbarn. Hon talade ej ett ord och märkte ingenting af det, som försiggick omkring henne.

En dag, just som de öfverforo grän-

sen till Virginien, stannade de för att vattna hästarne i en bäck vid vägkanten. Dam och hetta voro förfärliga, då Ida för första gången under resan visat sig orolig och tyckts lida smärta, ty hon jemrade sig oupphörligt och höjde stundom höga nödrop. . Hon fick ett sådant anfall, just när hästarne drucko, då Bill, efter att hafva betraktat henne, der hon låg på halmen bredvid de sex utmattade och smutsiga negerbarnen, sade till sin kamrat, under det han sorgset skakade sitt hufvud.

»Kelly, det ser ömkligt ut med ditt rof. Du borde hafva vetat, att en så ömtålig figur ej kunde uthärda, hvad hon skulle genomgå.»

»Hon hade nog uthärdat det, om du och den gamla hexan hållit edra händer ifrån henne.»

»Det var illa — jag vet det nog — att så förstöra minst fem hundra dollars, och jag förtänker dig icke, Kelly, att du svär öfver mig för det, ty hon hade säkert inbringat oss hvarje öre af denna summa från någon, som handlar med lyxartiklar. Ja,» tillade

han lifligt, »hon hade varit värd tusen dollars, när hon blifvit vuxen, ty hon var så ovanligt vacker. Men,» fortsatte han, i det han sänkte rösten och suckade, »nu går det inte.»

»Nej,» svarade Kelly, »hon är nästan död nu, och min tro är, att om hon får lefva, blir hon en idiot, — hon får aldrig sina sinnen igen.»

»Det tror jag ock,» sade hans kamrat, »och på grund af vår förlust är jag rigtigt ledsen för den lilla stackaren. Hvad hon var vacker den dagen, då hon satt på trädstammen med blommor i håret! Jag önskar vi fått tag i de två små negrer, vi voro efter, så hade vi ej tagit henne.»

Kelly gaf intet svar, men syntes djupt tankfull en stund. Derefter yttrade han:

»Jag skall säga dig, Bill, hvad vi kunna göra. Jag känner en man, som bor omkring två mil härifrån upp mot berget, han eger en liten plantage, och jag har haft några småaffärer med honom i sådan väg. Han skall köpa flickan. Femtio dollars skall han ge för henne, och som jag är viss om,

att hon icke skulle lefva, tills vi nå Wilmington, är det bättre taga detta än ingenting. Om du ej behandlat henne, som du har, kunde jag kanske gjort två affärer med henne. Vi kunde först sålt henne mot hög betalning, och sedan lemnat underrättelse, hvar hon fans, det skulle inbringat oss god förtjenst, ty jag är säker om, att de erbjuda hög betalning för underrättelse om henne.»

»Det skulle hafva varit *utmärkt,*» sade Bill, förbluffad öfver sin kamrats vishet. »Besynnerligt, att jag inte tänkt på det. Hvarför har du ej nämt det? — du är alltid så skicklig, Kelly. Kanske du ämnade ha den sista affären för dig sjelf, så att jag inte skulle veta om den, he?»

Kelly skrattade. »Om det var min mening, har du fullkomligt gjort det om intet.»

»Tror du inte, vi kunde göra det än?» frågade Bill.

»Nej! Det lönar sig icke nu att löpa fara, då hon är förderfvad. Om de fått henne tillbaka frisk och sund, skulle de gerna hafva lemnat det öf-

riga; men återfå henne död eller som idiot, det är en annan sak. Det skulle framkalla för många frågor, som kunde göra slut på våra affärer. Nej, femtio dollars är det mesta vi kunna inbringa på detta företag, och ju förr vi kunna bli af med henne, ju bättre.»

Så sägande, gaf han hästarna en klatsch, och på mindre än två timmar hade de tillryggalagt den bergsväg, som ledde upp till hrr Jakob Bells egendom.

Efter att ytterligare hafva farit en knapp half fjerdingsväg på en svår men vacker väg, med höga träd på båda sidor, kommo de till ett majsfält, inhägnadt på virginiasätt. Några negrer af båda könen voro sysselsatta med att kupa majsen, hvars friska gröna blad vajade för den lätta vinden; herr Bell sjelf satt på gärdesgården och knäckte nötter, medan han på samma gång talade till en neger, som stod i närheten. En ridhäst, med tygeln kastad kring en trädgren, stod strax bredvid. Vid bullret af vagnen, stannade negrerna i sitt arbete och stödde sig tungt mot hackorna, medan

uppsyningsmannen och hans herre vände sig om, då herr Bell, som igenkände en gammal bekant, utropade:

»Ah, se herr Kelly, hur mår ni? Ni är rigtigt osynlig nu för tiden i dessa trakter. Kommer ni hem till mig? Jag följer genast.»

»Nej, jag tackar eder,» svarade Kelly, »jag kan inte stanna nu. Jag har kommit för att göra affär med eder. Här har jag en del negrer från Maryland. Skulle ni behöfva en?»

»Tack!» utropade herr Bell skrattande; »för hellre kol till Newcastle än negrer hit! Jag stupar omkull öfver sådana för hvarje steg jag tar.»

»Godt,» sade Kelly, »de ha nog sitt värde. Negrer stiga i pris, och min tanke är, att de fortfarande komma att stiga. Det kostar dessutom icke mycket att föda upp dem, så att de unga ibland dem äro en rigtig sparbank, isynnerhet när de fås billigt, och den här, som jag erbjuder er att få köpa, vill jag nästan skänka bort, ty hon är sjuk, och det är för mycket besvär att föra henne med sig.»

»Sjuk!» utropade herr Bell igen, och

för hans tanke kom denna stund minnet af åtskilliga sparlakanslexor i penningfrågor; »hvad skall jag med sjuka negrer?»

»Må så vara, men besinna hvilken fördelaktig affär! Jag tviflar ej det ringaste på, att barnet i stillhet och med vård snart kommer sig, men sådan kan icke fås i vagnen, ty der skulle det snart dö, och derför säljer jag det hellre för en obetydlighet. Utan besvär eller risk har ni ett godt tillfälle till vinst, och jag förlorar icke heller fullt så mycket, som om det dog i min ego, hvadan vi alltså båda förtjena på affären.»

»Visserligen tycks det lofvande,» sade hrr Bell med mindre bestämdhet i rösten än förut. »Låt mig se henne!»

»Hon var mycket vacker, förrän hon sjuknade,» yttrade Kelly, under det han lösgjorde vagnens bakstycke. »Det gör mig rigtigt ondt att lemna henne på det här sättet, ty om tio år kan hon säljas som glädjeflicka för tusen dollars. Hon blir den vackraste flicka, som någonsin sålts.»

»Hon ser ut för det nu,» sade herr

Bell spefullt, då hans blick föll på den utmerglade varelsen, hvars ansigte var betäckt af en smutsskorpa och håret hoptofvadt, fullt af halmstrån. Ögonen voro slutna, och bröstet häfdes af hennes korta, flämtande andedrägt.

»Ni ser,» anmärkte Kelly, »att hon är klädd som gosse. Hennes kläder voro så trasiga, så att jag tog på henne de här, som jag händelsevis råkade hafva, på det hon ej måtte förkyla sig.»

»Ja, utan tvifvel har ni vårdat henne mycket ömt,» yttrade herr Bell torrt. Han var en godhjertad man och blef så upprörd af hennes jemmerliga tillstånd, att han kände sig beredvillig att betala en liten summa för att få lemna henne i bättre vård, hvartill kom hemligt den tanken, att köpet kunde bereda honom vinst, hvadan handeln snart var afgjord, isynnerhet som Kelly, hvilken verkligen trodde, att barnet icke skulle lefva många timmar till, var angelägen om att få den afslutad. Tjufvarne erhöllo trettio dollars för sitt rof, hvarefter de, följde af den ridande herr Bell, åkte upp till hans hem för att aflemna lilla Ida.

Om några minuter voro de i sigte af godsets hufvudbyggnad, som var vackert belägen på en kulle, ej långt från allmänna landsvägen. En allé, omgifven af dahlier på båda sidor och glest beskuggad af några träd, gick fram till husets ingång. På ett litet afstånd syntes en bred, jemn vagnsväg, hvilken ledde till stallet, som tillsammans med tjenarnes bostäder, ladugårdar, kök och sådant bildade en fullständig fyrkant bakom »herrskapsbygnaden.» Sistnämde väg gick ett stycke förbi stallet, och vid dess slut stod en rad af väl hoptimrade trähus, i hvilka godsets »folk» bodde. Till hvart och ett af dessa hus hörde ett stycke inhägnad jord, hvarpå en ymnig mängd af grönsaker vexte, hvilket tillsammans med höns och kycklingar omkring dörrarne fördelaktigt vittnade om välstånd. Vid ena änden af »herrskapsbyggnaden» voro stora och väl skötta blomster- och fruktträdgårdar, och rundt omkring densamma gick en veranda, som var nästan dold af blomsterhäckar och vinrankor.

Här satt en dam och läste, under

det tvenne barn lekte i hennes närhet. Fru Bell var liten till vexten. Sitt rika blonda hår bar hon i lockar kring ansigtet. Och fastän dessa icke alltid voro i rigtig ordning och barnen ofta skrynklade hennes musslinsklädning samt vredo hennes förkläde på sned, var hon dock en nätt qvinna, och hennes utseende öfverensstämde fullkomligt med den känsla af behag och trefnad, som omgaf platsen i allmänhet.

Då sällskapet nalkades, såg hon upp ifrån boken, och barnen, som spänt en liten neger framför en mindre kärra och kuskade omkring på gårdsplanen, slutade sitt bullersamma nöje för att betrakta främlingarne. Då herr Bell af Kelly mottagit den nästan liflösa Ida, och med henne i famnen styrde sina steg till platsen, hvarest hans fru satt, darrade han något, — ty den lilla damen, ehuru i somliga fall svag, hade en vilja, som kunnat anstå Goliats bröst, och föll alltid i vanmagt, när hon icke fick sin vilja fram, hvarför hennes man var nödsakad att använda diplomati för att behålla en

stymmelse af myndighet i sitt eget hus.

»Hvad nu, Jakob Bell,» utbrast hon gråtmildt, »hvad har du der — en död neger? Kunde du icke finna på något annat sätt att kasta bort dina penningar, utan köpa sådant, då du vet, att jag alldeles släpat ut mig på de små odågorna.»

»Kära du,» svarade herr Bell, i det han lade sin börda på en bänk, »kanske jag var dum; men om hon blott lefver, blir det en god affär. Jag fick henne för en spottstyfver.»

»Henne! — hvarför är hon klädd som gosse? Men om gosse eller flicka, gör detsamma,» fortfor fru Bell, «ty barnet är döende. Sådan narr du är! När jag önskar mig något, säger du alltid, att du inga penningar har, men här kastar du dem bort; det kan sannerligen reta ett helgon. Jag sade dig sist, att du icke fick köpa någon mer;» och hon utbrast i tårar samt visade sådana tecken att dåna, att hennes man skyndade sig att säga:

»Gråt icke, min vän! Jag fick denna för trettio dollars, eljes skulle jag ej hafva tagit henne, och om hon lefver,

blir hon om ett år eller två värd fem hundra, och du skall få hvarje öre deraf. Gråt inte! Venus skall taga henne till sin bostad och ta' hand om henne, och om hon än är sjuk en månad, skall Venus ej besvära dig med att gå och se till henne. Kom hit, Venus! — hvar är hon, månne?»

»Var säker om, att hon är här nog i närheten — ute på gården och pladdrar med de andra förmodligen. Den lata varelsen drifver alltid omkring huset vid tédags, och Moll har skramlat med pannorna en god stund för att påminna mig om qvällsmatens utdelning. Om jag är sysselsatt med läsning, kan jag vara viss om, att hon är i närheten för att plåga mig; annars kan jag få ropa på henne en timme, innan hon kommer. Här är hon igen!» — och rigtigt nog stack ett litet svart ansigte fram, hvars egare minst för tionde gången sade: »Tant Molsey frågar, om frun vill vara god och dela ut qvällsmaten?»

»Tant Molsey är mitt lifs plåga och så är du,» svarade frun, under det hon reste sig för att efterkomma på-

minnelsen. »Gå du och sök reda på tant Venus och säg henne, att hon kommer hit; hennes herre vill henne något!»

Den lille gynnaren flög af som en pil, och i nästa ögonblick hördes hans röst på gården: »hoj, Venus! hoj, tant Venus! — Massa vill tala med dig!» Inom kort syntes Venus.

Hon var en mörk mulatt, af medelstorlek, fyllig och bredaxlad. Genom att länge hafva burit bördor på hufvudet, hade detta antagit en bakåtlutad böjning och gifvit hennes ansigte med sin utskjutande haka ett egendomligt uttryck, hälften öfvermodigt, hälften föraktfullt. Hennes ögon voro små, och hennes negerdrag gåfvo henne ett dumt och buttert utseende, utom när hon log. Det är förvånande att i ett negeransigte se den magiska verkan af ett leende. Det liknar solsken, som plötsligt bryter fram från brustna skyar öfver ett töcknigt landskap och på ett ögonblick förändrar hela utseendet. Sedd i denna sköna belysning föreföll tant Venus intelligent och visade spår af att en gång

hafva varit nästan vacker. Men om hennes leende ökades till skratt, försvann all värdighet från hennes utseende. Då framlyste gomen, garnerad med söndriga tänder, under hennes breda grin, hufvudet dök ned mellan axlarna och det obeskrifligt löjliga fnissandet, som skakade hela hennes figur, gjorde henne närmast lik en apa. Hennes snäfva, blårandiga bomullsklädning hade vanlig slafsnitt, och på hufvudet bar hon af rödhvitt tyg något likt en turban, stor och obeqväm. Hennes enda svaga sida var lusten att ega många och olika förkläden. Dessa utgjorde hennes stolthet. Fyra eller sex af olika mönster och färg var det minsta hon lät sig nöja med. Alla tygbitar, hon kunde tigga eller spara, använde hon härtill, och hon var nog fördomsfri att ej hafva afseende på färgerna, då hon skarfvade lapparna tillsammans.

Hon nalkades nu med sin vanliga långsamma högtidlighet, som dock snart gaf vika för ett uttryck af nyfikenhet, då hon märkte den lilla varelsen på bänken. »Min skapare!»

utropade hon, »hvad der? Hvad massa gjort nu?»

»Jo,» svarade herr Bell, »mera af barmhertighet än något annat, köpte jag det barnet af en man, som kom hit, ty hon var så sjuk, att jag ej kunde vara nog grym låta dem skaka lifvet ur henne i den der vagnen. Kanske hon dock kan komma sig, om du tar hand om henne. Se till, hvad du kan göra för henne.»

Venus tog barnet, men svarade ingenting. Dystra tankar, som, om de uttalats, äfven blifvit kallade *oförskämda*, arbetade i hennes hufvud. Hon tryckte sina läppar hårdt tillsammans, och heta tårar rullade sakta utför hennes kinder ned på Idas purpurläppar, hvarifrån nu en sakta jemmerklagan hördes.

»Gråt icke,» sade herr Bell vänligt, »jag hoppas hon kommer sig igen, om du tar henne hem till dig. Du har fått mer än ett barn, lika sjukt som detta, återställdt. Gå nu! — jag har stort förtroende för dig som sjuksköterska.»

Venus teg fortfarande. Hon hörde

knappast hans ord eller tänkte på det närvarande, ty den lilla hjelplösa varelsen, som hvilade i hennes famn, hade uppväckt hennes ömhet och framkallat en syn från det flydda, som kom hennes hjerta att blöda.

Femte kapitlet.

Det var en eftermiddag, tre veckor efteråt, då Ida, som omedvetet kämpat mot feber och utmattning, vaknade ur en djup sömn med nytt lif i sina ådror. Hennes blickar öfverforo rummet, och så småningom emottog hennes hjerna ett svagt intryck af hvad hon såg. Den bädd, på hvilken hon låg, var grof, men kläderna rena; den stod i ett hörn af rummet. Omkring väggarne voro åtskilliga klädesplagg och kokkärl upphängde, och genom en öppning vid rummets andra ända såg hon en liten eld, som brann på en ugnshäll, uppmurad strax utanför väggen. Genom ett litet fönster, hvars jalousie var nästan nedfäld, såg hon en skymt af skyn, hvarifrån juli-

solen nu sände sin hetta, och sakta kom en solstråle, efter att först hafva kysst en törnros utanför fönstret, såsom en ljusets ängel för att vagga henne till ro.

Nära dörren lågo tre eller fyra negerbarn och lekte i sanden, och på dörrtröskeln satt en stor, svart qvinna, med korslagda armar, och samtalade med Venus, som klädt sig i en ren klädning och prydt sig med ett större antal förkläden än vanligt samt var sysselsatt med att laga gamla kläder. Hon märkte genast Idas lätta rörelse, skyndade fram och sade:

»Gud välsigne barnet, hon vara vaken! Hur du må, mitt socker?»

Ida fäste sin blick på det ansigte, som stod lutadt öfver henne, men gaf intet svar. Det dröjde, innan hennes domnade hjerna kunde tänka eller gifva ord. Venus gaf henne en läskande dryck, satte sig derefter vid bädden och fortsatte sitt arbete. Den sjuka betraktade sin sköterska med stigande nyfikenhet och undran samt frågade slutligen med matt röst: »huru heter du?»

»Venus, 'socker' — gamla tant Venus, mitt namn.»

Efter ytterligare en stunds tystnad frågade barnet: »hvem är du?»

»Gud välsigne barnet!» utropade den lyckliga qvinnan. »Blir snart frisk nu, har begynt göra frågor. Hvem jag är?» fortsatte hon, under en konvulsivisk darrning; — »en gammal negerqvinna!»

Åter inträdde en stunds tystnad, och barnet flyttade blicken ifrån sin sköterskas mörkbruna ansigte till sina egna magra händer, som nu återfått sin ursprungliga hvita färg, och yttrade: »är jag också en neger?»

»Icke vet, socker,» svarade Venus. »De säga du var, och dertill mycket sjuk. Hvad är du? Hvar blef du uppdragen?»

»Hvad menas med uppdragen?»

»Hum! hvar du uppvexte? — hvar du kom ifrån?»

«Jag vet inte, — jag kan inte påminna mig det,» svarade Ida, och hennes ansigte antog ett allvarsamt och bekymradt utseende.

»Du talat nog nu,» sade Venus.

»Lägg ihop dina ögon och sof, mitt socker!» Den lilla sjuka, trött af detta korta samtal, var nöjd med att följa detta kloka råd, och Venus återtog sin plats vid dörren.

»Hörde barnet fråga: jag vara en neger?» sade Molly, som stannat qvar. »Löjligt, hvilka frågor barn kunna göra,» tillade hon och log tyst. »En dag kom min lille Pet hem och sade: »mor, hvarför du aldrig lära mig säga sådant, som de finna derborta i huset i böcker med bilder?» Min Pet, jag svara, jag ingenting veta sjelf — ingenting, utan sånger och böner och slikt. 'Nå,' han säga, 'du *lära mig dem*.' Inte kunna hjelpa att jag skratta åt'et. Rigtigt liten förståndig neger, den Pet.»

»Du aldrig lärt honom böner förut,» sade Venus; »hvad du tänka på?»

»Jag aldrig ha tid,» svarade Molly. »Alltid vara så mycket att göra, och jag ha så brådtom.»

»Du nog ha tid, om du försökte,» sade Venus.

»Der alltid vara så många omkring mig, så jag skämmas,» genmälde

Molly. »En gång jag försöka och sade dem alla böja knä och jag då lära dem 'fader vår.' De tycka om det och lära den fort. Sen de komma alla qvällar och säga: 'lära mig fader vår igen!' Men en qväll fru Bell kom och hon höra mig lära dem och stanna och säga: 'puh, hvad gör du, Molly? hvad du veta om Herrens bön? Just kasta dem i bädd och kom, jag behöfva dig!' och då hon skratta och säga i köket, jag blifvit läsare. Jag skämmas och har aldrig lärt dem fader vår mer eller något annat.

»Du icke behöfva skämmas,» svarade Venus harmset. »Är min mening, det icke ville skada fru Bell och inte massa heller, om de sjelfva ibland läsa sina böner. Vi vara ett fasligt ogudaktigt folk på detta godset — ingen predikan, inga böner; bara arbeta och upptåg, utan när vi gå till fältmöte.»

»Ja,» sade Molly, »det vara sant. Massa säga, han tycka bäst vi gå till fältmöte och göra all religion på en gång, det vara bäst för negrer. Då de kunna hvila på söndagen och göra i ordning kring egna bostäder och inte

prata om gå till predikan hvarje söndag. Han säga, dansa vara bättre än bedja, det sätta lif i negrer och göra arbetet lättare dagen efter.»

»Massa Bell vara god massa,» invände Venus, »men han besynnerlig i sådant. Dansa nog vara bra — jag sjelf tycka om'et, när jag var ung. Det göra lycklig för en stund, men sådan lycka *icke vara*; det göra bönens lycka.»

»Just hvad jag säga hushållerskan, när hon skratta åt mig för fader vår,» inföll Molly. »Jag säga henne, ingenting vara bättre än bedja — det göra allting mycket lättare. Men Molsey ingenting känna till det. Hennes själ vara i stor fara. Hon säga: 'jag icke tro på något sådant.'»

»Hon!» utropade Venus. »Du inte bör hålla henne sällskap. Jag icke veta, hvar hon vara kommen ifrån; men hon varit den skamligaste, sen hon kom hit.»

»Jag säga henne en dag, att hon förderfva nästan alla qvinnor, men hon bara skratta och säga: 'hvartill tjena negerqvinna vara sedig?' Hon

vill dricka bränvin och göra, hvad hon vill, så länge hon lefva, och ju förr hon dör och blir kastad i grafven lik en hund, ju bättre, och hon förut vilja ha allt roligt hon kan, ty sen allt vara slut med henne, hon säga.»

»Den stackars, gudlösa qvinnan,» inföll Venus. »Inte under hon ej försöka bli bättre, när hon tror så. Hvad hade en neger, om ingen annan verld finnas? Men det *fins*, ja,» tillade hon med eftertryck, »*det fins*; och när allt, som blifvit gömdt i hålor och vrår tages fram för den hela verld på domens dag, — o, hvad det vara förskräckligt för arma syndare!»

»Ja, ja!» utropade Molly; och förskräckta af de allvarliga tankar dessa enkla ord uppväckt, slutade de sitt samtal och sutto tysta och tankfulla.

Nästa morgon var Ida bättre. Den angenäma bergsluften, som berörde vinrankorna, innan den strömmade in genom det öppna fönstret till hennes bädd, smekte med sin lätta hand en frisk panna och läppar, hvilka ej län-

gre förtorkade af feber. Då Venus om morgonen gifvit henne hafresoppa och stält de simpla möblerna i ordning i rummet, gick hon med gladt sinne till »herrgården» för att erhålla sitt arbete, ty hon var sömmerska derstädes. Snart återvände hon med en stor bundt groft lärft och begynte klippa och passa, hvilket Ida, som nu började känna en ringa grad af nyfikenhet och intresse, betraktade. »Har jag alltid bott här?» frågade hon slutligen.

»Nej, socker! Du varit här bara mycket kort tid.»

»Hvar kom jag ifrån, — är jag ditt barn?» frågade hon.

»Nej, socker!» svarade Venus skrattande. »Du icke se, att jag vara en gammal svart tingest, och du vara hvit.»

»Är icke jag en neger då?» fortfor Ida.

»Vet inte det,» svarade hennes vårderska. »Synes som du icke vara det, men massa säga du var, och somliga negrer vara hvita. Jag misstänka, du vara stulen.»

»Hvad menas med stulen?» frågade Ida.

»Kära barnet, icke veta någonting?» sade Venus. »De stjäla dem bort från deras pappor och mammor och sälja dem till hvita men'skor. Jag tänka någon stulit dig, och massa finna dig på så sätt.»

»Hvem är massa?» sporde barnet.

»Massa, hum! — han vara vår massa, din massa och min. Han köpt oss, så jag mena vi tillhöra honom.»

»När köpte han mig?» fortfor Ida.

»Några veckor förut, — du icke minnas det? Du vara mycket sjuk sen, och jag antaga du ej mins ändå; men kan du icke minnas ingenting — hvar du komma ifrån, eller hvad du heta?»

Barnet slöt ögonen och ansigtet mulnade. Slutligen utbrast hon: »Nej, jag kommer ej ihåg det. Det föresväfvar mig, som om något förskräckligt hände, något som gjorde mig rädd. Derefter somnade jag, och när jag vaknade, var jag här.»

»Då, socker, det tyckas, som du måste stanna här, när du kan minnas

ingenting,» sade Venus sorgset, och från den stunden beslöt hon, att, om barnet verkligen glömt det förflutna, hon aldrig mer skulle plåga henne med frågor, som kunde bringa henne på tanken, att hon blifvit född i bättre vilkor. Hon visste, att hvita barn stundom såldes af fattiga föräldrar i södra staterna, och ehuru hon misstänkte, att Ida var af bättre härkomst samt troligen blifvit stulen, tänkte hon ingen gång, att detta kunde vara barnet till någon fördel hos de hvita menniskor, som kallade sig dess egare. Hon visste, att det öde, som väntade flickan, var hårdt — hårdt äfven för dem, hvilka blifvit uppfödde deri och uppfostrade i den tro, att detta var det enda, som de passade till, och hon kände, att det skulle vara ännu hårdare, om man vore medveten om att hafva blifvit född till något bättre.

Ingen, som betraktat tant Venus' uttryckslösa ansigte, der hon satt med sin söm, skulle trott henne mägtig de kloka och bittra tankar, som korsade hvarandra i hennes hjerna. Sina tankar behöll hon för sig sjelf, och få

märkte hennes upphöjda qvinliga finkänslighet eller det förstånd, som gömdes inom denna svarta, opolerade yta. Ännu hyste hon ett ringa hopp, att med helsan skulle äfven barnets minne återkomma; men det skedde ej så. Den stärkande bergluften i förening med den uppoffrande sköterskans kloka vård återstälde snart helsa och krafter, men det töcken, som skymde det förflutna, skingrade sig icke. Blott ett drag af sitt förra lif bibehöll hon omedvetet: hon hade nemligen från barndomen ovanligt väl uttalat ord, och fortfarande talade hon språket så rent, att det väckte allas uppmärksamhet, i synnerhet då man jemförde det med den rotvälska, som hennes negeromgifning använde. Men hon var Venus' stolthet och glädje. Aldrig tröttnade den hederliga negressen att smeka henne och gifva henne de käraste namn, som hennes egen dotter förr burit.

Allt efter som dagar och månader skredo fram, vexte hon högre och hennes fina lemmar rundades af helsan, men kinder och läppar förblefvo

bleka och gången saknade spänstighet. God och vänlig var hon mot alla, men aldrig deltog hon i barnens lekar, och sällan talade hon till någon annan än sin vårderska, så framt hon icke blef direkt tilltalad.

»Jag kan inte begripa, hvad som fattas det barnet,» sade fru Bell en dag, då Ida lemnat rummet. »Hon liknar ej andra barn och är slö och drömmande, som om hon sofve, och likväl hör hon qvickt och är ej dum.»

»Gamla Molsey säga,» svarade Rosa, en ung mulatska, till hvilken orden blifvit rigtade, — »gamla Molsey säga, att någon hexat barnet.»

»Ah,» afbröt hennes fru, »sådant gifves icke.»

»Huru kan fru säga det?» sade Rosa. »Jag sett många men'skor, som blifvit hexade, ja massor!»

»Asch,» återtog fru Bell, »du är en dumbom, om du tror det.»

»Det finnas sådant. När någon gå för att skada en annan, de taga en sticka och laga de få en bit af hans kläder, och de binda denna kring stic-

kan och begrafva allt sedan, der personen skall gå, och de läsa något öfver'et. Då, när person går öfver, han bli sjuk och tvina bort.»

»Hon tvinar då visst icke bort, ty hon blir friskare för hvarje dag, så förmodligen har ingen förhexat henne,» sade fru Bell, i det hon tog sitt handarbete och gick ut på verandan.

I likhet med alla okunniga och halfciviliserade folk tro negrerna vidskepligt på mörkrets magter samt hysa stor fruktan för trolldom, hexeri och »onda ögon,» och det var allmänna meningen på plantagen, att Lisen Hvit — som man kallade Ida — blifvit förhexad af någon illvillig person. Talrika voro de trollmedel, som man anvisade Venus att hänga kring sin skyddslings hals för att upphäfva förhexningen, men intet hjelpte. Hon tycktes icke vara olycklig, men sökte ständigt ensamheten, och stundom kunde hon timtals sitta och stirra i rymden, med händerna sysslolösa i knäet samt hela kroppen slapp och orörlig såsom försänkt i en vaken dröm, och när hon väcktes ur dvalan, var hon omedveten om tidens flygt.

»Hvarför kallar du mig alltid Lisen?» sade barnet, då hon en dag satt vid Venus' fötter på dörrtröskeln.

Det leende, hvarmed Venus betraktat henne, dog på hennes läppar. Bittra minnen öfverföllo henne plötsligt. Hon släpte sitt arbete och gömde ansigtet i händerna samt grät våldsamt. Ida sprang upp och slog sina armar kring den gamla qvinnans hals. »Gråt icke, gråt icke, mamma,» sade hon; jag ämnade icke göra dig ledsen.»

»Du icke göra mig ledsen, socker; *det vara gammalt sår här* som värker,» sade Venus och tryckte handen mot bröstet. »När du se på mig så mildt, jag tycka se mitt eget barn, mitt eget lilla barn, som blef såldt från mig, när vi alla föras från Florida. O, stundom tycka, jag icke kunna bära det längre!» Åter grät hon och svängde kroppen hit och dit samt framhviskade mellan tårarna namnen på make och barn, hvilka hon länge vant sig att betrakta som döda. Ändtligen upphörde de våldsamma utbrotten af smärta. Hon satt stilla och tog händerna från ansigtet. »Gråt icke, soc-

ker!» sade hon till Ida, utför hvilkens kinder stora tårar rullade; »det icke vara dina ord som göra't. Det komma öfver mig så ibland, och jag icke kunna bära't på något sätt. De sista tre år du varit hos mig, jag känna mig lyckligare, så du inte ofta sett'et, och det kanske inte komma mer. Mig försöka glömma,» tillade hon, i det hon återtog sitt arbete och förtviflans lugn lägrade sig i hennes ansigte. »Gråta inte hjelpa. Jag bara en fattig negerqvinna och skall aldrig se dem mera — min unga man eller mina barn.»

»Du lofvade mig tala något om dem en dag, men du behöfver det icke, när det gör dig ledsen,» yttrade hennes deltagande åhörare.

»Inte veta huru det är,» sade Venus; »tycka mig ibland vilja tala om dem, men inte kunna låta bli att gråta. O, hvilken tanklös tingest jag vara, när jag vexa upp hos fru Lisen ned i Florida! Huru lite jag då förstå sorgerna i denna verld!»

»Hvar är Florida, och hvem är fru Lisen?» frågade Ida.

»Fru Lisen var en ängel, en Guds ängel, rakt från himmelen, så god var hon mot oss fattiga negrer; vi kunnat lägga oss och låta henne gå på oss, ja, vi velat dö för henne. Jag vara då *så* lycklig,» tillade hon och lade ifrån sig arbetet samt tog Ida på sitt knä. »Jag vara så lycklig; aldrig kunna vänta hvad kom. Mig ha min man och mina barn — min *unga* man, socker, och han *så* god. Han aldrig låta mig sakna ingenting, och han arbeta ibland hela natten, när han sluta arbeta på bomullsfältet, att göra i ordning för mig och barnen. Och fru Lisen komma ofta in till mig och läsa och tala om barnen — mest om min lilla Lisen, som fått namn efter henne.»

»Hvar är hon nu, och hvar äro dina barn?» sporde Ida.

»Hon! Vi alla vara sålda från henne längesen, och om det gälla lif och själ, jag icke kunna säga, hvar min man och barn vara denna dag;» och Venus suckade tungt.

»Om hon var så god mot er, huru

kunde hon då tillåta eder att säljas?» frågade Ida.

»Hon icke kunna hjelpa det,» svarade Venus. »Hände så, hon blifva gift och hennes man — han ej vara värd henne — ingen var — men hon älska honom. O, hur hon älska honom! Jag sett hennes ögon glänsa likt två stjernor och kinden rodna, när han komma; och han äfven älska henne, och vi hafva stor fest vid bröllopet. O, sådana bakelser och kakor och mycket godt der i stora huset, och alla negrer hafva nya kläder och *färskt kött*, ty bruden, sjelf lycklig, ville göra alla andra lyckliga. Så fyra år gå, och fru Lisen ha två barn, och jag då se icke allt vara just rätt. När jag sitta och sy i huset — jag vara sömmerska der som här — jag icke höra fru Lisen sjunga för barnen mera, men ofta jag höra henne tala lågt till massa Vilhelm, såsom om hon gråta, och ibland han stanna borta länge, och då hon vara så ängslig. Stundom jag säga: 'fru Lisen gråta i natt i stället för sofva;' hon då småle och säga: 'Å nej, Venus.' Men jag förstå

det svåra nalkas, det också komma snart. En dag jag gå dit upp lemna mitt arbete, men fru Lisen inte bry sig om'et och inte tyckas se mig, men när jag ämna gå, hon ropa: 'stanna Venus!' och när jag vända om, jag se henne gråta. Hon då säga mig, massa Vilhelm mistat all sin egendom, och allt folket och oss hustjenare skulle säljas på auktion, ty nye egaren icke behöfva oss.

»Då, socker, rummet dansa rundt och jag ingenting kunna se, ty jag skulle förlora min man. Men fru Lisen säga skyndsamt: 'du ej vara rädd, Venus, du alltid varit en god flicka, och massa Vilhelm vill göra sitt bästa för dig. Vi förlorat allting, men det icke vara massas fel, och du ej må skylla på honom,' ty inom mig jag mumlade något emot honom; hon känna det, så hon säga: 'inte skylla på honom. Han skall fråga nya massa, om inte Josef — han, min man, socker! — och du kunna säljas tillsammans.'

»Var väl lite tröst i det, men, ack, mitt hjerta värka, när jag gå hem till

barnen och Josef. Han hört det på fältet och kom hem, och vi gråta och barnen också gråta af sällskap. O, sådan mörk natt för oss alla! Om morgon derpå fru Lisen komma ut på gården, der vi alla stå och samtala, och hon vara så blek och allt rödt omkring ögon i stället för på kinder och läppar som förr. Då hon tala sorgset och säga, hvad hon känna för oss, tills vi falla till jorden och gråta högt, och fru Lisen falla ihop och gråta med. Hennes man då komma och nästan bära henne in. Sen han komma ut igen och tala vänligt till oss och säga, hvad fru Lisen icke orka. O, Herren vet, hvilken stund det var!» Hon teg en lång stund, och hennes blick hade ett drömmande uttryck, liksom om hon åter genomlefvat denna scen från det förflutna.

»Blef din man såld med dig?» frågade Ida, och med sin lilla fina hand borttorkade hon de tårar, som sakta rullade utför det svarta ansigtet.

»Nej, socker,» svarade Venus med en konvulsivisk snyftning, »nej, socker! De hoppades — fru Lisen och massa

Vilhelm — att, när all skuld betalts, der skulle vara nog öfver för fru Lisen att köpa Josef och barnen och mig och min syster Anna, ty fru Lisen och Anna och jag vara uppvexta tillsammans som systrar, och Anna vara fru Lisens barnsköterska, så hon särskildt vilja ha oss, och vi lemnas att säljas sist. Fru Lisen berätta alla hon önska köpa oss, ty massa Vilhelm säga, om folk veta detta, de icke bjuda öfver honom. Men det icke gå så.

Så vi alla föras till torget, och massa Vilhelm och fru Lisen — hon så ledsen — fara i en vagn, alldeles stängd, och stanna vid ett träd bakom allt folket. Jag se vagnen och veta de vara i, så mig vara mera trygg. De andra vara sålda, då de ställa fram Josef, barnen och mig, och just då jag se massa Vilhelm gå ur vagnen och tala till en man. Då auktionist slå klubba i ett bord, säljningen börja. Massa Vilhelms man bjuda och alla tiga, och jag vara nära ropa af glädje, ty mig tro vi vara säkra och klubba vara färdig slå för massa Vilhelm, då en bjuda högre. Auktionist se ond ut

men massa Vilhelms man bjuda lite mer. Då jag andas igen, men, o, den andre man äfven gå högre. Folket omkring då se hotande ut och tala lågt, men mannen komma nära, hoppa till och säga: 'mina herrar, skall detta vara rent spel eller icke?'

'Naturligtvis rent spel,' auktionist svara, och de alla tiga en minut, då någon hviskar till mannen. Men han svärja och säga: 'jag ingenting ha' göra med det. Jag höra negrer skola säljas och komma och se några jag vilja köpa och göra ärligt bud för dem. Har jag rätt så göra? Jag har, och icke jag släppa min rätt till någon. Ni må hota, så mycket ni vill, jag kunna försvara mig sjelf.' Han draga fram revolver. Då alla larma, somliga gå undan, andra taga fram sina revolvrar och knifvar; men just då massa Vilhelm träda upp med blekt ansigte, och hans läppar darra lite, då han med dof röst, liksom han tryckt ned känslan med båda händer, säga: — o, jag höra hans ord denna minut, jag så väl minnas, hvad han tala — 'Mina herrar! jag ber att intet gräl

eller blodsutgjutelse må ske för min skull! Jag tackar eder för deltagandet i min olycka, men om någon vill begagna sig af min förlägenhet och ställa mig och min familj i bryderi, så kan jag icke förhindra det; lagen måste hafva sin gång.' Derefter han återvända till sin förra plats.

Nu jag tänkte oss räddade, och jag tacka Gud för massa Vilhelm. Men förrän jag veta ord om, mannen bjuda igen och massa Vilhelms man vara tyst, så klubba falla och vi tillhöra främlingen. Alla vända honom ryggen och säga: 'fy, skam!' men han komma bort till oss hård som sten och säga han veta sin rätt och icke skulle låta någon ta den. Så de måste låta oss gå, de icke kunna hjelpa oss, men de alla beklaga oss och äfven vår massa och fru. O, hvilken stund! Mannen hasta på oss, och när vi gå förbi vagnen, fru Lisen öppna dörren och kalla mig. Jag springa dit och hon slå armarna kring min hals och kyssa mig — den goda ängel! — och hon gråta och säga det vilja döda henne. När folket se detta, de ropa

högt, och gossar kasta grankottar och dy på vår nya massa. Då han vända och åter dra revolver och säga han skjuta den, som ofreda honom. Så han föra oss till häktet och stänga oss inne.»

»O,» sade Ida, »det var rysligt! Hvad gjorde ni då?»

»Gjorde!» upprepade Venus, »vi kunna göra ingenting, utan salta ned vår sorg med våra tårar. Ingen kunna hjelpa oss — vi vara *slafvar* — och lagen förbjuda alla, som skulle önska, vara goda mot slafvar.»

»Men hvad blef det af din man och dina barn?» frågade Ida, hvars glödande kinder och darrande röst vittnade om hennes intresse för det berättade.

»O, socker, det vara värst af allt. Den man som köpt oss, han vara en som köpa och sälja negrer, och han föra oss upp till Savanna, och när vi säljas der, vi icke säljas tillsammans. Josef säljas till en, mina två äldsta barn och Lisen och min lille gosse Josef till en annan, och jag blifva såld från dem alla. O, det vilja döda mig

tänka på den tid! O, Herre hjelp mig och trösta detta gamla krossade hjerta!»

Barnet blandade sina tårar med hennes; men kunde föga förstå hennes känslor. Omöjligt var det för den lilla att fatta, huru Venus' mans och barns bilder och minnen af allt, som för några korta år förljufvat hennes sorgliga lott som slaf, kunde så lifligt framträda ur det flyddas graf, huru dessa gamla sår ännu kunde blöda äfven vid den lättaste beröring.

Plötsligt grep Ida med häftighet i sin vårderskas hand. En ny tanke uppsteg i hennes hjerna. I det bekymmerslösa, enformiga lif hon hittills lefvat hade ingenting påmint henne om den sak, som nu uppväckte hennes häftiga förskräckelse. »Venus,» sade hon ifrigt, »säg mig, är *jag* en slaf?»

Venus såg ängsligt på henne en stund. Det ordet »slaf,» som negrer aldrig uttala utan i stunder af den största bitterhet, gjorde ett besynnerligt intryck på henne. »Ja,» svarade hon, »du är en *slaf.*»

»Och kommer jag att behandlas så, när jag blir stor? Kan jag inte på något sätt undkomma? Ack, säg mig det, Venus! Jag har icke tänkt på det förut.» Barnet darrade i alla lemmar och såg sig förskräckt omkring, liksom för att söka undkomma.

Venus blef förfärad öfver denna öfverväldigande rörelse hos Ida, som vanligen var så stilla och lugn. Genom en kraftig ansträngning beherskade hon dock sina känslor och svarade lugnande: »Jag hört hvita men'skor säga de flesta 'tjenare' vara lyckliga, så jag förmoda *några* vara det, och kanske du alltid blir behandlad väl. Om jag stannat hos fru Lisen, hon alltid blifvit god mot mig. I alla fall, socker, du icke alltid komma att se det som nu — du blifva *van* — vi blifva vana vid allting. O, socker, du ej vara rädd; kanske Gud bli god mot dig och låta dig dö, medan du vara liten, förrän du möta eländet.»

Ida teg. Hon blef kall som is, och sjönk till Venus' fötter samt lutade sitt hufvud mot hennes knä, och sorgset och drömmande upprepade hon

dessa olycksbådande ord: »en slaf! en slaf!»

I det samma hördes steg och röster, och Venus hann knappast fatta sitt arbete, förrän herr och fru Bell redo förbi. De voro på väg till en neger, som låg sjuk i en af bostäderna. Snart vände de tillbaka, och i det de sakta redo förbi, kastade de vänliga blickar på de båda, som sutto tillsammans.

»De sågo rätt förnöjda ut», yttrade herr Bell. »Tant Venus har verkligen med smak fått vinrankorna att slingra sig omkring sin dörr.»

»Ja», svarade hans hustru, »de tyckas vara ganska lyckliga; men jag beklagar, att tant Venus fäster sig så mycket vid det barnet, ty det blir svårt, när de skola skiljas.»

»Skiljas?» upprepade herr Bell öfverraskad.

»Ja, naturligtvis», blef svaret. »Icke långt till måste vi sälja Lisen; hon ser mycket bra ut. Du kommer nog att förtjena icke så litet på den affären, oaktadt jag skrattade så mycket åt dig för det du köpt en död neger.»

»Jag ämnar icke sälja henne», sade

herr Bell. »Jag har ändrat mening i detta fall. Hon har ett nätt sätt, är stillsam och tystlåten, och sådant folk tycker jag om att se omkring mig. När hon blir litet äldre, kan du taga henne till kammarjungfru eller barnflicka.»

Det blixtrade i fru Bells ögon, och hon vände hastigt sin häst, så att han stod tvärs öfver den smala vägen framför hennes man. Med sammanbitna tänder och seende honom skarpt i ögonen yttrade hon med illa dold häftighet:

»Det blir ingenting af med det. *Flickan blir vacker*. Jag vill inte ha flera sådana uppträden, som jag hade med Ellen; du minnes nog hennes fräckhet. Nej, jag vill ej ha flera vackra tjenstflickor, som säga mig, att min man tycker mer om dem än mig.»

Herr Bell skiftade lindrigt färg. Han fattade sin ridpiska och liksom på lek gaf han hennes häst ett rapp, och de fortsatte sin ridt igen.

»Naturligtvis», fortsatte hans hustru, när ridten saktades, »trodde jag aldrig hennes antydningar, men de voro i

alla fall alltför obehagliga. När du var i närheten, var hon nog höflig, men du kunde icke tro, hur oförskämd hon stundom var. Aldrig skall jag förlåta dig, att du ej lät piska henne, dagen förrän hon blef såld — aldrig! Hvarför gjorde du ej det?»

Herr Bell svarade icke, men hans ansigte antog ett egendomligt uttryck, under det han kastade en skygg blick på sin hustru. Under en utdragen, sakta hvissling sporrade han sin häst, och skyndsamt bar det af hemåt.

Högt upp på det berg, på hvilkets södra sluttning herr Bells egendom var belägen, upprann en ström, som kom hvirflande, brusande och hoppande på sin branta, klippiga bädd. Den vidgade sig här och der till små bassiner, i hvilka foglarne drucko samt togo sitt morgonbad och hvarest solstrålarne, brytande sig väg genom trädens lummiga kronor, kysste de blommor som speglade sina älskliga anleten i det lugna vattnet. Åter ilade den fram och lekte »kurra gömma» kring jätte-

stora trädstammar, som någon orkan kullvräkt, eller kring drifved, som den sjelf uppstaplat, eller kring bergskäglor, som forntidens födelsekamp kastat i dess väg. Framåt bröt den sig, stundom gömd i djupa klyftor eller under trädens rötter, men åter blickande fram i dagsljuset med en munter helsning, som liknade barndomens silfverklingande skratt. Än stal den sig med sakta smekande sorl öfver leende fält, hvarest hängande grenar blygsamt vidrörde dess yta eller famnade hvarandra för att bilda en grönskande triumfbåge för densamma, än störtade den fram med våldsamma språng, och dess praktfulla kaskader strödde sitt skum vida omkring, tills den just midtemot herr Bells hus hann fram till vägen, hvarest en gräfd kanal emottog dess innehåll. Liksom ifrig att med tillbörlig värdighet utföra sitt uppdrag att fylla en reservoir vid bergvägens förening med landsvägen, hvarest förbifarande kunde erhålla vatten för sig sjelfva och sina hästar, flöt den tyst och snabt, hvarefter den, liksom för att undgå tacksamhetsbetygelser, dolde sig förlä-

get under en liten träbrygga samt fortsatte sedan sitt lopp, tills den förlorade sin sjelfständighet i den flod, hvari den slutligen utmynnade.

Till detta vattningsställe kom en afton strax före solnedgången en man ensam ridande. Han släppte tygeln på djurets hals, att det måtte kunna dricka, och såg sig sjelf omkring. Var det det leende landskapet framför honom, aftonrodnadens skimmer, som krönte bergens toppar med purpur och guld och sakta bredde sitt brudtäcke öfver dalarna, eller var det det grönklädda berget, som högt öfver honom låg inbäddadt i lummiga träd, hvilkas löf nu dallrade vid foglarnes aftonsång, eller hvad var det, som gaf hans bröst en så ovanlig och behaglig hvila och stillade den gnagande smärtan i hans hjerta?

Mannens drägt var vårdslösad, hans rygg böjd och lutande och hans ansigte hade ett ängsligt frågande uttryck. Han var en uttröttad stackars man, för hvilken blott en tröst återstod, blott ett skydd mot det förtviflans vansinne, som stundom tycktes omtöckna hans

tanke, — det var tillit till Herren, att han, huru obegripligt det än kunde synas för menniskor, han, som genom sin allsmägtiga kraft »förvandlar mörker till ljus», skulle låta detta förfärliga onda vändas till godo, till godo för hans eget eviga väl och till godo för en, som han älskade mer än sitt eget lif. Detta arma pinade och plågade hjerta hade tagit sin tillflykt till »trons hemlighet» och häri höll det sig fast, ehuru stundom genomfruset och utan känsel, såsom när den skeppsbrutne sjömannen håller sig fast vid den planka, som bär honom genom hafvets kalla vågor.

Han höjde sin blick mot himmelen och yttrade högt: »O, Gud, jag tackar dig, att äfven min trötta och af sorg förtorkade själ stundom får förnimma hugsvalelse! Jag tackar dig, att mitt stora qval förmildras af en ljuf natur och att din sol, som du låter uppgå för onda och goda, påminner mig om att förlåta mina ovänner, såsom jag sjelf vill blifva förlåten! Ack, att mitt långa sökande måtte få ett slut! O, låt mig slippa lida mera! O, att du

ville gifva mig åter mitt barn, min enda skatt! O, Gud, mitt barn, mitt barn!»

Han utsträckte sina armar såsom för att omfamna henne, men de famlade i tomma luften, och hufvudet sjönk slappt ned på bröstet. Hästen hade slutat att dricka och skrapade i marken med framfötterna. Detta väckte den resande ur hans drömlika dvala. Han lyfte på hufvudet och såg nära invid sig en smal väg, som ledde upp till berget, hvars grönskande skugga vänligt inbjöd honom. Till hälften omedvetet styrde han hästen dit, men han hade knappast kommit in på den lockande vägen, förrän en röst hördes ropa:

»Hör, främling, ni tar fel om vägen! Det der är blott en skogsväg, och då natten snart faller på, kan ni lätt förvilla er der i snåren.»

»Vägen ser behaglig ut», svarade den tilltalade. »Bor någon deruppe, hos hvilken jag kunde stanna öfver natten?»

»Icke så långt jag vet; men ni finner ett godt värdshus en fjerdingsväg

härifrån», och vandraren aflägsnade sig.

Ryttaren höll stilla en stund för att betrakta den väg, som utöfvade sådan trollmagt öfver honom, hvarefter han beslutsamt vände tillbaka. Några famnar skred han sakta fram, men åter öfverföll honom den gnagande smärta och feberaktiga oro, som för en liten stund lemnat honom, och han stötte sporrarne i hästen och försvann ur sigte.

Olycklige fader! Att vara så nära föremålet för alla dina önskningar och ej förstå, hvad som drog dig till sig så mägtigt. O, arme man, hvars hårdnade natur var oemottaglig för den magnetism, som genomträngde ditt vekare barns hela varelse!

Ty i samma stund sprang Ida häftigt upp från sin plats, der hon som vanligt satt på tröskeln till tant Venus' hus. Hennes ögon flammade af en ny eld, hela hennes kropp darrade af ifver och hennes hjertsträngar dallrade nästan smärtsamt af länge qväfd rörelse. »Jag hör, jag hör!» utropade hon; »hvem är det? — hvar är du?»

»Hvad komma öfver barnet?» sade Venus, och såg upp ifrån det majsbröd, hon höll på att baka; »der ingen vara som kalla, socker, så långt jag hör.»

Ida svarade ej och tycktes ej höra, hvad Venus yttrade. Hon stod stilla ett ögonblick med tillbakakastadt hufvud, gnistrande blick och händerna pressade mot hjertat, hvarefter hon snabb som en fogel flög utför skogsvägen ända till reservoiren vid korsvägen. Här tycktes den oemotståndliga magt, som plötsligt fängslat henne, lemna henne igen. Hon stannade och såg sig vildt omkring, hvarefter hon sjönk till jorden och grät bittert.

»Hvad var det, socker?» sade Venus, när barnet en timme derefter med sin vanliga släpande gång inträdde i stugan.

»Jag vet icke», svarade hon. »Jag tyckte någon ropade på mig, — någon, som jag kände på den tid jag icke kan minnas, förrän jag kom hit. O, en minut tyckte jag mig kunna minnas, men nu är det lika mörkt igen»; och öfverväldigad genom en återverkan af

den starka själsspänningen, föll hon afsvimmad i de armar, som villigt utsträcktes för att emottaga henne.

Sjette kapitlet.

Fem år hade Ida tillbringat på Bells plantage, och de hade på det hela taget icke varit obehagliga. Herr Bell var en godhjertad man, som önskade se sin omgifning lycklig och belåten. Han skulle aldrig hafva tillåtit grymhet emot en häst eller hund, och af samma bevelsegrund behandlade han sina negrer väl. Alldenstund hans egendom ej var så synnerligt stor, fann han ett nöje i att sjelf sköta den, så att, ehuru han måste lemna en del af uppsigten åt ett pår tjenare, han dock sjelf öfvervakade allting och lagade, att ingen af »folket» blef ålagd mer arbete, än han kunde medhinna till kl. 8 på qvällen, så att de, om de icke voro för trötta eller för lata, på det öfriga af aftonen kunde odla sina egna små täppor eller se till sina svin och höns. Om vintren fans på berget öfverflöd af ved, och somliga voro sys-

selsatta med att hugga sådan och forsla den in till staden, hvadan det för alla var lätt att dels med tillåtelse, dels i smyg förse sig med bränsle i tillräcklig mängd. Utom dessa förmåner, tillätos de stundom helsa på å kringliggande plantager eller sjelfva anordna en bjudning, och den stojande munterhet, som då hördes från sällskapet, kunde hafva föranledt främlingen att tro, det slaflifvet vore fullkomligt lyckligt.

Stundom fingo dock dessa bjudningar ett bedröfligt slut, såsom till exempel vid ett tillfälle, då en del ynglingar, som den natten gingo patrull, bröt in ibland de församlade samt, icke nöjde med att skingra dem genom hugg och slag, så att de flydde likt skrämda djur, bundo fast ett par af dem vid pålar och piskade dem så svårt, att de arma offren flera dagar måste uppföras på sjuklistan. En af de sålunda misshandlade råkade vara herr Bells favorittjenare, en som hans herre aldrig behöft straffa, så länge han egt honom, och hans herre blef mycket uppbragt öfver våldet, men kunde ingen-

ting göra. Allmänna säkerheten fordrade en patrull, som ock af detta skäl genom lag bestämts, och om en upptågslysten, berusad ungdom ibland gick något för långt, fick man ej taga det så strängt, i synnerhet som ingen blifvit skadad utom några negrer, och för dem var det ju på det hela taget bäst att ej hafva bjudningar för ofta. I stället för att dansa hela natten var det bättre för dem att hvila, ty dansandet gjorde dem blott tröga till arbete dagen derpå. Så sade grannarne till herr Bell, då han talade med dem om det skedda, och derefter förföll saken.

En annan källa för njutning var »fältmötena», religiösa möten som stundom förekommo och hvilka många af negrerna älskade mera än till och med dansnöjena. Hos dessa själar, som egennyttan planmessigt lemnar oodlade, tager känslan förståndets plats, och allt, som kan uppskaka denna samt rycka dem upp ur slöheten, är derför välkommet. Hvad kan göra detta så fullständigt som religionens hemlighetsfulla höghet, inför hvars storhet sjelfva snillet

står redlöst och öfverväldigadt? Dessa fältmöten med sina tilltalande predikningar, i hvilka hjertan blottades, synd bestraffades, anklagelser ljungade och milda inbjudningar aflöste hvarandra, jemte varma högljudda böner midt i nattmörkret i skogens majestätiska stillhet, samt de lifliga skildringarne af eländet härnere och saligheten i en annan verld berusade deras lätt mottagliga sinnen. Stundom efterlemnade de väl varaktigare intryck och åstadkommo verkligt sann omvändelse, men oftast lemnade de intet annat spår efter sig än en obestämd idé om något tillkommande, då allt orätt skulle blifva rättadt, och om en herskare *någonstädes*, till hvilken de kunde vända sig i bön, som i likhet med djurens oartikulerade rop möjligen skulle nå den Oändliges öra.

Såsom vi förut nämt, hade Ida tillbringat fem år på herr Bells plantage. Efterhand som hon blef äldre, visade sig mindre ofta tecken till rubbning i förståndet, men hon älskade fortfarande tysthet och ensamhet samt använde mången timme till att ströfva omkring

i en närbelägen skog. Det måtte hafva varit något obestämdt minne från det förflutna, som gjorde det till hennes högsta nöje att pryda sitt hår med blommor och binda guirlander, med hvilka hon prydde väggarne i stugan derhemma. Kärlek till dessa naturens sköna gåfvor, hvilka hon aldrig tycktes tröttna att plocka och ordna till buketter, som förrådde förvånande god smak, var det enda, för hvilket hon på lång tid intresserade sig. Man fordrade föga arbete af henne, ty af något skäl tycktes icke fru Bell gerna se henne i sitt hus, så att hon var nästan uteslutande öfverlemnad åt tant Venus, i hvars nätta stuga, som, nästan gömd under slingrande vinrankor, stod i skuggan af ett valnötsträd, hon tillbringade sina dagar. Med undantag af förståndsodling saknade hon här ingenting, icke ens moderlig vård, ty Venus sparade ingen möda för hennes väl, och äfven af religionskunskap meddelade hon sin skyddsling, det hon sjelf visste, hvilket visserligen icke var mycket, men det lilla var af äkta sort, ty det berörde kristendomens sjelfva

kärna och egentliga uppgift, nemligen ett sant lif i Gud.

Negrinnor äro vanligen goda barnsköterskor och fästa sig med stor ömhet vid de hvita barn, som lemnats åt deras vård. Deras nöje är att kläda dem fint och taga dem ut, för att få dem uppmärksammade, och de tvista sinsemellan om barnens företräden lika varmt, som om de vore deras egna. Med hvilken onämnbar förtjusning måste då icke tant Venus hafva egnat sig åt det lilla värnlösa barn, hvilket hon på visst sätt fått som eget! Huru dyrbar tycktes icke denna perla, som lifvets stormiga vågor kastat till hennes fötter, vara för detta arma hjerta! Hon tröttnade aldrig på att ordna de glänsande lockar, som nu vuxit ut igen och ostyriga hängde kring Idas hufvud, och ständigt knotade hon öfver att vara tvungen kläda sin lilla älskling i sådana grofva och torftiga kläder, som bestodos andra slafbarn. När hon stundom genom att sälja något af sin mat eller genom att uppoffra några af sina kära förkläden eller genom andra utvägar, bäst kända af henne

sjelf, lyckades från »staden» förskaffa en skär eller blå kattunklädning för sin afgud, kände hennes glädje inga gränser. Somliga af hennes medslafvar afundades, andra skrattade åt henne, men hon brydde sig icke om någotdera. Hon hade velat arbeta natt och dag, utstå hunger och köld, blott för att skaffa beqvämligheter och läckerheter åt detta barn, hvilket hon älskade så, som om det varit hennes eget, och på samma gång betraktade såsom tillhörande ett högre slägte. Ida var i hennes tankar och känslor en ersättning för alla de kära, som hon förut förlorat.

Venus var ytterligt okunnig: hon kunde hvarken läsa eller skrifva; men förnedring och ständigt arbete hade icke helt släckt en medfödd finkänslighet, hvarför hon kunde fatta barnets tankar och känslor samt till någon del skydda det för de grofheter, som dagligen förekommo.

Ida återgäldade detta med en djup och innerlig tillgifvenhet. Hon skulle hafva varit lycklig, om ej i drömmen och om dagen ett dunkelt minne jagat

henne, men detta väckte en pinsam känsla af obestämd saknad. Dessutom fattade hon nu sin hårda lott som slaf och undvek alldeles att leka med sin herres barn, för att undgå tanken på den ställning, hvari hon stod till dem. Många timmar tillbringade hon i den närbelägna skogen samt följde bergströmmarne i deras lopp, och alltsedan den dagen, då hon så oemotståndligt drogs till vattningsstället vid korsvägen, var detta hennes älsklingsplats.

En eftermiddag då hon satt der, gömd bakom några kalmusvexter, som skjutit upp mellan tvenne höga ekar, kom en ryttare, och då han fick ögonen på vattningsstället, höll han in sin häst. Det var en yngling och hans utseende var öppet och hurtigt. Han klappade hästens hals och sade, i det han pekade på vattnet: »Se der, Dandy! Kommer det icke i dina ögon att glänsa?» Under det den tilltalade böjde sig ned för att dricka, fortsatte den språksamme ynglingen sin monolog, i det han vände sig till sin hund — en stor hvit tingest, som redan släckt sin törst och nu begagnade sig af tillfället att med huf-

vudet hvilande på de utsträckta framtassarna och de svarta öronen nedfallna öfver ögonen söka taga sig en kort lur.

»Du är trött, Sport», sade hans herre. »Önskar du inte nu, att du lydt mitt råd och stannat hemma, i stället för att företaga denna tur? Jag sade dig, att du skulle blifva förskräckligt trött, förrän halfva färden var gjord; kommer du ihåg det? Du tänkte, att du skulle få sitta bakom mig i sadeln, men du gjorde en missräkning den gången. Jag sade dig det också, och om du ej förstod mig, så var det ditt eget fel. Kanske du tänker nu, då vi hafva kommit så långt, att du ej gerna kan vända hem igen, att jag sjelf skulle gå och låta dig rida? Är det det du menar, när du koxar upp så der med ögat? Men, min dyre vän, jag tror sannerligen icke, att du *kan* rida. Jag vill visst icke göra något obestyrkt påstående, men jag antager bestämdt, att du ej förstår denna konst. Jag fruktar, att du försummat denna del af din uppfostran. Helt visst glömde du att gå i ridskola, när du var ung, eller

hur? Svara mig på heder! Jag är rädd, att du ej med behag kunde föra din svans, om du komme på hästryggen. Men du kan i alla fall börja nu — 'man är aldrig för gammal att lära.' Hvad säger du? Nå, då, kom och låt oss se, hvad du gör för en figur till häst!» — åt denna löjliga tanke skrattade han ljudligt, steg af hästen, fattade hunden och lyckades efter några försök att lyfta honom i sadeln och få honom att sitta der stilla. Sport, hvars ansigte alltid hade ett uttryck af värdighet, som dock motsades af hans oviga kropp, fann motstånd fåfängt och satt derför orubbligt allvarsam upprätt i sadeln. Hans herre hade lagt tygeln i hundens framtassar och tryckt sin mössa öfver hans öron. Hans utseende var högst komiskt och framkallade ynglingens högljudda munterhet. »Alldeles utmärkt, Sport!» utropade han, »Hvad tycker du om det? Hvarför skrattar du inte? Om du visste, huru löjlig du ser ut, skulle du skratta. Du skrattar inte åt tokerier? Vet du inte, att tokerier äro det enda vigtiga i denna verld? Tror du inte, att jag

kan få dig att skratta? Låt mig se, om jag icke kan bryta ditt allvar», — och i detsamma gaf han hästen ett lätt slag, så att denne gjorde ett hastigt språng, hvarvid den ovane ryttaren föll baklänges i vattnet.

Denna bedrift framkallade ett nytt skratt af hans muntra herre, som dock tvärtystnade, då han hörde ett klingande eko från träden midt emot. Medveten om att hans upptåg med Sport illa anstod en så pass gammal yngling, som derjemte var nära student och stadd på resa, aftog han något förvirrad sin mössa och rodnade icke litet, då han varseblef det ansigte, som skyggt stark fram från kalmusbuskarne. Först kände han sig böjd att kasta sig på hästen och galoppera bort, men en ytterligare blick på hans okända åskådare sade honom, att det blott var ett barn, och han undrade, hvarför en så späd varelse befann sig ensam på detta ödsliga ställe och var klädd i sådana kläder, som vanligen buros af slafvar, och i nästa ögonblick red han öfver bäcken till den sida, hvarest hon stod. Då han närmade sig, drog hon sig

tillbaka, men det låg något så tilltagande i ynglingens öppna ansigte, att hon ej kände någon lust att fly för honom, såsom hon eljes brukade för främlingar.

»Kom hit, min lilla flicka», sade han till henne, »och gif mig några af de blommor, du har i korgen!»

Barnet närmade sig och räckte fram sin korg.

»Nej, nej», återtog han, »jag vill inte ha korgen, jag önskar blott en liten bukett att sätta i knapphålet. Korgen kan jag icke hålla, ty jag måste sköta hästen; så du måste slå dig ned och göra ett urval af dina vackraste blommor.»

Fullkomligt lugnad af hans vänliga röst, satte hon sig och begynte glädtigt välja blommor.

»Hvem har lärt dig att pryda ditt hår med löf så nätt?» frågade han. »Var det din moder?»

»Ingen har lärt mig», svarade Ida sakta och sorgset. »Jag har ingen moder, utan jag bor hos tant Venus.»

Förvånad öfver hennes dämpade och dock klangfulla röst samt hennes kor-

rekta uttal af orden, återtog ynglingen: »Hvem är tant Venus? Hvar bor hon?»

»Hon bor omkring en fjerdingsväg härifrån. Vi tillhöra massa Jakob Bell», sade barnet okonstladt.

»Vi?» upprepade ynglingen — »*du* tillhör honom icke?»

»Jo», svarade Ida mera sorgset; »han köpte mig för längese'n, säger tant Venus.»

Ynglingen blef blodröd i ansigtet och sade hastigt, nästan häftigt: »ämnar du säga mig, att du är denne mans tjenare? Du är ju lika hvit som jag.»

Ida såg oroligt upp i hans ansigte, och hennes ögon voro fulla af tårar, då hon svarade: »ja, jag är en 'tjenare' nu; men jag har icke alltid varit här, jag är viss derom.»

»Hvar hade du ditt hem förut?» frågade ynglingen, hvilkens uppmärksamhet hade blifvit spänd.

»Jag kan icke minnas det», svarade Ida, under det hennes ögon antogo det drömlike uttryck, som alltid var händelsen, då detta ämne berördes. »Stundom är jag nära att komma ihåg det,

men så försvinner det igen. Om minnet blott ville stanna! Jag vet, att något förskräckligt hände, och att jag blef rysligt rädd; men sen somnade jag, och när jag vaknade, var jag hos tant Venus.»

»Besynnerligt!» yttrade ynglingen tankfullt. »Kan du icke ens komma ihåg ditt gamla namn? Hvad kalla de dig nu?»

»De kalla mig Lisen», sade barnet. »Tant Venus gaf mig det namnet, men jag kan icke minnas mitt förra namn. O, att jag kunde det! Jag tror mig icke alltid hafva varit 'tjenare'.»

»Säkert icke», sade ynglingen ifrigt. »Ditt språk och utseende säga nej, och det är en stor skam för hvem det vara må att hålla dig som sådan. Jag skall genast följa med till hr Bell och tala med honom om dig. Så sagdt, fattade vår unge Don Quixote tyglarne, färdig att börja kämpa för sin förorättade prinsessa; men hon hejdade honom, sägande:

»Ack nej, gör det icke! Han blir så ond. Den enda gång han grälade på oss var vid ett tillfälle då mamma

Venus sade honom, att jag ej var neger. Han blef mycket ond och svor förskräckligt och sade, att jag måtte vara neger eller icke, han hade dock köpt mig och betalt mig, så att jag likväl tillhörde honom, och om hon satte sådana idéer i mitt hufvud, skulle han sälja henne. Jag blef mycket rädd. O, säg honom icke, att jag talat om detta, ty hon blefve mycket ledsen, om hon skulle säljas.

Ynglingen såg vänligt ned i det ansigte, som höjdes mot honom så bedjande. Han kände sig starkt frestad att föra henne bort med sig och skydda henne för det öde, som väntade henne. Åter blef hans ansigte purpurrödt, då han tänkte på, huru det troligen skulle gå en, som lofvade att blifva så ovanligt vacker. Men ett ögonblicks besinning öfvertygade honom, att hans första tanke, så naturlig för ett ädelt hjerta, likväl var outförbar.

»Det är verkligen skamligt», sade han. »Jag ville gerna göra något för dig. Kan du icke ihågkomma något, som kan leda till upptäckandet af dina

anhöriga? Jag skulle önska finna reda på dem.»

»Nej, jag minnes ingenting,» svarade barnet, och tonen förrådde den djupaste nedslagenhet.

Hennes nye vän satt en stund eftertänksam, men ihågkommande att han ännu hade ett långt stycke väg att tillryggalägga före aftonen, sade han: »alltså kan jag ingenting göra vid denna sak; men mitt namn är Walter Varian och jag bor — ja, jag vet knappast, hvar jag bor,» afbröt han sig sjelf skrattande, »ty jag har två hem, och för närvarande vistas jag vid gymnasium, men ett bref, adresseradt till min farbror, Charles Maynard, rådhuset, Barnwell, kan finna mig. Du kan väl skrifva?»

Ida gjorde ett nekande tecken med hufvudet.

»Inte heller skrifva?» tillade han.

»Nej, ingen har lärt mig det. Herr Bell vill ej, att hans tjenare skola lära sådant. Han säger, att det blott gör dem olyckliga, och han vill icke se sorgsna ansigten omkring sig.»

»Herr Bell är en egennyttig, hård-

hjertad skurk,» sade ynglingen förtrytsamt, »och han borde skämmas för sig sjelf.»

»O, nej,» sade Ida, »han är mycket god mot oss alla. Mamma säger, att han är den bäste husbonde hon någonsin sett.»

»Imellertid,» inföll Walter Varian, »kan jag ej stanna här längre; men om du någonsin ihågkommer eller finner något, som kan leda dig på spåret till dina anhöriga, så skrif till mig eller låt någon annan skrifva till mig, och jag vill göra allt jag förmår för att hjelpa dig. Glöm ej mitt namn!»

»Nej, *aldrig* skall jag glömma er,» svarade Ida med värme. »Och ni har ett så vackert namn! Men se, här äro edra blommor; ni var nära att glömma dem.»

»Ja, det var sant. Jag tackar för dem!» och han satte dem omsorgsfullt i ett knapphål. »Månne jag ej kan finna något att gifva dig som minne?» I sin börs fann han ett litet guldmynt, som var genomborradt i midten, och i en af sina rymliga fickor fann han en svart snodd, som han trädde ge-

nom guldmyntet och knöt det sedan kring hennes hals. »Behåll det till minne af mig,» sade han, »och gif mig nu en kyss till farväl, ty nu måste jag begifva mig i väg. Du vill inte?» tillade han, då hon drog sig skygt tillbaka, »farväl utan då!» och med ansigtet ofta vändt mot den lilla flicka, som så mycket intresserat honom, red han utför kullen.

Ida stod och såg efter honom, så länge han syntes, och guldmyntet höll hon i sin hand. Dess värde förstod hon icke, men hon var förtjust öfver gåfvan, och mötet med denne vänlige yngling föreföll henne såsom en uppenbarelse från en högre verld. Då han försvunnit ur sigte, styrde hon sina steg mot hemmet, och innan kort mötte hon tant Venus, som kommit för att möta henne. Ida sprang emot henne och visade ifrigt guldmyntet samt omtalade mötet med den unge mannen. Under angenämt samtal vandrade de bergstigen framåt, medan skymningen sakta började utbreda sig.

I ett hörn af fältet, strax bakom huset, stod en stor ek, kring hvars

stam man anbringat säten, och här samlades negrerna ofta efter slutadt dagsarbete. När Venus och Ida hunnit detta ställe, satte de sig ned några minuter hos den grupp, som förut var der.

»Uff!» pustade en fet neger, med godmodigt utseende, som just nu med långsamma, trötta steg närmade sig och raklång kastade sig på marken. »Höslåttern är det värsta arbete en stackare måste göra. Tycker ibland, att jag måste rymma för att komma ifrån det.»

»Rymma! Det icke gå så lätt. Sönderrifvas i törnbuskarne, med hundarne efter sig, kanske, och lefva af bär eller rå fisk eller ormar, kanske, och få fötterna förfrusna i vattnet, kanske, för att dölja spåret för hundarne! Det inte vara något möje,» sade en af hans kamrater.

»Du försökt det, Bill, kanske?» inföll den komne. »Du tyckes veta, huru det kännes.»

»Kanske jag har, när jag var på förra stället, innan jag kom till massa Bell. Var jag inte nöjd med att få

komma in och blifva piskad och hafva det öfver. Bättre stanna der du är, om du förstå ditt bästa,» svarade Bill.

En neger med trefligt utseende, hvilken satt grensle öfver inhägnaden, yttrade: »jag vill inte rymma och klagar inte öfver arbetet. Hvad vi ha att göra är ingenting, rakt ingenting. Hade jag blott min hustru och mina barn, som jag slets från ned i Charleston, skulle jag vara mycket förnöjd, men jag blir ledsen, hvar gång jag tänker på dem.»

»En åsna du vara då,» inföll Bill. »För min del jag vara rätt glad att min gamla Brita tillföll massa Bells syster, när gamla massa dog. Jag haft tre hustrur och tycka om hvar och en bättre. Tag annan hustru, Jim, inte bry dig om den gamla. Så jag gjorde. Jag tänka som vår massa, när jag fråga honom, om jag fick taga Rosa. 'D'ä rätt, Bill; tag alla hustrur du kan få; ombyte förnöjer.' Just hvad jag tänka: ingenting vara bättre än ombyte, isynnerhet hvad angå qvinnor.»

»Håll tyst och skäms!» ropade två

eller tre af åhörarne, under det andra tycktes instämma med Bill i hans åsigter om äktenskap. En helt ung man reste sig och lade handen på sitt hjerta samt yttrade, i det han förstulet blickade på en vacker mulattflicka, som stod i närheten:

»Jag hafva samma mening som gentlemannen på gärdesgården.»

»Jag har min gamla hustru och barnen,» sade en annan, när det högljudda skratt, som den siste talarens ord framkallat, hade tystnat; »och vi hafva det rätt bra här på godset, så att jag skulle inte klaga, om jag bara kunde få lära mig något. Jag alltid ville lära mig läsa, och skrifva skulle mången gång vara nyttigt att kunna. Om jag bara kunde få lära mig detta, skulle jag ingenting mera önska mig.»

»Usch!» sade Bill. »Läsa och skrifva inte vara så lätt heller. När gamla massa lefde, jag en gång önska lära detta — jag ibland passa upp i huset då, så jag hafva godt tillfälle — men detta vara mycke' värre än slå hö; kan inte gå för negrer!»

»Derför att du är så dum,» sade

den unge neger, som förut talat. »Jag en gång lärde alla bokstäfverna i lilla massa Jakobs bok på en liten stund.»

»Du hålla tyst, när klokt folk tala,» afbröt honom Bill. »Hvad vet du om lärdom? Säger dig, det vara långt svårare än slå hö.»

»För min del,» inföll en medelålders stillsam man, »vet jag ingenting om lärdom, ej det minsta grand, och väntar aldrig få veta något; men önskar mina barn få lära läsa och skrifva. Min lille Pet — han vara qvick den Pet — och önska jemt få lära läsa, och ibland han få massas barn att lära honom litet; men när massa får höra det, han alltid svära och säga sådant vara skadligt för negrer. Min Pet så förståndig, att jag icke tycka det vara rigtigt rätt af massa säga så.»

»Sådana otacksamma negrer!» afbröt honom Bill, och knäpte med fingrarne. »Här ha ni nog att äta och dricka och värme för vintern, som snart kommer, och knota ändå, som om ni inte hade en god massa, lik massa Bell. Om ni varit, der jag varit, och sett de hål somliga negrer

bo i, och huru de piskas, om de inte arbeta skinnet af benen; om ni vore på sådana ställen, kunde ni knota. Säger eder, otacksamma negrer, att ni inte förtjena hafve det så här bra.» I det han sprang upp på sätet vid eken, tillade han komiskt: »mina herrar och damer, vi vilja nu sluta detta möte med sång, hvarefter vi upplösa sammankomsten och gå hem till qvällsmat,» och i detsamma uppstämde han en liflig melodi, med ord utan ringaste sammanhang och reda, men många af de närvarande instämde med en hjertlighet, som visade, huru fort deras lättrörda sinnen kunde glömma all missbelåtenhet; men de äldre och allvarligare ibland dem vände sig med dystra ansigten bort och gingo till sina bostäder.

Ljudet af sången, genom afståndet förmildradt till en behaglig melodi, nådde verandan, hvarest herr och fru Bell sutto. Herr Bell, som tagit plats i en beqväm länstol, lade bort tidningen, som det nu var för mörkt att kunna läsa, och sade, sedan han lyssnat några ögonblick:

»De ha trefligt der nere. Hör hur de sjunga! Hvem kan säga, att ej negrer äro nöjda och lyckliga?»

»Dina negrer äro då visst både nöjda och lyckliga, och huru skulle de kunna vara annat?» svarade fru Bell. »Jag har aldrig sett eller hört en menniska hafva så liten nytta af en mängd folk som du. Hälften af det antal du har kunde göra allt arbetet på vår egendom, om de blott blefve pådrifna; men om de ej piskas, blifva de lata. En neger arbetar aldrig mera än han blir tvingad till.»

»Min vän,» sade hennes man godmodigt, »de bästa menniskor misstaga sig stundom, och du är så god, att du ofta gör misstag, åtminstone när det gäller behandligen af negrer. Det är *min stolthet* att icke behöfva använda piskan. Det är långt mera beqvämt och behagligt att sköta dem på mitt sätt. De, som orka något, göra dubbelt så mycket arbete med vänlig behandling, och hvem vill alltid nyttja piskan; fy, det är otäckt. Om de ej vilja göra sitt arbete utan denna, nå, då säljer jag dem och låter någon an-

nan slå. Jag önskar gå igenom verlden så lätt som möjligt.»

»Men du måste erkänna,» invände hans fru, »att du har en hel mängd öfverflödiga personer, i synnerhet nu då så många barn hunnit vexa upp på godset. Bikupan är verkligen färdig att svärma, och vi måste kolonisera oss, eljes blifva vi utätna från hus och hem. Det skulle icke vara så svårt, om du likt andra hölle dem på billigaste sätt; men du tyckes nästan blifva sjuk, om de icke se rigtigt välmående ut.»

»Jag vill ej blifva plågad med att höra dem klaga rundt omkring mig, och dessutom *betalar* det sig, som jag sade, bäst att hålla dem väl,» sade herr Bell.

»Kanske gör det så,» återtog hans fru, »hvarest antalet är litet, men der man är öfverhopad af dem, såsom fallet är här, blir det för kostsamt. Det har verkligen nu kommit derhän, att antingen måste du sälja några af dem, eller också måste din familj umbära det nödvändiga. Susen och Marie behöfva en skicklig guvernant, och

det dröjer ej länge, förrän Vilhelm skall utrustas för läroverket i staden — hvar skola penningarne tagas ifrån? För min del tycker jag, att du borde sörja för dina egna barn.»

»Jag ämnar så göra,» sade herr Bell, »men ser du, jag har användt hotelsen att sälja negrerna såsom ett medel för att pådrifva deras arbete, och › ı jag tror, att alla hafva uppbjudit hela sin förmåga, vill jag ingen sälja, så länge jag kan undgå det.»

»De äro präktiga tjenare,» sade frun. »Jag tänkte just härom dagen, att det är sällan man kan finna en sådan samling af folk, som vårt öfverhufvud taget är; men just derför bör du sälja dem, ty de betinga genom sitt präktiga utseende så mycket högre pris. Och hvilken förvänd idé, att anse sig behöfva gifva sina tjenare något *skäl*, hvarför de blifva sålda! Äro de icke din egendom? Har du ej *rätt* att sälja dem, när du vill?»

»Visserligen har jag det,» svarade hennes man och tillade efter en kort tystnad: »jag hade i dag anbud på några af dem. En slafhandlare är i

värdshuset der nere, och han gör uppköp för södern. Han har köpt sex af vår granne Elton och betalat dem bra. Negrer stå högt i pris för närvarande.»

»Sälj dem då!» bad hans hustru ifrigt. »Du *måste* i alla fall snart sälja, och kanske det då ej kan ske så förmånligt. Gå ner i morgon och gör upp en god affär! Det är en skam att låta sådana kapital ligga döda.»

»Hvad det beträffar, så antager jag, att du skall finna dem allt annat än *döda*, när försäljningen skett. O, hvad väsen det skall bli! Jag blir sjuk af att tänka på det.»

»Ah, de glömma det snart. De äro alla så vana dervid, att de om några dagar förgätit alltsammans. Det vore något helt annat, om de fått uppfostran och bildning och ej väntat något sådant; men de äro endast djur.»

»Prat!» sade herr Bell, »du vet bättre än så. Jag har sett negrer ådagalägga så djup känsla, som någon kunnat; men då äro de såsom barn, och tyckas verkligen likt sådana snart kunna glömma sina sorger. Om de blott erhålla tillräckligt af mat och

dryck, hör man dem sällan tala om det förflutna. Kanske må jag så gerna sälja nu, ty medan de stå högt i pris, behöfver jag ej skilja mig ifrån så många för att få in den summa jag behöfver.»

»Det gläder mig att en gång höra dig tala förståndigt,» inföll hans hustru. »Sälj nu för all del, då du har ett gynsamt tillfälle. Om du ej kan uthärda de befarade uppträdena, kan du efter handelns afslutande resa bort på några dagar, och när du kommer tillbaka, skall du finna allt undanstökadt. *Jag* kan nog uthärda det. De göra icke mycket bråk der *jag är*, ty de äro mera rädda för mig, än för dig. Du är alltför vek. *Jag* borde hafva varit *mannen* i denna familj.»

»Kanske du bär pantalongerna,» sade hennes man skrattande. »Nå, hvilka skola vi sälja?»

»Jag bryr mig ej om, hvilka af fältarbetarne det skall blifva, men för en sak är jag bestämd, och det är, att Lisen skall bli en af dem.»

»Hvarför vill du ha det barnet

såldt?» sade herr Bell förtretad. »Icke kan hon plocka bomull.»

»Du kan vara viss om, att hon är till platt ingen nytta här,» svarade hans fru med fasthet, »och ju äldre hon blir, ju latare blir hon. Hon kan ej göra det minsta grand, utom pryda sitt hår och styra ut sig med blommor, och hon är den mest fåfänga lilla näsperla jag någonsin sett samt näbbig tillräckligt.»

»Är hon näsvis? Jag trodde henne alltid vara ödmjuk och tillbakadragen. Hon har ett mycket godt sätt, det är jag viss om.»

»Jag kunde nog tro, att du tyckte så,» sade fru Bell hånande. »Det skulle ej alls förvåna mig, om du efter någon tid blefve lika betagen i henne, som du var i Ellen. Du kan då reta ett helgon.» Hennes öga blixtrade och rösten darrade och hennes man, som väl visste hvad följa skulle, gjorde som orren, hvilken, då han fick se skytten, sade: »du behöfver inte skjuta, jag kommer ned ändå,» och hastade att afvärja angreppet genom att på vilkor gifva sig. Han svarade derför

skyndsamt: »låt henne gå då. Jag råder dig blott till att göra dig af med Venus på samma gång. Hon börjar bli gammal, och är snart ej mycket värd som sömmerska. Dessutom är hon så fästad vid Lisen, att hon blir till föga nytta, sedan flickan är borta. Härom dagen yttrade du, att Rosa och Milly kunde temligen bra föra nålen. De kunna ju alltså taga hennes plats.»

»Jag antager de kunna det. Tant Venus syr ej så bra nu som hon brukade förr, och om hennes syn försvagas, kanske det kan vara så godt att sälja henne nu. Jag har alltid tänkt,» tillade fru Bell lugnad, »att det skulle vara roligt att veta, hvems barnet är. Hon liknar ej barn i allmänhet.»

»Förmodligen äro hennes föräldrar några fattiga hvite,» svarade herr Bell vårdslöst. Snart hade det blifvit bestämdt att, utom dessa två, Molsey och hennes barn samt fyra fältarbetare skulle säljas.

Venus satt framför brasan i sitt rum, ty det var nu i medio af november och aftnarna voro kalla. Tallkottarne, som sprakade i spiseln, spredo värme i

rummet och kastade ett muntert sken öfver de dystra ansigten, hvilkas egare i åtskilliga ställningar placerat sig kring härden. Lisen hade tagit plats på en pall, stödde hufvudet mot händerna och satt med ögonen fästade på elden, tydligen utan att märka det samtal, som Venus höll med två af sina kamrater.

»Hörde ni, huru de sjunga och tala i afton vid det stora trädet?» sade Venus efter en stunds tystnad.

»Ja,» svarade Maria. »Jag gå ned för att möta Joel, och de väsnas mycke'. Den der Bill rigtig aktör!»

»Så är han sannerligen,» sade Tenah och tillade med en suck: »låt dem sjunga, som kunna; jag oftast känna mig hellre vilja gråta.»

»Hvad det tjena till?» inföll Maria. »Skratta alltid vara bättre än gråta och sjunga vara ändå bättre. Tycks som sång lyfta bördan rätt upp från hjertat och gör allting lätt. Jag alltid sjunga, när jag bli ledsen.»

»Vi, negrer, ä' ett tanklöst slägte, d'ä' säkert,» inföll Venus; »det också vara godt, ty hvad skulle vi göra,

om vi ej stundom kunde kasta bort våra bekymmer. Jag tro, att negrer alltid vilja sjunga och dansa, så snart deras bördor aldrig så litet blifva lättade; men de icke *känna så.*»

»Nej,» svarade Maria, »de på samma gång knota mycke' i qväll? Hvad der?» tillade hon förskräckt, då ett lätt buller utanför dörren tilldrog sig alla de närvarandes uppmärksamhet.

Dörren öppnades sakta och nästan ljudlöst gled en liten negerflicka in och stängde försigtigt dörren bakom sig.

»Välsignade!» utropade Maria, »hvarför du smyga dig in så der? Tänkte du var ett spöke. Nästan skrämma lifvet af en neger.»

Utan att svara härpå, skyndade Lotten bort till Venus och hviskade högt: »Tant Venus, hvad tycker du? En försäljning skall ske.»

»En försäljning!» ropade alla tre qvinnorna i korus.

»Ja!» svarade flickan, »och Venus och Lisen skola säljas först af alla.»

»Ut med dig! Du tänka skrämma oss. Hvad det tjena till?» sade Maria,

i det hon gjorde ett förtvifladt försök att skämta.

»Är så sant som att stjernorna nu lysa på himmelen, att försäljning skall ske i morgon. Jag ligga på mattan i salen och höra massa och fru tala derom, och de icke veta någon höra dem,» svarade Lotten allvarsamt.

»O!» utropade Venus med en suck, som tycktes vilja spränga hennes hjerta; »hvad i Guds namn har jag och Lisen gjort, att vi skola säljas?»

»Ingenting, så långt jag hört; men fru icke kunna tåla Lisen, och massa säga, att hon ej skall säljas och blifva skild ifrån dig.»

»Det är en tröst,» hviskade Lisen och tryckte sig tätt till Venus; »det är en tröst, att vi få vara tillsammans.»

»Ingen nytta socker,» svarade Venus gråtande. »Massa mena väl, men när slafhandlarne få oss, de icke bry sig om att sälja oss tillsammans. Sålde de icke mina egna barn ifrån mig? Känner, som jag ville dö nu.»

»Hvem mer? Ingen mer än Venus?» frågade Maria, som hittills glömt sin egen fara.

»Jo, då,» sade Lotten: »Molsey och barnen och gamle Tom och Tabe och Jim och Moses.»

Då det sista namnet nämdes, utstötte Tenah ett hjertslitande skri och föll afsvimmad till golfvet. Moses var hennes man, och under de tre sista månaderna hade hon nästan sörjt sig vansinnig, ty hennes enda barn hade dött. Herr Bell hade på grund häraf tvekat med afseende på Moses' säljande, men fru Bell mente, att det »kanske skulle blifva bäst att skingra hennes oförnuftiga sorg öfver det döda barnet genom att leda den in i en annan kanal. Hon kunde dessutom snart ersätta förlusten af sin man, ty det fans godt om ungkarlar, som kunde passa lika bra som han.»

En timme förflöt, innan den arma Tenah blifvit så återstäld, att hon, stödd af Maria och Venus, kunde gå till sitt hem.

Ändtligen satt Venus ensam och hjertförkrossad i sitt rum. Under det timmarne långsamt skredo fram, genomgick hon i tankarne sitt lifs sorgliga historia. Såld från egare till egare,

ryckt ifrån make och barn, förnedrad och slagen, allt stod lifligt för hennes sinne, der hon sömnlös satt i den mörka, kalla natten. Hon var kristen, men kände deraf nu ingen tröst. Allt, hvad hon lidit, tycktes henne ringa i jemförelse med att förlora Lisen, och under det hon lyssnade till barnets stilla och jemna andedrag, förlorade sig hennes tankegång i den hemska framtid, som denna oskyldiga varelse, hvilken slumrade framför henne, troligen gick till mötes.

I morgongryningen vaknade Ida från sin ljufva sömn, under hvilken hon varit befriad från all sorg. Hennes första tanke gälde den vän, som alltid vid denna tid brukade ligga bredvid henne, men hon fans ej der. Då reste hon sig på armbågarne och i detsamma fick hon se Venus, som just nu uppsteg från golfvet, hvarest hennes trötta lemmar ändtligen funnit en stunds hvila.

»Mamma,» sade hon, »har du hela natten sofvit på hårda golfvet?»

»Mjukt nog för sådana som mig,» svarade Venus sorgset. »Om jag blott

alltid få se dig, när jag vakna, jag gerna vilja jemt sofva der. Det finnes något *hårdare än golfvet.*»

»Var icke så ledsen, mamma,» sade barnet. »Kanske vi få lika bra som här, och jag är nästan *viss* om, att vi skola blifva sålde tillsammans.»

Venus skakade misstroget på hufvudet. »Tro så, så länge du kan,» sade hon. »Du ej veta det minsta om sådant, och jag vill ingenting säga, förrän olyckan kommer. Jag ej vänta något godt. Blir säkert aldrig lycklig mer, förrän jag dö.»

Intet yttrades vidare, utan sedan de klädt sig öppnade Ida dörren, och den friska morgonluften strömmade in.

»Se der, solen ämna skina i dag som andra dagar,» sade Venus och trädde utanför dörren till Ida. »Besynnerligt, solen kan uthärda se allt elände på jorden. Om jag vore solen, jag skulle komma med solstygn och döda somliga menniskor. Men jag tala dåraktigt, och Gud förlåta en gammal syndare, som önska folk döden. Tänka ibland, att Gud ej ha någon del i det onda, som man göra

oss. Boken säga, att Herren är mot oss hvad en fader för sina barn. Skulle vara stor tröst att sjelf kunna läsa sådana ord, då djefvulen vara så mägtig.»

Under det hon talade, hade hon med en knif i handen klättrat upp på en vedhög, som låg uppstaplad kring valnötsträdet utanför dörren. Med knifven sökte hon få bort något murbruk, hvarmed ett hål i trädstammen igentäpts. Ida betraktade hennes förehafvande uppmärksamt och utropade slutligen: »men säg mig, mamma, hvad gör du med trädet?»

»Här ett gömställe, der jag förvarar saker. Du vet, socker, jag ingen kista ha med lås, så när jag vill gömma något säkert, jag stoppa det i sådana hål och mura igen.»

»Hvad har du derinne?»

»Du snart skall få se.»

Efter ganska mycket arbete, ty barken hade vuxit öfver öppningen, framdrog Venus en liten blecklåda, som hon med någon svårighet öppnade och framhöll för Ida något, som tycktes

vara ett stycke gammalt linne, hårdt sammanrulladt.

»Hvad i all verlden är det?» frågade Ida förvånad.

»Tillhör dig, socker,» svarade Venus, under det hon uppvecklade det. »Är det enda, du hade qvar, när du kom hit. Nu vi skola föras till södern, du måste sjelf taga vara på det.» Det var den öfre delen af ett barnlinne, kantadt med fina spetsar kring hals och armar. »Är det mitt? Hade jag det på mig? Hvar är resten af det?» frågade barnet ifrigt.

»Var inte mer, socker. Det öfriga bara vara trasor, så jag klippa bort det. Du mins, jag sagt att du var sjuk, när du kom hit, och att du var klädd som gosse. När jag tvätta dig, hoppa jag till, när *det svarta följde med*, och när jag taga af dig *detta* och se huru fint det var samt fläckarne efter färgen, hvarmed skälmar målat din hals för att få dig svart, och isynnerhet när jag få se spetsarne på linnet, då jag tänka: ej någon neger, ej heller något fattigt hvitt barn! O,

socker, då jag gråta för din arma moder, hvars barn man stulit och bortfört.»

Idas läppar darrade och ögonen stodo fulla af tårar, då hon frågade: »är det allt du vet? Vet du ingenting mer?»

»Nej, jag ej veta något mer,» svarade Venus.

Båda betraktade reliken länge och noga. Ett namn var insydt deri, men ingen af dem kunde läsa det. Slutligen rullade Venus in den i en svart sidenlapp och fäste den i det svarta snöret bredvid guldmyntet, som Ida bar om halsen. »Der, göm det väl! Aldrig visa, aldrig tala om dem för någon, ty negrer vilja stjäla guldet, och hvita ej bättre än negrer stundom. Men om du råka någon lik unge gentlemannen, som gaf dig guldmyntet, då visa allt och säga allt. Jag liksom ana, att du genom detta skall finna dina vänner, när din gamla mamma blifvit såld och skild från dig,» sade Venus.

»O, mamma, säg icke så! Jag kan

icke lefva utan dig,» snyftade barnet och kastade sig i sin enda, men trofasta väns famn.

Sjunde kapitlet.

Någonstädes i den sköna och fruktbara Palmettostaten låg en plantage, som tillhörde Rickard Wynn, Esq. På detta vackra ställe bodde han med sin hustru och dotter, en ståtlig 14 års flicka. Ofta gästades detta hem af en annan plantageegare, Charles Maynard, fru Wynns broder, och för närvarande hade han äfven medtagit dit sin brorson, Walter Varian.

En dag hade Maynard och Walter bestämt sig för att gå på jagt efter rapphöns, som i ganska stor mängd uppehöllo sig i en närbelägen skog. Men det dröjde länge innan Maynard hunnit rengöra sin bössa, och medan Walter väntade på honom råkade han i en ganska häftig tvist med sin fasters man, herr Wynn, som, sjelf god mot sina slafvar, försvarade den eländiga slafinrättningen. Då de voro som mest

ifriga inträdde Maynard. Han såg genast i sin svågers ansigte, huru sakerna stodo, och sade derför så sakta till denne: »vi få ej vara så stränga mot honom; han är ju så *ung.*»

»Han är gammal nog att veta bättre än tala sådana eländiga dumheter,» svarade Wynn barskt.

»Unge män af hans skaplynne måste alltid gå igenom en sådan idéfeber. Den är för deras natur lika nödvändig som mäslingen eller vattenkopporna. Han vexer nog ifrån den, ty den försvinner under åren och erfarenheten, och framför allt hjelper det till, om man har något personligt intresse i saken. Han kommer att blifva strängt konservativ, så snart han öfvertager Oaklandsgodset; få se, om du ej blir det,» tillade han med en blinkning åt sin brorson.

»Möjligt!» svarade Walter godmodigt; »men jag tror ej, att jag skall ändra mina åsigter om denna sak, huru gammal och grå jag än må bli.»

»Kom nu, eljes kanske rapphönsen tröttna att vänta och flyga bort, in-

nan vi blifva färdiga att skjuta dem,» sade Maynard.

De begåfvo sig i väg. »Sport» fick stanna hemma, och »Rask», en god fogelhund, fick följa med. Men rapphönsen syntes i dag ej till. De båda jägarne hade ströfvat vida omkring och stodo nu färdiga att utan byte begifva sig på hemvägen, då Rask plötsligt stannade vid en hög tall och började skälla.

Som det var sent på eftermiddagen och de voro trötta, ropade de på hunden, men han lydde ej, utan skälde ändå mera, så att deras nyfikenhet väcktes och Walter föreslog, att han skulle »krafla upp» och se, hvad det kunde vara.

»Du har åtminstone femton alnar till närmaste gren, men jag ser ett hål mellan de nedersta grenarna, och om du har lust och vill äfventyra nacken, nog kan jag sätta mig och hvila så länge,» sade hans farbror.

Han kastade af sig jackan, och efter åtskilliga misslyckade försök och rispor nådde han de nedersta grenarne. Han satte sig på en af dem och var just

beredd att sticka sin hand i hålet för att undersöka, hvad der var, då en stor svart orm hväsande stack fram hufvudet. Walter for ofrivilligt tillbaka, men hemtade sig ögonblickligen och grep ett fast tag kring ormens nacke, innan denne hunnit draga sig tillbaka, ryckte honom ur boet och slängde honom till marken, hvarest Rask tog hand om honom och slet honom i stycken.

Då Walter hunnit ned och höll på att påtaga sin jacka, hördes höga nödrop, som ej tycktes komma från långt håll.

Både han och Maynard blefvo öfverraskade, men skyndade till det ställe, hvarifrån ropen fortfarande ljödo. De fingo snart se orsaken. Nere i dalen hade ett vildsvin angripit en liten flicka, som undkommit endast genom att springa upp på ett kullblåst träd. Det rasande djuret var hvarje ögonblick nära att räcka henne.

Faran var stor, och utan ett ögonblicks besinning sprang Walter, som lemnat sin bössa vid trädet, uppför hvilket han klättrat, beväpnad med en

käpp ned för kullen, följd hack i häl af den modige Rask och Maynard. Lyckligtvis hade den senare sitt gevär i handen och kom just lagom för att sända innehållet i bestens hufvud, sedan denne med ett hugg af sina betar dödat Rask och bitit Walters käpp i stycken. Hagelskottet dödade visserligen ej odjuret, men som det träffat ögonen, var det lätt att vika undan, tills geväret blifvit laddadt med en kula, som snart utsläckte lifvet.

Sedan detta var gjordt, hastade Walter till barnet, som halfdödt af förskräckelse hade fallit till marken. Flickans kläder voro smutsiga och söndriga och en vid hufva dolde ansigtet. Han lade lätt sin hand på hennes axel och sade vänligt: »hur är det, lilla flicka, är du skadad? Huru heter du?»

Vid ljudet af hans röst studsade barnet, såg upp och sade, fattande hans hand: »Är det ni? O, hvad jag längtat efter att råka er!»

»Är det möjligt?» utropade Walter i samma ögonblick. »Kan det vara du, Lisen? Är du en hexa eller en

elfva, efter du så här visar dig för mig i skogarne? Om icke händelsen med vildsvinet varit så verklig, kunde jag nästan blifva rädd för dig,» fortsatte han skrattande.

Men Lisen log ej tillbaka. Hennes stora klara ögon voro fylda af tårar. Hon fattade hans hand i båda sina och sade: »o, herr Varian, vi hafva blifvit sålda och äro på väg till någon ryslig plats och ni sade» — meningen afbröts af en krampaktig snyftning och tårarne strömmade utför hennes bleka kinder; men fortfarande var hennes bedjande blick fästad på honom, liksom för att påminna honom om ett löfte, som hon svårligen hade mod att upprepa.

»Jag sade, att jag ville hjelpa dig, och jag skall, om jag kan; gråt ej!» svarade Walter tröstande och vände sig till sin farbror, som just nu närmade sig, efter att hafva stannat och sett på Rask: »Hvem tror onkel, att vi hafva räddat? Det är min bergsjungfru, min skogsnymf; det är den lilla flicka, som jag ofta talat om. Kom och se henne!»

Ida hade förändrats betydligt under de få veckor, som förflutit sedan förra mötet. De skakningar och omvexlingar, som så plötsligt afbrutit hennes förra erformiga lif, hade spänt hennes själskrafter. Ansigtet hade förlorat sitt stilla och drömmande uttryck och i blicken lästes oro, misstänksamhet och fruktan. Oaktadt detta och hennes torftiga drägt, var hon dock ovanligt vacker och vid första ögonkastet blef Maynard lika förtjust i hennes utseende som brorsonen. Hon qvarhöll ännu Walters hand och till hälften satt, till hälften kröp för hans fötter. Då Maynard närmade sig, såg hon forskande i hans ansigte, liksom för att läsa, hvad han skulle inverka på hennes öde.

»Hon är ett ömtåligt barn, alltför späd för hård behandling. Huru har hon kommit hit?» yttrade Maynard efter en stunds besinning.

»Hon säger, att hon blifvit såld från sin förre herre,» svarade Walter. »Säg oss, Lisen, huru du kom hit!»

»De äro på andra sidan kullen,» sade barnet, »och mamma Venus var

så trött och törstig, så att jag skulle hemta henne litet vattén, då jag fick se de röda bären derborta, och då jag ville taga dem, kom det stora djuret efter mig.»

»Och du blef förskräckt och sprang upp på trädstammen, stackars liten; men säg mig: huru kom det sig, att du blef såld och hvart förer man dig nu?» återtog Walter.

»Jag vet icke. De sade, att massa Bell behöfde penningar, och så sålde han oss — mamma Venus och mig och sju andra negrer. En slafhandlare köpte oss och har fört oss hit. O, jag är så trött och så är mamma Venus.» En djup suck undslapp henne.

»Arma barn,» sade Walter medlidsamt, »har du måst gå hela vägen?»

»Nej,» svarade Ida; »mamma Venus har gått hela tiden, men han lät mig åka ibland. Barnen fingo i tur åka med honom i vagnen. Vagnen gick sönder i dag, och derför måste vi stanna så tidigt.»

»Skall du mycket längre bort?» frågade Maynard.

»Jag vet icke,» svarade flickan, och

tårarne strömmade åter. »Mamma Venus säger, att vi blifva snart sålde igen, och hon tror, att vi komma till någon hemsk sockerplantage eller något sådant, hvarest jag ej kan få vara hos henne.»

»Gråt icke, Lisen! jag vill se till, hvad som kan göras,» lugnade henne Walter, och, vändande sig till sin farbror, sade han: »detta barn bör ej blifva utsatt för offentlig försäljning. 'Driften' derborta är troligen stor, eftersom de stackarne förts så långt, och jag tror, att 'föraren' ingenting skall ha emot att sälja henne.»

»Och du ämnar köpa henne?» inföll Maynard eftertänksamt.

»Ja, nog ville jag det,» svarade Walter; »naturligtvis med onkels tillåtelse, som min förmyndare. Jag vet nog, att mitt arf ej är stort, men denna utgift för mitt nöje får ej nekas mig.»

»Dina tillgångar tål den ej,» svarade hans farbror; »men sedan du var två år gammal och skrek, emedan du ville ha månen, har jag aldrig nekat dig något, och det lönar sig väl icke att börja nu. Jag vill uppgöra med

'gynnaren', som jag ser komma för att söka sitt förlorade gods. Jag kan kanske afhandla den saken bättre än du.»

Föraren nalkades. Det var en liten, undersätsig man, med grym uppsyn, och hans pussiga ansigte utvisade, att han begagnade starkare drycker än vatten. Då han kom närmare, tryckte sig barnet tätare till sin beskyddare och hviskade förskräckt: »O, se, han har piskan i handen; han är ond, för det jag varit borta så länge. Låt honom inte slå mig — han slår dem ibland förfärligt, när han blir ond — se här!» Hon upplyfte sin arm och visade ett flera tum långt sår, som piskan gjort, på samma gång hon sönderslitit hennes klädning.

»Slog han dig?» ropade Walter, och hans ögon blixtrade.

»Nej,» svarade Ida; »men han slog mamma, emedan hon ej orkade följa med, och då slog jag mina armar omkring henne och fick slaget. Stackars mamma var sjuk och kunde ej gå så fort.»

Walter bet sig i läppen för att dölja sin förbittring. I det samma stod föra-

ren bredvid dem och sade, i det han räckte ut sin grofva hand för att gripa tag i barnet:

»Jaså, du är här, du lilla rymmerska! Hvarför blef du borta så länge? Kom med nu!» Men genom en snabb rörelse stälde sig Walter emellan slafdrifvaren och hans offer. Maynard rörde vid den senares arm och tog honom afsides, frågande, hvad han begärde för barnet. Det var mannen likgiltigt hvar eller till hvem han sålde sina slafvar, blott han fick bra betaldt, och som Maynard kände torgpriserna för sådana varor, blef handeln snart afslutad, ty den ädle köparen kände afsky och harm vid mannens skämtande häntydningar på hvad flickan innan kort skulle blifva värd såsom »glädjeflicka.»

Walter hade stannat hos Ida. Maynard närmade sig och sade till honom: »jag har köpt henne för din räkning, men du har att betala fem hundra dollars för henne.»

»Så mycket?» svarade Walter. »Nå ja, det är det värdt att få göra för henne hvad jag önskar. Nu tillhör

du *mig*, Lisen. Hädanefter skall du slippa blifva illa behandlad.»

»Ack, så god ni är!» ropade barnet och grät af glädje. »Och Venus äfven! Har ni äfven köpt mamma?» tillade hon ifrigt.

Denna fråga gjorde Walter förlägen, ty han visste, att han redan gjort så stor uppoffring, som hans lilla förmögenhet tillät. Men Maynard tog ordet och höjde uttrycksfullt axlarne:

»Venus ock? nej, barn! Har du så litet begrepp om penningars värd», hvad tänker du på? En man kan möjligtvis tillåta sig en extra utgift på femhundra dollars vid något tillfälle, men tusen eller femtonhundra förändrar saken. Du bör vara nöjd med att sjelf hafva fått det bra och lemna Venus åt sitt öde.»

Vid dessa ord föll en mörk skugga öfver flickans strålande ansigte: Hon släpte Walters hand och med sakta steg och ögonen fästade på marken gick hon i rigtning mot vägen.

»Hvart ämnar du gå?» ropade Walter vid denna oväntade vändning.

»Jag går till mamma Venus igen.

Kanske någon annan köper oss tillsammans.»

»Och du vill ej stanna hos mig, så framt jag icke också köper mamma Venus?» sade Walter litet stött.

Tonen berörde det veka barnets känsla. Hon sprang tillbaka, fattade hans hand och utropade:

»Ack, jo! Blif ej ond på mig! *Jag kan icke lemna mamma.* Jag är hennes allt i verlden, och hon säger, att hon dör, om jag blir såld ifrån henne. Blif ej ond på mig; jag *måste* gå tillbaka till mamma.»

»Du låter bli det!» sade slafhandlaren, som nu kom fram och lade sin hand på hennes axel. »Du kommer inte att ställa till något sådant spektakel, som der blir, om de få veta, att du blifvit såld. Jag tillåter inga sådana dumheter. En handel är en handel. Du tillhör nu dessa herrar, och dem skall du lyda.»

»Ni får åtminstone tillåta henne säga farväl och hemta sina kläder,» sade Maynard. »Hon måtte väl hafva mer i klädväg, än de der trasorna?»

»Nej, hon har ej mera,» svarade

mannen. »Jag tillåter ej mina negrer att uttrötta sig med sådana packor, som herr Bells jäntor förde med sig. Kläderna, som de hafva på sig, hålla merendels tills jag får dem till marknaden, och sen får den, som köper dem, skaffa dem andra, så att jag säljer alltid deras kläder, innan vi begifva oss i väg, och stundom hafva negrer från Virginien präktiga kläder, som skaffa mig en god biförtjenst.»

»Men det gör ingen skada, om hon bjuder farväl med Venus,» afbröt honom Walter otåligt.

»Det är just det det gör ändå,» återtog slafhandlaren. »Jag tillåter aldrig något sådant som farväl. Om negrerna få den ringaste aning, att man det minsta bryr sig om deras känslor, falla de en öfver genast. Man måste *bringa dem ned* och *hålla dem nere*,» fortsatte han och stampade tungt med foten, liksom om han ville krossa något. »Mina herrar, se, det är ej så för oss, som för eder på plantagen. Hos eder känna sig negrerna liksom hemma och blifva mera nöjda, så I kunnen tillåta dem hafva känslor; men vi, som blott

köpa och sälja, kunna icke tillåta sådana dumheter, ty vanligtvis bråka de, när de skola skiljas ifrån sina forna husbönder, anförvandter och barn, och om vi tilläte dem sörja, huru skulle vi då få dem fram på vägen? Vänta litet, så skall jag säga,» tillade han, då han märkte, att Maynard var färdig att afbryta honom. »Se, mina herrar, I sen, att den der Venus är mycket fäst vid barnet, och om de få bjuda hvarandra farväl och dylikt, kommer hon att väsnas, så att hon i morgon ej orkar gå, utan blir efter och hindrar allihopa; men om hon så småningom får veta det och ej ser barnet mer, går det snart öfver. Så skall man handtera negrer.»

»I alla fall,» afbröt honom Walter otåligt, vill flickan se sin mamma än en gång, och jag säger, att hon skall det — kom Lisen!» Han fattade tag i hennes hand och förde henne med sig; men slafhandlaren sprang fram och stälde sig i hans väg samt sade med en grof ed:

»Jag säger, att hon *skall icke.* Hon tillhör er, men Venus tillhör mig, och

nu skulle jag vilja veta, huru ni ämnar klara er?»

Walter var redo att gifva ett hetsigt svar, när grälet afbröts genom Venus' ankomst. Orolig öfver Idas långa bortovaro, hade hon lyckats obemärkt lemna sitt sällskap, som bevakadt af en slafförare hade lägrat sig under träden. Så snart flickan fick se henne, släpte hon Walters hand och flög i sin trofasta väns famn, slog sina armar kring hennes hals och brast i en flod af tårar.

»O, socker, du rent förskräcka mig — hvar du varit?» sade Venus och stirrade förvånad på de tvenne främlingarne, sin herres vreda ansigte och de döda djuren, som lågo på marken.

»Se nu der; jag sade eder det,» utfor slafhandlaren, då han såg Venus' och Idas beteende. »Det blir ett fasligt bråk att få dem skilda från hvarandra. Han vände sig till Venus och höjde hotande sin piska, sägande: »se här du! Låt flickungen gå och begif dig dit du kom ifrån. Här har du ingenting att beställa, och ungen är såld

till dessa herrar, så du har intet mer med henne att skaffa.»

Ett rop undslapp henne och hon vacklade tillbaka mot ett träd, som stod bakom henne; armarna föllo slappa till sidan. Det slag, som hon i tre veckor ständigt fruktat, hade slutligen fallit, och för ett ögonblick var allt omkring henne mörker. Svimningen gick snart öfver, och hon hvarken ropade eller grät. Dertill var hon för mycket krossad, men det föreföll henne, som om en jernhand hade fattat hennes hjerta och vridit lifvets sista droppar derur. Med barnet i famn sjönk hon ned vid trädet. Frånvarande för allt, vaggade hon Ida på sina armar och utstötte en så djup suck af smärta, att den till och med rörde den råe slafhandlaren, som sänkte sin piska och stod stum af förvåning.

»Jag kan icke uthärda det här!» utropade Maynard efter en stunds pinsam tystnad. »Antingen måste ni taga barnet tillbaka eller också sälja äfven qvinnan åt mig. Jag vill ej vara medelaktig i en dylik grymhet.»

Slafhandlaren var ej så mycket gri-

pen, men för handel var han lika redo som vanligt. Dessutom var han litet rädd. En, som tyckes förstå känslans alla skiftningar, har sagt:

»Den sorg, som ej har ord,
Lätt spränger hjertat sönder;»

och denne förare hade sett ett fall, då ett barn såldes och bortfördes och dess moder föll ned död vid hans fötter. Fruktande något dylikt, hörde han med nöje hr Maynards anbud och frågade raskt, hvad han ville gifva för Venus.

»Hon ser gammal ut. Ni kan säkerligen ej få mer än femhundra dollars för henne.»

»Säg sexhundra och tag henne,» yttrade säljaren skyndsamt. Han hade märkt, att Venus var nästan blind på ena ögat och ansåg sig göra en god affär. Herr Maynard var vårdslös om penningar och nu för mycket upprörd, att granska den »vara» han köpte. På det kullblåsta trädet skref han en förbindelse å beloppet och gick derefter bort till Venus.

Då han rörde vid hennes axel, såg hon upp, ty hon tänkte, att han äm-

nade taga hennes älskling. Krampaktigt slöt hon barnet i sina armar och hviskade doft: »hvem har köpt dig, socker?»

»Herr Varian, den unge mannen, som jag talat om. Bed honom, att han äfven köper dig!»

»Ingen nytta till,» svarade Venus och skakade förtviflad hufvudet; »men är inte fullt så svårt att lemna dig, om han bara vill behandla dig väl.»

»Vet du ej,» sade Maynard, »att jag köpt dig, och att du icke blir skild ifrån barnet?»

Hon hade ej märkt uppgörelsen mellan Maynard och slafhandlaren och kunde nu knappast fatta orden för glädje. »*Mig*! sade ni mig?» ropade hon genomträngande. »O, min Gud!» sade hon, »att han också köpt mig, och jag få följa Lisen? O, massa, ni inte skämta med en gammal negerqvinna, hvars hjerta nästan brustit?»

»Nej, jag skämtar icke,» svarade Maynard vänligt. »Kom nu och låt oss begifva oss i väg, ty det börjar bli sent, och vi ha ingen middag fått.»

Venus steg upp ifrån marken med

barnet fortfarande i sina armar, men när hennes nya herre vände sig om för att gå, kastade hon sig för hans fötter och sade, i det hon knäpte händerna samman likasom till bön: »må Gud i himmelen välsigna eder! Ni aldrig skall få orsak ångra, hvad ni gjort, aldrig. Jag gerna arbeta för eder natt och morgon, och om ni ingenting ha för mig att göra, ni hyra ut mig åt andra; ni göra med mig, hvad ni nån'sin vill, blott jag få se Lisen hvar dag. O, massa, Herren välsigne er! Ni inte kunna fatta, hvad detta barn vara för mig. Jag mistat make och barn och allt, hon är i stället för dem alla.»

»Det är nog. Kom nu, tiden går och det blir sent,» sade Maynard; men hans ögon voro tårade, då han vände sig om och stack sin arm under brorsonens, hvarefter de, på något afstånd följde af Venus och Lisen, fortsatte den lilla stigen genom dalen hemåt.

Åttonde kapitlet.

»Vi ha naturligtvis begått en dumhet,» yttrade Maynard slutligen till sin brorson, under det de gingo vägen framåt. »Hvad vi skola göra med vår nya egendom, begriper jag ej. Sanningen är, att jag icke förmår se elände och nöd, utan att göra allt, hvad jag kan, för att hjelpa. Jag vet, det är dumt.»

»Det är en dumhet, som pryder en vis man bättre än all hans visdom,» svarade Walter och tryckte innerligt den arm, som låg i hans.

»Tack för artigheten, men dumt är det i alla fall, ty det gifves så mycket elände i verlden, att hjelp är lönlös. Jag har gjort det till min regel, att så vidt möjligt är undfly anblicken af nöd. Af detta skäl bor jag ej på min egen egendom. Jag försökte det en tid, men der voro så många tråkigheter, att jag afstod derifrån.»

»Afstod onkel från sitt gods?» frågade Walter bestört.

»Nej, men jag afstod ifrån att bo

der och skaffade en uppsyningsman efter mitt sinne, och sedan jag gjort en beräkning, hvad egendomen kunde afkasta med negrerna väl underhållna och ej öfveransträngda, fordrade jag detta, lofvade honom god aflöning, om han skötte det till min belåtenhet, och derefter lemnade jag allt åt hans vård.»

»Men om han nu för egen fördel öfveranstränger folket?»

»Det gör han icke. Jag kommer öfver honom, när han minst väntar det, och tager sakerna i skärskådande.»

»Vore det icke bättre gifva negrerna friheten?»

»Gerna skulle jag gifva dem fribref i morgon och tacka Gud, att jag vore dem qvitt, om jag blott vågade tro, att de ville eller kunde taga vara på sig sjelfva. Jag önskar, att det första fartyg, som förde slafvar till vårt land, måtte hafva sjunkit med man och allt.»

Under samtalet hade de nästan uppnått hemmet. »Sport» vaggade dem till mötes och stötte sin nos mot Walters hand.

»Gamle gosse,» sade han, »hur har du mått, medan jag varit borta? Ha

de varit snälla emot dig? Du har väl kunnat sofva? Se här, Lisen,» tillade han, vändande sig till henne, som nu var strax bakom honom, »här är Sport; är det icke ett vackert gammalt djur?»

Lisen skrattade, ty scenen vid korsvägen rann henne i minnet. »Du har väl icke lärt dig att rida ännu, Sport?» sade hon.

»Ah, du kommer ihåg det?» och Walter skrattade äfven.

Då såg han henne bära något inlindadt i hennes hufva, och frågade hvad det var. Hon visade honom, att det var Rasks döda kropp.

»Och du var den ende, som tänkte på honom? Det var snält,» sade Walter, rörd af detta drag.

»Han blef ju dödad för min skull,» svarade hon okonstladt, »och jag tänkte, kanske ni tillåter mig begrafva honom.»

»Ja, han skall blifva begrafd med militära hedersbetygelser.»

»De gingo fram till huset, hvarest de funno Mabel och hennes moder sittande på verandan, något oroliga för deras långa dröjsmål och storligen förundrade öfver deras okända sällskap.

Såsom svar på damernas frågande blickar sade Maynard, pekande på Venus, som i ödmjuk ställning stannat vid foten af trappan: »denna är mitt nyaste inköp, och den lilla vid hennes sida är en af Walters bekantskaper, en perla, som han fann kastad för svinen i ödemarken och frälste från förderfvarens hand.»

»Hvad menar du? Hvarför ha'n I dröjt så länge?» frågade fru Wynn.

»För att tala simpel prosa, så ha vi ströfvat omkring i skogen,» återtog hennes broder. »Slutet blef, att vi gjorde en affär, och det af skäl, som vi en annan gång kunna omtala, och då vi nu fört hem våra varor, anhålla vi om damernas nådiga tillåtelse att få dem väl tillvaratagna. Men först och främst: hvar är den middag, vi skulle hafva ätit för tre timmar sedan? Vår inre menniska knotar och lider af brist på näring. Jag kunde sannerligen likt Esau sälja mig sjelf för en grynvälling.»

»Jag skulle icke råda någon att köpa eder,» sade Walter skrattande; »ty en-

ligt de åsigter, ni nyss uttryckt, vore det osäker egendom.»

»Tst! Kom ihåg, att det stannar entre nous,» sade hans onkel lågt, under det de följde fru Wynn in i matsalen, der en smaklig måltid väntade dem.

Då de slagit sig ned vid bordet, återvände fru Wynn till verandan, hvarest hon fann Venus ännu stående. Det trötta barnet stödde sig tungt mot henne.

Mabel hade framstält många frågor och betraktat flickan från hufvud till fot, men det hade icke fallit den lilla damen in, att de kunde vara trötta.

»Sitten ner!» sade fru Wynn vänligt.

Ödmjukt tackande satte sig Venus och höll Ida på sitt knä.

Mabels kyliga blickar hade oroat den stackars Venus. Ännu visste hon icke ens sin nye herres namn och var ifrig att lära känna de qvinnor, hvilkas tjenare hon och hennes lilla Lisen skulle blifva. Mabels sätt hade bragt henne ur fattningen, men fru Wynns vänliga ord lugnade henne. Blott en kort stund var nog för att besvara de

frågor, som fru Wynn fann för godt att framställa, hvarefter hon sände en ung flicka att kalla »mamma Abby.»

Mamma Abby var ett slags hushållerska. Hon var visserligen slaf, men fru Wynn behandlade henne ej som sådan, ty ehuru tio år äldre än hennes matmor, hade hon varit hennes lekkamrat som flicka och ständigt varit hos henne, sedan hon blifvit fru Wynn. Med sin make och fyra barn hade Abby glad och lycklig i sällskap med sin unga älskade matmor gjort sitt inträde på herr Wynns plantage, men hon blef hårdt pröfvad, ty döden beröfvade henne nästan samtidigt make och tre af hennes barn. Sorgen nästan krossade henne, men fru Wynn egnade henne en systerlig omvårdnad, och så småningom återhemtade hon sig så pass, att hon kunde lefva för det barn, som stod henne åter, hennes Alfred.

Hon hade af sin matmor fått lära läsa och skrifva, egde en för neger ovanlig bildning och uttryckte sig korrekt.

Alfred hade ärft hennes kunskapsbegär och var ovanligt begåfvad. Un-

der det modren stal sig till att lära honom hvad hon sjelf kunde, gjorde han snabba framsteg. Hennes högsta önskan var, att han skulle blifva fri; ty slafveriets kedja, ehuru den för henne varit lätt, blef blytung, då hon såg den läggas på hennes barn; men hon tänkte att han, då han blefve man, skulle lyckas fly till de fria staterna, och, ehuru hon visste sig derigenom blifva för alltid skild ifrån honom, önskade hon det.

Med hufvudet lutadt i handen satt hon i skymningen vid fönstret i sitt rum, beläget i ett litet hus strax bakom verandan, försjunken i tankar, då budskapet inträdde.

»Tänk bara, mamma Abby,» sade flickan, »den massa Walter vara kostlig. Gissa, hvad han nu kommit hem med!»

»Jag har ingen aning om, hvad det kan vara,» svarade Abby och såg upp.

»Ingenting mindre än två negrer: en svart och en hvit. Hva' tycks? Fru önska du skall komma och ta hand om dem, så skynda, ty jag icke kan

berga mig, förrän jag få veta, huru han fått tag i sådana i skogen.»

Abby skyndade till verandan, hvarest fru Wynn var.

»Här, mamma Abby,» sade hon, »är Venus, en ny tjenare, som hr Maynard har fört hem. Tag hand om henne och den lilla flickan! Laga, att de få rena kläder, och låt dem få bo i Alfreds rum några dagar!»

»Skall ske, fru Emma,» svarade den tilltalade. Venus följde henne. De gingo igenom Abbys lilla nätta rum, och då de kommo till det nästa, som vanligen beboddes af Alfred, sade Abby: »här fån I anse er hemma för närvarande.»

»Vi få se oss om efter vatten och tvätta oss, Lisen och mig, innan vi kunna lägga oss på dessa rena lakan,» yttrade Venus. »Det vara godt att hafva tak öfver hufvudet igen, när natten komma och en bädd att sofva i! Lisen och mig blifvit uttröttade af att sofva på marken dessa tre sista veckor. Vi icke vara vana förut.»

»I haden ett godt hem då?» frågade Abby.

»Ja, mycke' godt,» svarade Venus. »Icke så fint som detta, men godt för negrer. Jag alldeles förtvifla, när vi blifva sålda, ty jag tänka, att Gud förgätit oss.»

»Gud förgäter oss aldrig,» sade Abby lågt, liksom hon talat med sig sjelf. »Hans handlingssätt kan vara ofattligt, då han stundom betäcker vår stig såsom med moln, men aldrig, aldrig förgäter han oss, och slutligen skall han göra allt för oss ljust. Låt oss alltid förtrösta på honom, ty han skall väl göra't. Men jag får ej stanna här och tala,» tillade hon, »emedan I ären trötta och hungriga. Den lilla flickan tycks vara färdig att gråta af trötthet. Vatten finner du här. Bada henne nu och lägg henne, så skall jag hemta något att äta.»

»Vi icke vilja göra så mycke' besvär,» svarade Venus. Abby lemnade rummet, vänligt småleende.

Oaktadt sin trötthet steg Venus tidigt upp följande morgon, ty hon ville vara redo, om hennes nye herre kallade henne; men hon hörde hvarken af Maynard eller Walter, ty de voro

upptagna af ett sällskap, som anländt föregående afton. Walter hade särskildt anhållit, att den lilla flickan ej måtte blifva klädd i den vanliga slafdrägten, hvarför fru Wynn hade lemnat Abby en af Mabel bortlagd merinoskladning, som hon med Venus' tillhjelp var sysselsatt med att ändra till Lisen. Den senare hvilade under tiden i sin bädd. Venus blef utom sig af glädje, då hon fått påtaga flickan den ljusblå klädningen, som så väl klädde henne.

»Sannerligen, socker,» utropade hon, »du ej se ut att vara neger nu! Hvilka goda menniskor vi nu kommit till! Frun nyss vara här och hemta Abby, och hon fråga efter dig och tala så vänligt. Jag älska henne första gången jag se henne.»

Venus hade begagnat sig af tillfället, att, medan hon arbetade tillsammans med Abby, af henne taga reda på ett och annat, som rörde hennes nya förhållanden. Abby blef aldrig trött af att tala om familjen Maynard, så att hon gerna gaf henne underrättelse om hvarje medlem.

Då Venus blifvit ensam med Lisen, omtalade hon för henne, hvad hon fått veta om morgonen. Då hon som bäst var i färd härmed, stack Petrea, den flicka som aftonen förut sändes att hemta Abby, in hufvudet i deras lilla rum.

»Huru ni må i dag?» sade hon hjertligt.

Venus tackade och följde på anmodan den nykomna till matsalen för att se de ståtliga tillrustningarne till middagen. Petrea hade väntat, att Venus alldeles skulle falla i förvåning öfver allt det storartade; men stor blef hennes missräkning, då den senare tycktes utan all öfverraskning betrakta alltsammans. Venus hade i verkligheten aldrig sett en sådan rikedom, men hon beherskade intrycket, ty hon visste, att likgiltighet nu skulle höja henne i Petreas ögon. Det slog också in, ty då den sistnämde strax derefter införde henne i köket och presenterade henne för personalen der, syntes det tydligt, att hennes aktning stigit. Som Venus var angelägen att visa sig nyttig och mycket fans att göra i köket, var hon snart i full sysselsättning.

En timme gick, hvarunder Lisen lemnades ensam. Under tiden betraktade hon folket, som rörde sig ute på gården, då hon plötsligt fick se Venus komma upprörd och med skyndsamma steg. Tårarna rullade utför hennes kinder, likväl såg hon allt annat än bedröfvad ut. Lisen anade, att något händt, och skyndade att möta henne vid dörren.

Fattande flickans händer, utropade Venus: »O, socker, jag funnit honom! Nu du måste komma, ty jag funnit min son John; som jag lemna liten, då jag säljas till Virginien. Han kommit ihåg sin mamma alla dessa tolf år, jag ej sett honom, och blifvit så vacker, att jag nästan skämmas för honom.»

Lisen följde henne till ett rum, hvarest gästernas tjenare befunno sig, och bland dem betjenten hos öfverste Ross, John, en sjutton års neger, som hört omtalas föregående dags händelser och efter att hafva tagit närmare reda på, hvem Venus var, funnit, att hon var hans moder, hvilken upptäckt förorsakat stor glädje å ömse sidor, och

mycket hade de att berätta hvarandra om utståndna lidanden.

Flickan delade hjertligt sin »mammas» glädje, men visste knappast, hvad hon skulle säga till ynglingen och drog sig genast tillbaka. Då hon åter sökte sig väg till sitt rum, blef hon varse den mängd blommor, som smakfullt ordnade blifvit stälda på verandan gentemot fönstren till matsalen. De mest vanliga blommor utöfvade alltid en magisk verkan på hennes sinne, men detta öfverträffade allt hvad hon hittills sett. Hon glömde allt annat och böjde sig öfver blommorna för att inandas deras doft.

En af de herrar, som sutto vid bordet, märkte henne och yttrade, vändande sig till sin bordsgranne, Walter Varian, att han ej vetat, det Wynn hade en så ung dotter.

»Det barnet tillhör icke onkel Rickard,» svarade Walter skrattande. »*Jag* har den äran att hafva varit hennes egare sedan i går afton. Jo, så är det,» tillade han, då han märkte den andres förvåning, »jag köpte henne i går af en, som påstod sig ega henne, så att

jag på grund af landets lag förmodar, att hon är *min.*»

»Likväl är jag förvånad,» invände den andre, »ty hennes utseende liknar ej en tjenares.»

»Jag betviflar ej,» sade Walter, »att hennes föräldrar äro hvita. Hy och vext förråda hennes anglo-sachsiska härkomst, och hennes korrekta uttal af orden gifver vid handen, att hon blifvit född i ett bildadt hem. Se, der försvinner hon. Hon har hört våra röster, och jag har märkt, att hon är mycket skygg.»

»Men huru kom hon hit — huru fick ni henne?»

»Jag fann henne i går i en skog och köpte henne af en slafhandlare, som förde en större drift mot södern; men första gången såg jag henne för några veckor sedan i Nord-Carolina. Vi råkades då under egendomliga förhållanden, och hon intresserade mig, så att, när jag återsåg henne i går i en sådan sorglig belägenhet, jag ej kunde afhålla mig från att köpa henne.»

»Säkert kommer hon att här blifva väl behandlad,» anmärkte den andre.

»Jag skall annonsera och försöka finna hennes föräldrar,» återtog Walter hastigt. »Säkert har ett sådant barn anförvandter, som med glädje skola mottaga henne. Hon har troligen blifvit bortstulen från dem.»

»Kan väl vara,» inföll en annan af herrarne; »men fattiga hvite sälja stundom sina barn, hvilket väl för dessa kan vara förmånligt, likväl är det beklagligt, ty barntjufvar begagna detta bruk såsom en täckmantel, då de bortröfva och sälja barn, som blifvit födde till bättre vilkor, hvilket utan tvifvel är händelsen med den lilla flickan, som vi sågo på verandan.»

»Ja, detta är verkligen beklagligt,» yttrade en annan, som nu blandade sig i samtalet. »Aldrig glömmer jag en arm man, som jag för tre år sedan mötte i Neworleans, hvilken sökte ett barn, som blifvit stulet ifrån honom. En mera af sorg krossad menniska har jag aldrig sett. Han omtalade, att den lilla flicka han sökte var hans enda barn och att hans hustru dött några månader förrän barnet blifvit stulet. Han hade spårat röfvarne till Mary-

land, men der hade han förlorat all ledning, och sedan öfver allt i söder och vester förgäfves sökt den bortkomna. Arme man, hans utseende förföljde mig flera veckor efteråt. Jag har aldrig sett en sådan bild af förtviflan. Det var upprörande att tänka, hvad han måste hafva lidit.»

»Nämde han barnets namn?» frågade Walter ifrigt, ty berättelsen hade djupt gripit honom.

»Ja, jag frågade särskildt derefter, i den händelse jag skulle få höra något om ett sådant barn. Nannet var Ida — Ida May — ett mindre vanligt namn, alltför . . . . .»

Han stannade plötsligt, ty med ett svagt rop störtade barnet in genom fönstret och stod framför de talande. Hon hade lyssnat till deras samtal, och då hennes namn nämdes var det som om en elektrisk gnista genomfarit henne och klarnat minnen, omtöcknade af fleråriga dimmor.

Med framåtböjdt hufvud och de små händerna bedjande sammanknäpte stod hon midt ibland det förvånade sällskapet. »*Ida May!* det är mitt namn,»

ropade hon vildt. »O, nu kommer jag ihåg allt: min gode fader och min moders graf, Betty och blommorna, och de stygga männen och den förfärliga qvinnan, som slog mig så rysligt. O, jag minnes allt! Hvar har jag varit så länge, och hvar är min fader och min älskade moder?» Vid dessa ord föll hon medvetslös till golfvet.

Det dröjde länge, innan hon åter kunde bringas till sans, och när hon ändtligen vaknade, utbröt hon i en sådan häftig och våldsam gråt, att fru Wynn måste förskaffa henne ifrån matsalen. Hon bars till ett rum, som var beläget näst intill Mabels, och när fru Wynn med tillhjelp af Venus klädde af henne, upptäckte hon guldmyntet, som barnet bar på en silkessnodd kring halsen jemte det lilla paket, som Venus fäst dervid.

»Hvad är det här? — ett trollmedel?» frågade hon den sistnämda.

»Tycks så, men icke vara något sådant,» svarade den tillfrågade. »Se, jag från början tro detta barn icke vara någon neger och derför jag rädda

något, som jag tänka hon ha på, när de stjäla henne.»

»Hvarför visade du det ej för eder herre?» frågade fru Wynn, i det hon tankfullt betraktade det lilla paket, som hon höll i sin hand.

»Jag ej rigtigt veta, huru han taga det. Vill ingenting säga emot massa Bell, men ni vet, att ej alla taga allting lika,» svarade Venus, rädd att hafva sagt något oförsigtigt.

Fru Wynn smålog åt hennes bryderi, och uppmuntrad deraf fortsatte Venus:

»En dag, när han kom in för att fråga efter barnet, jag säga honom, att jag tänka henne vara bortröfvad; men han då befalla mig tiga, emedan hon, om hon var stulen, var af några fattiga hvita föräldrar och denna sak angick mig icke. Derför jag anse det vara bäst att sjelf gömma det; men när vi blifva sålda, jag binda det kring hennes hals, ty jag frukta, hon kunna blifva skild från mig.»

Fru Wynn berömde henne för hennes omsorg om flickan, löste det lilla paketet från snöret och tog det med

sig till förmaket, hvarest gästerna ifrigt samtalade om hvad som nyss händt. Barnets ord och oförstälda sätt hade öfvertygat dem alla. Walter hade omtalat hvarje omständighet från sitt möte med henne vid korsvägen, och den herre, som sett hennes fader, hade berättat allt, som han kunde påminna sig från detta möte, när fru Wynn inträdde och sade: »här är en del af ett barnplagg, som Venus haft den omtänksamheten att bevara, i hopp om att det någon gång skulle kunna leda till någon upptäckt. Hon säger, att intet namn finnes; men I sen, att det är mycket smakfullt och fantasirikt märkt.»

Hon lemnade det till sin broder Maynard, som efter en kort stunds noga granskning jublande utropade: »der står något på midten af ett blad, men det är nästan omöjligt att läsa!»

»Gif det åt mig,» sade Walter, och grep det ifrigt. »Onkel sade i går, att jag är så ung, och kanske mina ögon se bättre. Ja, der står namnet, just *Ida May!* Hvilka bevis behöfva vi mera?»

Nionde kapitlet.

En månad efter senast skildrade händelser sutto fru Wynn, Walter och hans onkel, Maynard, vid ett förmaksfönster åt sydsidan. En munter brasa sprakade i kakelugnen, och rummet, belagdt med en ljusblommig brysselmatta samt fönstren försedda med dyrbara damastgardiner, hade antagit ett helt annat utseende, än det hade om sommaren. Alla tre voro tysta; men då fru Wynn tog ögonen ifrån sitt broderiarbete eller Maynard såg öfver den bok, i hvilken han läste, sökte deras blickar det fönster, hvarifrån man hade utsigt åt allén, liksom om de ifrigt väntat någons ankomst. Slutligen sade fru Wynn, i det hon tog upp sitt ur: »han borde hafva varit här för en half timme sedan. Hvad kan hafva fördröjt honom så länge?»

Walter kastade ifrån sig en sax, med hvilken han klipt en docka silke i små bitar, och utbrast: »här är han ändtligen. I dag få vi säkerligen svar.»

En häst närmade sig i vildt galopp,

som den lille ullhårige ryttaren med en häftig ryckning på tygeln afbröt. Walter öppnade glasdörrarne och mottog af negergossen den postväska, som han vid närmaste postkontor hemtat.

Väl inkommen öppnade han postväskan och sökte ifrigt bland innehållet, tills han fann ett bref, hvars stämpel sade, att det kommit från Pennsylvanien. Detta räckte han sin onkel, som högt uppläste detsamma. Vi meddela en del af innehållet:

»Men den glädje, som Edert bref åstadkom i vår lilla stad, hvarest hvarje hjerta upprördes af smärtsamt deltagande för barnets utståndna lidanden, grumlades deraf, att ingen af flickans anförvandter finnes qvar. Hennes faders föräldrar voro båda enda barnen i sina familjer. Herr May hade en syster, som dog ung, och hans hustrus syskon hafva lagts i grafven af samma lungsjukdom, som ändade hennes dagar. Utom sin fader har således Ida inga andra anhöriga än några minderåriga kusiner, som hon knappast sett, och hvilka icke kunna taga vård om henne. Hennes fader, som Ni säger en af edra vänner hafva sett i New Orleans, for verkligen dit, sedan han användt hela sin lilla förmögenhet till att öfverallt söka sitt förlorade barn. Då han var der, fick han höra något, som föranledde honom att söka henne på Kuba, och han for dit. All den egendom,

som han lemnat qvar här, förvandlades i penningar, hvilka han tog med sig, och det är det sista vi hört från honom. Han skref, att han ämnade fara till Frankrike, men då han aldrig återkommit eller lemnat någon underrättelse, är det att förmoda, att han antingen omkommit i en orkan, som just då rasade, eller också dött af gula febern, ty den tog då många offer, och hans helsa var mycket bruten af ängslan och öfveransträngning.

Detta är nedslående underrättelser, men jag anser det rätt att oförbehållsamt meddela Eder allt. Ni har varit god mot den lilla flickan, och kanske Ni är den bästa vän, hon på jorden eger. Jag har meddelat mig med hennes moders tvenne svågrar, men de äro i fattiga omständigheter och erbjuda ingenting annat än lyckönskan öfver hennes återfinnande. Här finnes dock en ung qvinna, som vårdade henne såsom barn och var med henne den dag, då hon blef bortstulen, och hon är mycket glad öfver, att Ida återfunnits samt erbjuder henne ett hem hos sig. Hon är gift med en jordbrukare i små omständigheter och har tvenne egna barn att se till, men jag betviflar ej, att hon skall göra allt, hvad hon kan för flickan, om Ni vill föra henne dit, men hon har inga medel att sända till resan. I verkligheten hafva de fem år, som förflutit sedan barnet lemnade oss, ganska mycket förändrat vår stads befolkning, så att ingen tyckes hafva något förslag, hvad som bör göras, och jag vet derför knappast hvad råd jag skall gifva. Jag inne-

sluter ett bref till Ida, från den qvinna jag omnämt, som tyckes vara ifrig att åter få henne under sin vård, ty hon har alltid bittert förebrått sig sjelf, att hon lemnade barnet ensamt med främlingar och sålunda blef skyldig till hela olyckan. I hopp om att åter få höra från Eder om detta ämne,

förblifver jag etc. etc.»

Brefvet gjorde ett pinsamt intryck på alla i den lilla gruppen. Walter yttrade sig först. Föraktligt höjande på axlarna och liksom darrande af köld, sade han: »jag undrar, huru många grader kallt det är i Pennsylvaniens backar denna tid af året? Att döma efter detta prof, som under färden hit ingenting förlorat af sin kyla, antager jag, att termometern visat fyratio grader under fryspunkten, då detta skrefs.»

»Jag tycker ej om andan i detta bref,» svarade hans onkel. »Den, som skrifvit det, är alltför angelägen att undgå ansvaret för den stackars lilla föräldralösa. Det är stor skam. Jag bränner upp skräpet.» Så sägande, kastade han brefvet föraktligt i elden, men Walter sprang fram och tog det försigtigt med sin näsduk, liksom

han fruktat att förfrysa, om han rörde det med blotta handen.

»Det kan ej smälta ens på ett så hett ställe,» sade han och plirade skalkaktigt med ögonen. »Tant Emma kan gömma det och lägga det i isskåpet i sommar, så behöfver hon ej skaffa någon is.»

Fru Wynn smålog, men blef åter allvarsam, då hon yttrade till sin broder: »det är en egendomlig kedja af omständigheter, som stält barnet så värnlöst.»

»Mycket egendomlig, i sanning,» svarade han; »men utan tvifvel inträffar sådant understundom.»

»Jag ville gerna behålla flickan sjelf,» återtog fru Wynn med någon tveksamhet i rösten, »och jag har talat med min man om, att vi skulle upptaga henne som eget barn, ty med anledning af öfverste Vances ord vid middagsbordet ansåg jag föga troligt, att hennes fader var vid lif; men Wynn biföll ej mitt förslag, ty han trodde, att det skulle förorsaka besvärligheter framdeles samt stå i strid med vårt eget barns intressen. Jag påyr-

kade det visserligen icke så enträget, som jag skulle hafva gjort, om jag följt hjertats maning, ty min man lät förstå, att Mabel ej skulle tycka om det, och, fastän jag blyges för att nämna det, har jag sjelf sett några drag af afundsjuka från hennes sida.»

Herr Maynard betraktade sin syster med vänligt medlidande. Att den lilla qvinnan skulle hafva mod att *påyrka* en sak, sedan hennes herre och man sagt sitt ord emot, hade han länge ansett såsom en omöjlighet, men han teg härmed och svarade endast: »jag tviflar ej det ringaste på ditt hjertas godhet, min kära syster, och är viss om, att du vill göra allt, som står i din förmåga, för det barn, hvilket intresserat oss båda så mycket.» Han försjönk derefter i djup eftertanke, men väcktes ur sina grubblerier af Walter, som kastade sig i en länstol och utbrast: »hvad det skulle vara härligt att vara rik just nu! Onkel, om jag nu egde Oakland, som ni så ofta lofvat mig, så vet jag, hvad jag ville göra.»

»Vet du?» sade hans onkel, under

det hans ansigte klarnade; »då faller alla mina betänkligheter. Då jag så ofta gifvit något, vill jag i verkligheten icke taga det tillbaka, och likväl fordrar min plan uppoffring från din sida och understöd af tant Emma. Kort och godt: det skulle vara mig ett nöje att adoptera flickan som mitt eget barn, men då måste jag knappa in på dina fickpenningar och framdeles mister du ett godt stycke af Oaklands egendom, hvilket måste lemnas åt mitt adoptivbarn, så att när du i framtiden likt andra unge män behöfver mycket penningar, finner du dina tillgångar inskränkta. Betänk dig derför ett ögonblick, min gosse, och beräkna kostnaden!»

»Jag behöfver ingen betänketid,» svarade Walter ifrigt. »Detta var just, hvad jag önskade föreslå, men jag ville ej vara liberal med det, som i verkligheten icke är mitt.»

»Då må den saken anses afgjord,» sade herr Maynard, »jag adopterar henne som mitt barn. Men nu, syster Emma,» tillade han, vändande sig till henne, »måste du hjelpa mig med

hennes uppfostran och hvad dertill hör. Jag känner ditt villiga hjerta och trør ej, att din man skall hafva något att invända deremot.»

»Gerna vill jag göra allt, hvad jag förmår, om min man lemnar sitt samtycke,» sade fru Wynn. »Jag undrar, huru det arma barnet skall taga emot den jobsposten, att alla hennes anhöriga äro borta,» tillade hon vemodigt.

»Hon kommer icke att känna det så smärtsamt nu, som hon skulle hafva gjort, om hon fått veta det, när hennes minne först vaknade,» svarade Maynard. »Under sista månaden har hon fäst sig vid oss, och nya ställningar och förhållanden hafva trängt i bakgrunden bilden af hennes gamla hem, som först uppfylde hela hennes tanke. Barn, som hon är, måste hon fort känna sig tröstad, såsom fallet med dem allfid är.»

»Och hon är så intagen i att lära läsa,» inföll Walter. »Hvilket godt hufvud hon har! När hon kom hit, kände hon ej bokstäfverna, och nu läser hon ganska bra.»

»Du började undervisa henne dagen efter vi funnit henne?» frågade Maynard.

»Ja,» svarade Walter, »jag frågade henne, om hon ville lära känna bokstäfverna, och under en timme eller två lärde hon dem alla. Det är ett sant nöje att undervisa en sådan lärjunge. Det är, som om hennes själ hade vaknat ur en lång dvala, och hvarje förmögenhet vore spänd för att fatta.»

»Jag hör barnen komma,» afbröt fru Wynn, »och vill begagna mig af tillfället för att tala med min man om vårt förslag.» Hon försvann genom dörren till hans arbetsrum.

Herr Wynn gjorde blott få invändningar. Inom sig sjelf ansåg han hela planen för oförståndig och donquixotisk samt tänkte, att det varit mycket bättre för Ida att blifva förd till sina vänner i hennes hemort; men han såg, huru mycket barnet låg hans hustru om hjertat, och visste att hans svåger ej skulle låta sig rubba från sin föresats och dessutom ville han icke stöta sig med Maynard, hvarför han på det

vilkor, att hon ej komme att kosta honom hvarken penningar, tid eller besvär, gaf sitt samtycke.

Lycklig öfver denna framgång, skyndade fru Wynn till förmaket, hvarest hennes broder ännu uppehöll sig med Walter och flickorna. Sedan hon hemligt låtit sin broder förstå, att hennes beskickning lyckats, tog hon Ida afsides och gaf henne ömt och grannlaga del af de nyheter, som morgonposten medfört, samt sade henne, att hon nu stod ensam i verlden och hade ingen som hyste mera kärlek för henne än de vänner, hon nu hade omkring sig, men att de från denna stund ville behandla henne som eget barn. Ida grät bittert öfver sitt felslagna hopp, men hon kunde icke undgå att känna sig tröstad af sina nya vänners godhet. Hon hade ett varmt hjerta och hade redan lärt sig att innerligt älska dem, som varit medel till hennes räddning ur slafveriet samt gjort sig så mycken möda för hennes väl.

Det bref, som med samma post ankommit till Ida från hennes forna vårderska Betty, var fullt af hjertlig-

het och värma samt inbjöd den föräldralösa att dela den senares anspråkslösa hem, och Betty lofvade att göra allt, hvad hon förmådde för sin gästs bästa. Åter flödade tårarna, då detta lästes för Ida, men hon uttryckte ingen böjelse att antaga inbjudningen. Senare knutna band voro starkare. Hon borttorkade tårarna och lade sin lilla hand i hr Maynards, sägande: »Jag vill stanna här och blifva eder lilla flicka, onkel Maynard, eder och tant Wynns.»

»Och äfven min!» utropade Walter, springande upp från sin stol.

»Ja, äfven eder, om Mabel tillåter det,» sade Ida och såg bedjande på Mabel, som stod stödd mot modrens stol.

»Jag skall inga hinder lägga i vägen,» svarade hon litet stötande, under det kindernas rosor blefvo högrödare.

Maynard såg än på den ena än på den andra och log hjertligt. Äfven fru Wynn blickade upp, och tydligen genomfors hennes sinne af en ny tanke, ty en skugga for öfver hennes ansigte och hon drog tillbaka den arm, som

omslutit Ida, men i nästa ögonblick tryckte hon åter barnet till sitt hjerta och kysste henne ömt, liksom för att försona en ofrivillig orättvisa.

Det var sålunda bestämdt, att Ida skulle stanna i sitt nuvarande hem och undervisas af Mabels guvernant, hvilken var glad öfver att ändtligen hafva en elev, som ville lära något, hvarjemte den förtjusta Venus fortfarande skulle vara hennes »mamma.» Den senare personligheten var öfverlycklig öfver sin älsklings förändrade ställning. Hon styrde ut sig i glädjen med förkläden af alla former och färger, uttröttade alla med sina ändlösa berättelser om egen skarpsinnighet och Idas förtjenster samt bringade alla i skratt genom de våldsamma fnissningar, hvarmed hon slöt sina historier.

Allt från den dag Idas minne återvaknat, hade äfven en förändring i hennes utseende inträdt. I stället för den slöa, drömmande, likgiltiga blicken, hade den blifvit själfull och gången rask och spänstig. Då hon kommit till insigt om sin egen okunnighet, greps hon af ett ifrigt kunskaps-

begär, och den snabbhet, hvarmed hon uppfattade och i minnet qvarhöll olika ämnen, både gladde och förvånade Maynard.

Sålunda framflöto några lyckliga år, öfver hvilka vi låta »förhänget falla.»

Tionde kapitlet.

Atta år hafva förflutit, och vi befinna oss på Wynns egendom en julafton. Allt gårdens folk är jemte några gäster samladt i herrskapsbygnaden, till festlighet på högtidsqvällen, och man roar sig på flera sätt. I en grupp finna vi vår gamla bekanta Venus, som nästan tyckes hafva blifvit yngre. Högtiden till prydnad bär hon i dag tvenne förkläden öfver hvarandra, det ena af svart, det andra af grönt siden, och båda rikt krusade.

Hon vände sig till en af sina kamrater. Det förut så glada ansigtet antog ett sorgset uttryck, och med en suck sade hon:

»Petrea, tänk, hvad massa Maynard

skulle glädja sig, om han endast vara här nu. Jag tycka Herren kunnat finna någon, som bättre behöft komma till himmelen än massa, och lemnat honom åt oss lite längre.»

»Det vara hårdt af Gud att taga massa från oss,» svarade den tilltalade. »Om du varit här, när nyheten komma. Massor af tårar gråtas då. Vår fru vara förtviflad hela natten. Tycktes, som hon skulle sörja ihjäl sig. Och äfven massa Wynn — skall säga dig det vill något till göra honom modfäld — men han vara alldeles förbi då.»

»Måste varit svårt äfven för massa Walter,» återtog Venus, »derborta i främmande land. Var nog alldeles krossad.»

»Det vara nu, som det är, och icke kunna ändras,» svarade den ystra Petrea och befriade sig från sina sorgliga minnen genom en djup suck, hvarefter hon slöt sig till en glad grupp i närheten. Till Venus, som också gått dit, yttrade hon vidare, bytande om samtalsämne:

»Se der fröken Mabel! Hon vara

mycket vacker i sin hvita atlasklädning.»

»Ja, hon vara så,» svarade Venus litet sötsurt;» vackra kläder förhöja somliga menniskor rätt betydligt.»

»Vackra kläder!» svarade den andra harmset. »Fy, sådan elakhet! Du alltid vara afundsjuk för att fröken Mabel vara mycket vackrare än din Ida — alltid.»

»Mig afundsjuk!» svarade Venus skarpt. »Hvarför jag vara afundsjuk? Behöfs icke vara afundsjuk, ty en neger som du icke förstå nog för att säga, hvem som se bäst ut. Du inte kunna bedöma, hvilken vara vackrast.»

»Tyst flickor!» sade mamma Abby, som gick förbi och hörde det sista af samtalet. »I behöfven icke tvista om edra unga fröknar — de äro båda vackra.»

»Det vara sant, Abby,» svarade Venus lugnad; »men det icke gå an för Ida att stå der i dörren längre. Hon kunna lätt förkyla sig.» Hon skyndade bort för att varna Ida, men innan hon hunnit fram, stod Walter Varian hos henne och Mabel.

»Här finner jag eder, mina damer. Våra gäster längta efter musik, och jag har blifvit sänd att bedja eder spela ett stycke.»

»Vi voro trötta och kommo derför hit,» svarade Ida. »Och för min del finner jag stort nöje i att se barnen leka. Så sorglösa och lyckliga de äro! Det gör äfven oss äldre godt att stundom vara barn, att lemna vår stelhet och tillkonstlade förbehållsamhet samt af hjertans lust fröjda oss med barnen. Skola vi leka med barnen en stund här i afton?»

»Barn lukta för mycket af mjölk och bröd för att behaga min smak,» svarade Mabel.

»Om en stund kunna vi kanske komma till dem och leka med dem, om Ida så önskar,» sade Walter skrattande. »Jag har ingenting emot en uppsluppen lek ibland.»

»Man ropar på oss från salen,» sade Ida.

»Ja, låtom oss skynda! De önska musik. Kom Ida, kom Ma-belle!» inföll Walter.

Det låg något i den ton, hvarmed

han utbytte Mabels namn mot smekordet »ma-belle» som väckte Idas uppmärksamhet. Hon såg upp och uppfångade den ömma blick, han fäste på sin kusin, då han bjöd henne armen och dervid tryckte hennes juvelprydda, hvita hand. Ida rodnade lätt och ögonen slöto sig ofrivilligt. Smärtan öfverväldigade henne visserligen blott ett ögonblick, men under detta ögonblick dog det hopp, hon närt inom sig hela sitt lif. Hon kände, att hon stod ensam och att hon ensam måste söka lösa den stora uppgift, hon föresatt sig.

Ida var obekant med förhållandena i huset, ty hon hade just den dagen efter en lång bortovaro anländt. Sedan Maynard tagit henne som fosterbarn, hade hon i tre år stannat hos fru Wynn och under tiden sysselsatt sig med studier. Familjen hade då blifvit splittrad, emedan en farsot hemsökt nejden. Herr Wynn blef först angripen, och då han tillfrisknat, blef han af läkare tillrådd att byta om klimat. Walter hade i samma dagar tagit sin studentexamen, och som May-

nard länge önskat föra honom utomlands, beslöto sig alla tre för att göra en resa till Europa. Ida och Mabel sattes i pension i Baltimore, hvarefter de nämda jemte fru Wynn öfver England gjorde en tur till Tyskland.

Efter ett år hade herr och fru Wynn återvändt hem, men Maynard och Walter reste vidare, till Egypten och Palestina, och stannade slutligen på återvägen i Göttingen, hvarest Walter ämnade stanna ett par år vid universitetet, hvarefter de beslutat sig för att begifva sig hem. Men »menniskan spår, och Gud rår.» En vecka efter detta beslut hade Maynards varma hjerta upphört att slå. En feber ändade hans dagar, och Walter måste hjertförkrossad reda hans graf i främmande land.

Mabel och Ida stannade under tiden och ytterligare i tre år i pensionen. De måste der ofta vara tillsammans, men förblefvo dock främlingar för hvarandra. Mabel afundades Ida den ömhet, hvarmed Maynard och Walter omfattade henne, och då det visade sig, att Ida vida öfverträffade det bort-

skämda barnet i begåfning, växte afundsjukan till ovilja.

Ida, som var två år yngre än Mabel, stannade ett år i pensionen efter det den senare utbytt densamma mot hemmet, der hon gjorde allt för att ställa Ida i en ofördelaktig dager.

Aderton år gammal — just den tid som Maynard bestämt, då hon skulle mottaga sitt arf, hvilket bestod i ett stycke af Oaklands egendom samt några negrer — kom hon hem. I hoppet hade hon gladt sig åt Walters medverkan till sin plan att gifva de senare friheten, men såg nu, att han kommit under annat inflytande.

Då Mabel och hon om aftonen kommit till det lilla sofrum, som de skulle dela, yttrade den förra:

»Jag skall berätta dig något i största förtroende: jag är förlofvad med Walter.»

»Jag anade det,» svarade Ida, och tillade litet sarkastiskt: »jag lyckönskar dig till din framgång.»

Mabel blef öfverraskad och bragt ur fattningen af detta lekfulla svar. Hon hade alltid tänkt, att Ida hade ett hem-

ligt tycke för Walter, och att få triumfera öfver henne ingick i hennes önskan, då hon ville se Walter bland sina beundrare. Hon hade hoppats få se Ida upprörd och bedröfvad vid denna underrättelse och kände sig nu otålig öfver sin missräkning.

»Hvad menar du?» frågade hon till hälften ond.

Ida, som redan ångrade sina ord, svarade: »jo, man säger, att äktenskap är ett spel, hvarvid vi qvinnor spela, och somliga vinna, såsom du nu gjort. Du har haft tur; jag lyckönskar dig.»

»Och du har förlorat!» utropade Mabel med skadeglädje.

Ida log muntert, sägande: »jag befann mig ju icke bland de spelande.» Mera allvarligt tillade han: »jag förtjenar få mitt nonsens tillbaka, ty jag borde icke hafva svarat så, som jag gjorde. Walter Varians kärlek är intet ämne för skämt. Om du har hans lifs sällhet i dina händer, så har du en dyrbar skatt dig anförtrodd, och jag antager, att du känner detta ansvar, Mabel.»

»För all del, inga predikningar

Jag försäkrar dig, att jag ej det ringaste tänkt besvära mig med hans sällhet. Jag förväntar i stället af honom, att han skall uppoffra sig för min.»

»Månne han går in på något så ensidigt?» sade Ida, som visste, att Mabel icke skämtade, utan uttryckte sin verkliga känsla.

»Åh, han går in på allt, hvad jag behagar föreslå. Jag har aldrig sett någon så förälskad, som han är i din ödmjuka tjenarinna, ja, det är rigtigt löjligt. Kommer du ihåg, huru vacker han tyckte, att du var? Nu har han så förändrat åsigter, att han tycker du ingenting ser ut.»

»Är det möjligt? Stackars, bedårade gosse!» utbrast Ida.

»Just så är det», försäkrade Mabel, retad af den andras lugn. »HIan yttrade i afton till mig, att ham aldrig sett ett ansigte, hvilket så litett hållit, hvad det en gång lofvade, somm ditt.»

Ida kastade en blick i spegelln. Nyligen tillfrisknad efter en sjukdlom var hon blek, och kunde ej uthärrda jemförelse med den verkligt ståtligaa Mabel. Detta insåg hon, men hon käände sig

dock stött öfver, att Walter i allt gifvit Mabel företrädet och så ogrannlaga sagt detta till en, som ej försummade något tillfälle att såra henne. Men hon betvingade sin förtrytelse och svarade med samma skämtsamma anstrykning som förut:

»Allting här i verlden är relativt. Walter missräknade sig, om han väntade, att jag blott skulle använda tiden till att blifva vacker, såsom du gjort. Icke en gång för att behaga honom hade det lönat sig att åsidosätta allting annat och *à la grand Lama* försjunka uti och tillbedja mig sjelf under dessa flydda fem år. Han borde icke hafva jemfört mig med dig, och det kan du säga honom en annan gång.»

»Han jemförde oss icke, ty han sade, att det ej fans någon jemförelse», sade Mabel bitande.

»Jag prisar hans urskillningsförmåga», svarade Ida. »När han lär känna oss litet närmare, hoppas jag, att han skall finna den inre olikheten lika stor som den yttre.»

»Skall han döma, så drar du kortaste strået, var derom viss,» yttrade

Mabel stucken. »Men låt oss sluta nu och gå till sängs. Du är så ovanligt klartänkt i afton, så att jag märker mig ingenting vinna i ett ordkrig. Skola vi lägga ned våra vapen tills i morgon?»

»Kunde vi icke sluta fred för alltid?» svarade Ida mildt. »Det var ej min mening att såra dig, men jag kände mig litet uppspelt. Jag lyckönskar dig verkligen hjertligt.»

»Kanske du tycker, att jag i detta parti är den enda, som bör lyckönskas,» sade Mabel trumpet.

»Kanhända,» gaf Ida till svar, under det hon skälmskt såg Mabel i ögonen och kysste hennes kind. Så afslutades samtalet, och Mabel kände att hennes triumf var mycket tvifvelaktig, och var oviss om hon ej efter allt tagit miste om Idas känslor.

Elfte kapitlet.

Tidigt följande morgon finna vi Ida med sin julpresent hos »mamma Venus,» som är alldeles vimmelkantig af förtjusning. Derefter gick hon, åtföljd af gamle Sport, till trädgården, der hon slog sig ned bakom en häck. Hennes tankar fördjupade sig i det flydda och stannade med tacksam kärlek hos hennes hädangångne välgörare och vän, herr Maynard. Hon spratt ofrivilligt till, då hon i närheten hörde hviskande röster. När hon såg upp, varseblef hon vid trädgårdsgrinden tvenne personer, en man och en qvinna. Den senare stod i begrepp att aflägsna sig. Det tycktes vara en ung, smärt flicka. Innan hon gick, yttrade hon darrande af rädsla: »du kommer säkert en gång till åtminstone?»

»Ja!» svarade en fast manlig stämma. »Jag kommer säkert, men *när*, kan jag icke säga. Han vaktar mig, som katten vaktar råttan, och äfven nu, när alla de öfriga fått en veckas frihet, har han gifvit mig befallning att uppgöra ritning till en sommarvilla

och tillsagt mig att hvarje morgon arbeta dermed i biblioteket, på det han må vara säker på, att jag inte är hos dig.»

Qvinnan såg ned ett ögonblick och hennes läppar darrade. »Det är elakt,» sade hon, »och nu, då vår lille gosse växer och blir så vacker och förståndig! Jag har lärt honom att säga många ord, sedan du var hemma hos oss.»

»Det skall inte dröja länge till. Äfven masken vänder sig, när man trampar på honom. Jag är ingen mask, men vända mig skall jag.»

»Det är endast derför, att jag är fri, säger du,» svarade qvinnan. »O, huru ofta har jag icke känt mig frestad att sälja mig sjelf, på det vi måtte få lefva tillsammans likt andra tjenare.»

»Säg icke så, Elsa! Det enda, som hållit mig uppe under allt har varit tanken, att du stått utom hans magt samt att vår gosse är fri. Nej, älskade Elsa, det gifves ett lättare sätt.»

Den tilltalade darrade lätt och yttrade sorgset: »måhända, men jag har icke kunnat sofva om nätterna för den

tanken, att du kan komma vilse i skogarna och svälta ihjäl eller blifva biten af skallerormar eller drunkna i något träsk eller blifva söndersliten af blodhundarna, då de jaga dig.» Hon blef dödligt blek, då hon framhviskade dessa sista ord.

»Det sista kommer aldrig att ske. Jag har en revolver *och blir aldrig tagen lefvande.* Skall jag dö, så blir det som en *fri* man.»

»Så har du ofta sagt, och just detta, att du kan blifva dödad och jag aldrig få se dig mer, gör mig rädd. Vaken eller sofvande har denna tanke icke lemnat mig ett ögonblick dessa åtta dagar, och slutligen blef jag så uppskrämd, att jag måste begifva mig den långa vägen hit för att se, om du ej gått utan att säga farväl. Gå inte, Alfred!»

Hon kastade sig i hans armar och utbröt i en flod af tårar. Krampaktigt slöt han henne till sitt bröst, och hela hans kropp skalf, men han bemannade sig snart och sade sorgset men dock fast:

»Säg ej så mer, Elsa! Du vet, huru länge jag uppskjutit, emedan jag ej kunnat lemna dig. Det nästan dödar mig att se dig gråta. Gråt icke, älskade!»

Hon sökte beherska sig och låg tyst i hans famn, under det han knappast hörbart hviskade:

»Oroa dig icke, Elsa! Jag skall icke taga miste om vägen, ty jag har en kompass, och hvad blodhundarna angår, skall en god häst rädda mig från dem, och det skulle vara besynnerligt, om icke en viss person saknade en häst den morgon jag försvunnit — han är skyldig mig långt mer, än en häst kostar, för allt mitt arbete åt honom. Jag kan ej uthärda längre, ty det blir värre och värre. Jag vill vara min egen man och lefva med dig i frihet samt gifva mina barn uppfostran — de säga, att negrer kunna göra allt detta i norra staterna. Det blir tungt för dig *nu*, men innan kort skola vi blifva lyckliga. Snart skall jag på något sätt låta dig veta, hvar jag är, och då kan du komma till mig med vår gosse.»

»Jag önskar, att jag kunde följa dig nu,» sade Elsa klagande.

»Det skulle inte gå,» svarade Alfred med ett sorgset leende. »För egen del bryr jag mig ej om trötthet, hunger, regn, törnen och sådant, men jag skulle ej uthärda att se dig lida, och gossen komme aldrig lefvande igenom. Men vi få icke stanna här längre, Elsa, ty man kan sakna mig, och du kan blifva sedd. Det var oförsigtigt af dig att komma alls, ty jag tviflar ej på, att han såsom en gång förut skulle antasta dig för stöld, om han finge tag uti dig.»

»Jag kunde ej låta bli att komma,» svarade Elsa undergifvet. »Jag kände, att jag måste dö, om jag icke fick se dig.»

»Älskade Elsa,» sade Alfred ömt, smekande henne, »du var mycket välkommen, i synnerhet som jag aldrig tyckes få ett tillfälle att helsa på dig.»

Efter en lång, tyst omfamning begaf hon sig på hemvägen, men vände åter och kastade sig i hans armar, sägande: »kom ihåg, att du lofvat

komma till mig och säga farväl, innan du flyr.»

»Ja, jag kommer säkert,» svarade han, hvarefter han med dröjande steg, ofta kastande en blick tillbaka, försvann ur sigte.

Ida hade ofrivilligt lyssnat till detta samtal. Hon ämnade först fly, men så fann hon bättre att stanna och hålla vakt, på det ej några mindre vänliga öron än hennes skulle komma i närheten. Hon visste ingenting om de samtalandes förhållanden, men hon kände sig hysa djupt deltagande för dem. Då Alfred vände sitt ansigte emot henne, blef hon öfverraskad af hans förändrade utseende, ty de lifliga, själfulla dragen hade blifvit dystra och hårda. Han stod qvar en lång stund efter det Elsa försvunnit, hvarefter han under en tung suck mumlade: »stackars Elsa! stackars arma Elsa!» och gick in i huset.

Då Ida strax derefter gick samma väg, mötte hon Walter, som blef öfverraskad af att finna henne ute så tidigt.

Sedan de önskat hvarandra en glad jul, uttryckte Walter sin förvåning öf-

ver att råka henne så bittida på morgonen, »och jag ser, att ni äfven lärt Sport den goda seden, att tidigt vara i rörelse.»

»Sport och jag voro alltid goda vänner,» sade hon, »och det gläder mig, att han ej glömt mig. *Alla* mina forna vänner äro icke här för att välkomna mig,» tillade hon sorgset.

»Nej,» svarade Walter, som förstod, att hon hänsyftade på onkel Maynard, »och jag undrar ej på, att du saknar den hädangångne. När jag först kom hit, visste jag icke, hvad jag skulle taga mig till utan honom.»

»Han var en sann vän och ädelmodig välgörare,» inföll hon med djup rörelse. »Jag kände mig dubbelt värnlös och verlden föreföll mig så mörk, då jag hörde att han dött.»

Walter svarade ej. Hvarje hänsyftning på hans onkel upprörde hans innersta känslor.

Då de närmade sig huset, hörde de en högljudd röst. Det var gamla Judith, som läste lagen för gamle Bill.

»Hvad fattas, tant Judith?» frågade Walter. »Jag önskar dig en glad jul.»

»Inte vara en glad jul,» svarade hon. »Frukosten skall snart vara färdig, och jag inte ha en droppe vatten att koka äggen i, och ämbaret vara borta, och alla dessa lata negrer säga de inte kunna finna det. De lata kräken alltid vara framme, när ingen behöfva dem.»

»Ämbaret är troligen i brunnen, ty jag ser, att kedjan är afsliten,» sade Walter. »Der står gamle Bill och hugger ved, bed honom gå ned efter det.»

»Jag bedja honom flera gånger, men han ingenting vilja göra för mig, den usle gamle neger,» sade Judith och skakade sin knutna hand mot en åldrig man, hvars ulliga hår och skägg var grått.

»Jag hoppas, att han gör det, om jag beder honom derom,» svarade Walter, skrattande åt Judiths löjliga grimacer. »Hör, onkel Bill, vill du inte gå ned i brunnen och se om ämbaret är der. Tant Judith kan ingenstädes finna det.»

Bill beredde sig att lyda, men muttrade mot Judith: »tänka gamle Bill kunna göra allting. Gamle neger icke

vara ung längre, har reumatism i alla leder. Gamla Judith bara vilja se mig drunkna, det vill hon.»

Walter halade ned honom, med tillhjelp af några små negrer, som samlats vid brunnen. Om en stund hördes hans röst: »hala upp nu! jag se det, hal' upp!»

Han kom upp, men tomhändt. »Hvar du ha ämbaret, du gamla nöt?» skrek Judith.

»*Massa Walter icke befalla mig taga upp det, han blott säga, se om det vara der,*» svarade Bill.

Walter skrattade rätt hjertligt, ehuru han misstänkte att elakhet låg under. Just som han skulle tillsäga Bill att gå ned igen, kom Alfred häftigt gående, och då han såg gruppen vid brunnen, stannade han.

»Hvad står på? Ah, ämbaret är nere i brunnen. Kedjan brast för mig, och jag glömde det sedan. »Så sägande, sprang han nedåt de glatta stenarne, tog ämbaret, lemnade det åt Judith och gick skyndsamt sin väg.

Något i hans sätt väckte Walters uppmärksamhet och kom Idas hjerta

att slå hastigare. Hans ansigte var dystert, och han tycktes icke ens märka munterheten omkring honom.

Walter såg efter honom, då han aflägsnade sig, och följde derefter i Idas spår. Hon hade tagit plats i förmaket och höll på med att berätta om onkel Bills löjliga missuppfattning af Walters befallning.

Ida berättade väl. När hon var upplifvad, färgade en vacker rodnad hennes eljes bleka kinder, och de mörka ögonen strålade af lif.

När Walter nu betraktade hennes uttrycksfulla ansigte, insåg han att han gjort hennes utseende orätt. Under det han anstälde jemförelser mellan henne och Mabel, hvilka långt ifrån utföllo till den senares fördel, ringde frukostklockan. Efter frukosten besökte alla kyrkan, hvarest Ida såg, huru Alfreds moder, tant Abby, under bönen utgöt ymniga tårar, och kom derigenom att uteslutande tänka på det samtal hon på morgonen afhört.

I skymningen samlades de flesta af familjen kring aftonbrasan. Ida drog sin stol närmare Mabels och yttrade:

»hvad har Alfred gjort med sig sjelf alla dessa långa år, vi tillbringat i norden?»

»Jag ämnade framställa samma fråga,» inföll Walter. »Jag har märkt, att han alldeles förlorat det goda sätt och öppna glada utseende, som utmärkte honom som gosse. Jag brukade alltid tycka så bra om honom, men nu vill han icke ens tala med mig.»

»Åh, vi hafva haft en hel hop svårigheter med Alfred,» svarade Mabel, »och det är elakt af honom och rent af oförskämdt af hans moder att hålla med honom, efter allt hvad mamma gjort för dem båda.»

»Hvad har han gjort?» frågade Ida.

»Han ville gifta sig med en fri flicka, dotter i en fri negerfamilj, som bodde en mil härifrån. Det var skamligt af honom, ty han visste att pappa ej tillåter sina tjenare att hafva det ringaste att skaffa med dessa fria negrer. Då Alfred derför anhöll om tillåtelse att få taga Elsa till hustru, blef pappa naturligtvis förargad och sade honom det.»

»Han gaf alltså ej sitt bifall?» sade Ida.

»Nej, naturligtvis inte; men då blef Alfred ond, och så blef hans moder. Hon talade med mamma derom så länge, att hon nästan tyckte det vara orättvist af pappa att neka sitt bifall. Det blef slutligen så många tråkigheter, att pappa allvarligt måste taga i tu med saken, ty Alfred besökte sin käraste i smyg, och en afton, då flickan smugit sig hit för att utforska hvar hennes fästman tagit vägen, ty pappa hade hållit honom hemma ett par dagar, arresterade han henne och beskylde henne för att hafva stulit någon småsak, som kommit bort, och hotade att sända henne i fängelse för att få henne piskad. Hon blef rysligt förskräckt och tiggde och bad. Sedan han hållit henne innestängd öfver natten, lät han henne gå, ty han misstänkte henne visst icke för stölden, han ville blott skrämma henne. Men samma dag besökte han flickans fader och sade honom, att de måste flytta minst två mil, åt hvilket håll de behagade, eljes ämnade han stämma

dottern som tjuf. De visste nog, att de skulle förlora, äfven om de voro oskyldiga, ty de voro för fattiga för en rättegång med pappa. De föredrogo att packa ihop, och så blefvo vi af med dem ganska lätt.»

Den triumferande ton, i hvilken hon slöt sin berättelse, kylde Walter. Han såg upp i Mabels ansigte för att finna något uttryck deri, som motsade tonen. Men, nej! Det blå ögat var lugnt och kallt och den vackra munnen log förnöjdt, då hon vände sig till honom, liksom väntande hans bifall. För första gången efter hans hemkomst gjorde kusinens leende honom icke lycklig, och det låg ganska mycken bitterhet i rösten, då han sade: »hvarför fick ej Alfred gifta sig med flickan, såsom han önskade? Hvad skada kunde väl hafva kommit deraf?»

»Det hade icke alls gått an», svarade Mabel med hetta. »Du anar ej, huru stygga och missbelåtna tjenarne blifva, om de få umgås med fria negrer. Så säger pappa, och det synes nog på Alfred, ty alltsedan har han varit så tråkig och missnöjd som möjligt. Han

är rigtigt otacksam, och det har jag sagt Abby, som alltid är vid elakt lynne, om han ej får, allt som han vill.»

»Han är ju hennes barn», sade Ida saktmodigt, »och det är väl icke underligt, om hon tager del i hans känslor.»

»Men det hör honom icke till att hafva sådana känslor», invände Mabel. »Ingen kan begripa hvilka höga tankar han har om sig sjelf. Det är ej blott, att han icke fick äkta Elsa — ehuru jag tror, att den skälmen beredt sig tillfälle att umgås med henne sedan, fastän pappa låtsat sig ej veta derom — utan han retar pappa ständigt med begäran om att få köpa sig fri. Pappa gjorde sig besvär med att sända honom till Columbia och lät honom lära timmermansyrket, så att han är nu en skicklig arbetare, ty han har stor fallenhet för arkitektur — ni skulle blifva förvånade öfver hans ritningar — och nu efter allt detta vill han icke stanna hos oss, ty han tycker, att det lilla vi hafva för honom att göra, är under hans värdighet — den inbilske narren. Han påstår, att om han finge komma till en stad, skulle han genom öfver-

arbete på några få år förtjena nog för att köpa sig fri. Liksom det skulle vara bättre för honom! Man kan bli gallsjuk.»

»Ja, det är svårt att hafva en tjenare, som är så oförsvarligt begåfvad,» sade Ida. »Det är *verkligen* besynnerligt, att Alfred icke kan vara nöjd och lycklig här!»

»Ja, är det inte?» svarade Mabel, som ej märkt Idas gäckande ton. »Att han skulle blifva sådan, sedan vi gjort så mycket för honom! Han behandlades såsom en af vår egen familj, ända tilldess han blef så uppstudsig, och äfven sedan gjorde pappa allt hvad han kunde för honom. Han sade, att han måtte taga till hustru hvem af tjenarne han önskade och lofvade honom ett ståtligt bröllop, ja att till och med en prest skulle viga honom, men han tackade ej en gång.»

»Hvilken höjd af nedrighet!» utropade Ida med hån. »Jag beundrar din faders tålamod. Det tyckes vara ett stort misstag i naturens ekonomi, att dessa anglo-afrikaner hafva känsla och vilja.»

»Derutinnan delar jag din mening,» svarade Mabel. »Ingenting gör en tjenare mera skada än att hafva egen vilja. Han behöfver det icke och det tillhör ej den ställning, hvartill han blifvit född, ty det kan aldrig bli frid i huset, när en tjenare har en annan mening än hans herre. Men pappa använder ogerna hårda medel, ty mamma blir så ledsen, när något händer, som bedröfvar Abby.»

»Ja,» inföll fru Wynn, som hittills tyst lyssnat på samtalet, »Jag är mycket fäst vid Abby, och det är ju helt naturligt, att hon tycker, det man bör hafva öfverseende med Alfred, hennes ende son, äfven om han stundom ej beter sig så rigtigt. Dessutom vet du ju, Mabel, att Alfred alltid gör, hvad han blifvit befald, och gör det väl, och det synes mig hårdt att straffa honom för att han är butter, då han är olycklig.»

»Han borde ej vara olycklig och har intet skäl dertill,» svarade Mabel. »Om han ville vara mindre egensinnig och lemna sina förryckta idéer om frihet, skulle han vara lycklig tillräckligt. Jag

tänker, att litet bestraffning, som kunde nedslå hans högmod, vore det bästa för honom sjelf och skulle göra honom långt mera angenäm för oss, som så ofta måste fördraga hans tvärhet nu. Som Ida säger, det är beklagligt att tjenare skola hafva egen vilja.»

Ida hade beslutat att vara lugn och tyst. Hon hade många skäl att icke förarga eller såra sin omgifning, men när hon blef så missförstådd, kunde hon ej längre tiga.

»Är det möjligt, att du icke förstod mig, Mabel?» sade hon. »Tänk, hvad Alfred måst lida! Utan tvifvel älskade han Elsa djupt och innerligt, och hon besvarade hans kärlek. Hvilken förolämpning att tillbjuda honom en annan maka och vilja tvinga honom att öfvergifva Elsa endast för sin herres godtycke! O, Mabel, om det vore du sjelf — huru skulle du känna dig i dylika omständigheter?»

»Nonsens, Ida — blif icke sentimal! Jag trodde nästan, att du fått litet sundt vett, sedan jag såg dig sist, men förstår, att jag misstagit mig,» svarade skönheten spotskt.

»Jag talar sundt förstånd,» återtog Ida. »Jag vädjar till ditt hjertas bästa känslor. Försök att hysa medlidande med honom genom att sätta dig in i, huru du skulle känna —»

»Det skall jag låta bli,» afbröt henne Mabel. »Och jag tackar dig icke för jemförelsen. Det är stor skilnad emellan mig och Alfred.»

»Ja, utan tvifvel anser du dig tillhöra porslinet af menskligheten lera,» svarade Ida nästan bittert, »men i min bibel står det, att Gud har gjort menniskorna af ett blod till att bo på hela jorden.»

Mabel märkte den beundrande blick, hvarmed Walter betraktade Ida. Hon lade derför sin hand på hans och sade: »låt oss få litet musik; kom, Walter!» Det var, som om en elektrisk stöt genomilat honom: han reste sig och förde henne till pianot, hvarvid hon kastade en triumferande blick på Ida, som bibehöll sin plats och led grymt vid tanken, att Walter möjligen glömt sin ungdoms dröm.

Tolfte kapitlet.

Det var en kall vinternatt. Månen sjönk sakta ned i vestern och djupa skuggor utbredde sig öfver landskapet. I de tjockaste af dessa skuggor vandrar en man med lätta, raska steg öfver Wynns plantage. Han följer så mycket som möjligt gärdesgårdarna och söker sig fram mellan träden. Då han kommer närmare huset, stannar han ofta för att tysta hundarna, som här och der springa upp med ett skall, men tiga då de igenkänna honom. Han skyndar till tant Abbys rum och kastar sig tungt på en stol.

Tant Abby, som hela natten suttit uppe, går bort till den anlände, hvars hufvud sjunkit ned på bordet, och frågar honom kärleksfullt: »huru tog Elsa upp det till sist?»

»Bättre än jag väntat, moder. För hennes del är jag glad öfver att afskedet är taget. Allt sedan hon var här i jul, som du vet, har hon nästan varit sjuk af väntan och fruktan.» Sedan moder och son gråtit tillsammans, tröstat hvarandra och lagt sina

framtidsplaner, sökte de sina hviloläger, just som dagen grydde.

Då familjen samma morgon rest sig från frukostbordet, sade hr Wynn till Ida: »nu, när julen är slut, förmodar jag, att ni väntar det jag skall lemna redovisning för min förvaltning af fröken Mays egendom.»

Ida smålog och svarade: »jag brådskar ej det ringaste med att ikläda mig ansvar och omsorg.»

»Då det i alla fall skall göras,» svarade Wynn förbindligt, »skall jag efter middagen stå till er tjenst.» Derefter vände han sig till Walter, sägande: »du minnes, att jag för några veckor sedan rådde dig till att sälja din del, och i går råkade jag en herre, som är hågad att köpa den. Han vill troligen också köpa negrerna, om du önskar sälja dem. Du gjorde kanske klokast i att sälja dem som äro för gamla att ändra sina vanor; de andra förtjenar du mest på att leja bort. Om du skall bo i staden såsom lagkarl, är det ej skäl att belamra dig med

omsorgen om en utsugen landtegendom. Om du vill, kunna vi fara ned till öfverste Ross, hvarest den omnämde köparen finnes.»

Ida betraktade Walter undrande, medan hans onkel talade. Hon hade längtat efter att få veta, hvad han skulle göra med sin del af egendomen. Walter såg tankfull och allvarlig ut samt svarade omsider: »jag skulle önska få tänka på saken litet först. Jag har knappast sett Oakland efter min hemkomst. Skall den omtalade herrn lemna trakten genast?»

»Icke så långt jag vet. Några dagar mer eller mindre göra intet till saken,» svarade Wynn kallt.

»Han kan i alla fall inte fara i dag,» sade Mabel glädtigt, ty han har lofvat mig sitt sällskap för att försöka den pony, jag fick af pappa till julklapp.» Hon lade sin hand på fadrens arm och såg på honom med sina klara ögon. Han förstod henne mycket väl och gjorde ingen invändning.

Då om en stund Walter och Ida blifvit lemnade ensamma med hvarandra en stund på verandan, närmade

sig en person, och Ida utbrast: »hvilket elakt ansigte!»

»Ja,» svarade Walter, »det är ett af det slag, som gör filantroper villrådiga,» hvarefter han ropade: »hvad vill du?»

»Jag önska råka massa sjelf,» mumlade mannen efter någon tvekan.

»Gå till andra dörren, så finner du honom. Jag hör honom i salen.»

»Vill råka honom ensam — har något säga honom,» muttrade negern.

»Dick,» sade Walter till en liten negergosse, »visa denne till din herre!» Wynn tog främlingen med sig till sitt arbetsrum, och sedan han stängt dörren och tagit plats i en stol, yttrade han:

»Nå, hvad är det? Kom ihåg, att jag inte vill höra några klagomål.»

»Inte just vara klagomål, jag komma med, massa,» svarade mannen, i det hans listiga, afskyvärda blick öfverfor rummet.

»Hvad är det då? Skynda dig!» sade herr Wynn.

»Jag hafva något att säga massa, som massa kanske gerna vilja veta,»

svarade han lågt, med samma skygga blick.

»Hör du, huru heter du?» frågade Wynn.

»Jag inte just ha något namn. De kalla mig nummer tre,» svarade han med ett bredt grin.

»Intet namn! — huru hänger det ihop?» återtog hans herre.

»Se, massa, jag vara mycke liten, när jag blifva såld, och auktionist hafva glömt mitt namn, så han ropa nummer tre, och så jag fått heta sen. Duga lika bra massa.»

»Nå då, nummer tre, se på mig och säg, hvad du har att säga utan vidare dröjsmål; hör du!» sade Wynn.

»Ja, ja, massa, mig höra; mig alltid höra mycke väl. Ha långa öron, eljes jag aldrig fått höra, hvad jag nu vilja säga massa.»

Han tystnade åter och Wynn utropade otåligt: »hvad är det?»

»Massa minnas de usla fria negrer, som bodde ner i backen fyra år sen, dem den der Alfred umgås med, och massa köra bort. Massa komma ihåg?»

»Ja, jag minnes dem. Hvad är det med dem?»

»Jag vara der de bo i natt, och jag krypa under en buske, ty jag blifva rädd för patrullen, och jag se —»

»Hvad gjorde du der?» afbröt Wynn häftigt, och då mannen hängde hufvudet, tillade han: »stal hvete, förmodar jag. Men fortsätt! Du kom nog inte hit för att tala om *det*. Du såg —»

»Jag se ett ljus lysa, och snart en man komma och dörren öppnas och en qvinna springa rakt i hans famn. Jag känna mannen: det vara Alfred. Jag visserligen blott vara en neger, men dock ha hört mycke om Alfred och den menska, så jag tänka: nummer tre ska spionera, och kanske massa betala för'et.»

Han såg upp skygt, och herr Wynn svarade: »du gjorde rätt, och jag skall belöna dig. Hvad såg du?»

»Elden i spiseln spraka, så jag inte kunna höra mycke, när de stanna inne, bara höra någon gråta ibland; men när han komma ut för att gå hem och qvinnan följa honom ut, jag höra nog för att veta, att om massa

icke se väl efter, han mista neger innan morgon bittida.»

»Mista honom! hvad för något?» utropade Wynn uppbragt.

»Jo, massa, mista honom för alltid. Han säga, att han vilja stjäla den bäste hästen och sedan rida som blixten den hela natt.»

Under en ed lät Wynn sin hand tungt falla på bordet. »Jag skulle knappast hafva trott honom om det, slö som han på sista tiden förefallit. Han skulle stjäla en häst och rymma sin kos!»

»Just det, massa; och när han hinna bosätta sig, den qvinna och barn komma efter.»

»Jag skall *bosätta* honom,» sade Wynn, under det hans ögonbryn sammandrogos af vrede. »Du är viss på, att det var Alfred?»

»Nummer tre» besvarade frågan jakande. Efter en stunds begrundning sade Wynn, att han dagen efter ville komma ned till honom och belöna honom för hans trohet samt ålade honom att förtiga för alla, hvad han nu omtalat, hvarefter han lät honom gå.

Dagen blef kulen. Solen, som lyst så klart på morgonen, hade försvunnit bakom tjocka moln, och ett tungt regn började falla. Ingen ridtur kunde företagas. Mabel satt också mulen, då en vagn körde fram och öfverste Ross anmäldes. För att göra Walter svartsjuk, roade sig Mabel med att kokettera för denne artige enkling, och det dröjde ej länge förrän hon och han voro i muntert samspråk, der de slagit sig ned tillsammans vid ett sidobord. Walter, ej så litet anfäktad af harm, stod ensam vid stora bordet midt i salen och betraktade Alfreds ritningar till en sommarvilla. Då Ida inträdde, framsatte han för henne en stol och lade ritningarne framför henne.

»Det är icke underligt, om han önskar större fält för sina talanger. Det är sannerligen stor skam, att han icke får köpa sig fri,» yttrade hon för sig sjelf, dock, henne omedvetet, tillräckligt högt för att höras.

»Förräderi! förräderi!» sade Walter lekfullt med låg röst, och tillade allvarsamt: »månne han skulle blifva lyckligare då?»

»För fem år sedan tänkte ni annorlunda,» svarade Ida.

Walter rodnade lätt, då han mötte hennes blick. »Kanske det,» sade han. »Jag var då ung och öfverspänd; nu har jag blifvit äldre och förståndigare, och tänker låta qvarnen gå utan att försöka fäkta mot vingarne.»

»Ni föredrager hellre att mala er egen säd på qvarnen,» sade Ida skämtsamt.

»Jag förstår eder: ni menar att jag blifvit sjelfvisk: Kanhända! Menniskan vexer alltid ifrån sin ungdoms vilda ideer, och det är rätt väl, ty eljes blefve verlden upp- och nedvänd.»

»Om ni med vilda ideer menar ungdomens uppbrusning och obetänksamhet, så har ni rätt, men entusiasmen för sanning och rättvisa, en ädel själs första instinkt, skall den försvinna med åren, så att man slutligen sjelf kan tillåta sig, hvad man en gång fördömde hos andra?»

»Jag vet, hvad ni menar,» svarade Walter brydd; »men andra män, visa och förträffliga, statsmän, lagstiftare och prester, hafva gjort så och för-

svarat det. Hvarför skulle jag vara visare eller bättre än de? Hvarför skulle jag ej göra som andra?»

Ida såg på honom med sina mörka klara ögon och hennes kinder öfvergötos af rodnad, då hon med låg röst svarade: »Emedan hvar och en skall göra Gudi räkenskap för *sig sjelf*.»

Walter spratt till vid detta oväntade, allvarliga svar. Han var ingen fiende till religionen, men han var tanklös och vårdslös, likt många unge män af hans ålder, och dessa enkla ord satte saken för honom i ett nytt ljus.

»Jag mottager bestraffningen,» sade han, »och skall hädanefter icke mäta mina pligter efter andras samveten. Min ställning är invecklad. Jag har ej samma åsigter om slafsystemet som jag hade förr, det erkänner jag ärligt. Jag vet, att saken i somliga fall har sina mörka sidor, men med goda och rättvisa herrar torde våra tjenares lott vara bäst både för dem och oss, sådan den är.»

Ida drog på munnen. »Det är den

gamla gången: fördraga, beklaga och antaga.»

»Af två onda ting väljer man det minsta,» inföll Walter. »Jag tror, att *mina* tjenare skola få det bättre som sådana, än om jag gåfve dem friheten, ty jag ämnar icke blifva en svår herre.»

»Vågar ni åtaga eder det absoluta ansvaret öfver medmenniskors personer, lif och bestämmelse? Vågar ni utsätta eder för den frestelse, som en dylik tillvällad myndighet medför, en myndighet, som Gud aldrig lagt i menniskohand? Jag törs det icke, utan skall gifva mina negrer friheten, så snart de lagligt tillhöra mig,» sade Ida öfvertygande.

»Jag trodde, ni skulle göra det,» svarade Walter; »men hvad vill ni sedan företaga eder? — ni kommer att stå medellös. Förlåt mig min ogrannlaga fråga,» tillade han starkt rodnande; »jag skall med största glädje dela mitt hem med eder, när jag får ett sådant,» och hans blick flög bort till Mabel.

»Mycken tack, Walter!» sade Ida lugnt, »men jag skall icke behöfva det.

Jag har redan skaffat mig plats som lärarinna i en skola. Några af mina vänner i norden skola hjelpa mig att skaffa sysselsättning åt tjenarne, då vi hinna dit. Egendomens försäljning skall inbringa så mycket, att det räcker för dessa att komma sig i gång, och om Herren sedan förlänar helsa och krafter, hoppas jag kunna försörja mig sjelf.»

»Det blir en stor uppoffring,» sade han. »Månne ni har öfvervägt allt tillräckligt noga?»

»Ack, ja, för längese'n. Mitt enda bekymmer är, att jag skall förverka vänskapen hos denna familj, som varit så god emot mig. Jag vet, att jag kommer att såra dem obotligt.»

»Icke mig! — ni tror väl icke, att ni förlorar *min* vänskap genom denna sjelfuppoffring?» sade Walter med en röst så innerlig, att Idas hjerta klappade häftigare.

»Jag vill inte tro det från denna morgon,» svarade hon, »och kanske jag skall blifva tacksam för eder hjelp i saken. Jag påräknar icke mycket bistånd från herr Wynn.»

»Han kommer att lägga hinder i vägen,» sade Walter, »och om ni undgår svåra förtretligheter, kan ni skatta er lycklig, ty det är att väcka björnen i sitt ide.»

»Jag vet det och är ej fri från fruktan. Herr Wynn är förfärlig, när han blifvit retad, och likväl måste jag handla, som pligt och samvete bjuder, och Herren skall hjelpa mig,» svarade Ida med hänförelse.

Walter betraktade henne med beundran. Hennes försakelse, hennes tro och hennes mod gjorde djupt intryck på honom. Isen kring hans hjerta började smälta, och hennes ord väckte hans bästa känslor till lif.

Omedvetet hade Ida uttalat orden: Herren skall hjelpa mig, högre än det öfriga, och derigenom ådragit sig de båda öfriga innevarandes uppmärksamhet.

»Eder lilla vän tyckes vara mycket allvarligt stämd,» sade öfverste Ross lågt.

»Ja,» svarade Mabel och höjde sin röst, så att Ida måtte höra henne: »Fröken May har för vana att hålla

små predikningar för sina särskilda favoriter, och jag kan försäkra eder att dessa äro särdeles vältaliga.»

»Och synnerligt uppbyggliga, vill du väl tillägga,» instämde Ida glädtigt.

Mabel svarade med ett af dessa tvetydiga skratt, som sade mera än ord, — men under Walters rynkade ögonbryn sköt fram en harmsen blick, och han svarade skarpt:

»Utan tvifvel glömmer fröken Ida ofta en biblisk föreskrift, som jag icke vill upprepa, emedan den är mera kraftig än elegant.»

»Att icke kasta perlor för svin, förmodar jag. Tack!» sade Mabel högdraget, med en förkrossande blick.

»*Att de icke vända sig om och rifva eder*,» fortsatte Walter med eftertryck.

»Hvad betyder allt detta?» utropade öfverste Ross, i det han förvånad såg på det ena mulna ansigtet efter det andra. Han var icke mycket snabbtänkt och ännu mindre bekant med den bok, hvarifrån anföringen hemtats.

»Walter tyckes hafva blifvit förtretad öfver min oskyldiga anmärkning,» svarade Mabel, beherskande sig.

Just då inträdde herr Wynn och samtalet antog en allmän karakter.

Efter middagen, just då öfverste Ross stod i begrepp att bjuda farväl, kom en gosse och sade, att de, som varit i staden med spanmål, återkommit.

»Hvar är Alfred?» frågade Wynn. — Han var nemligen en af dem, som på morgonen blifvit sända till staden med spanmål.

»Massa säga Alfred — han vara kommen — men han mycket önska få gå och lägga sig, ty han vara icke rigtigt frisk.»

»Säg honom, att jag först vill se honom i biblioteket» blef svaret; men Ida märkte en olycksbådande sammanpressning af de tunna läpparna och en ovanlig hårdhet i rösten, då han uttalade dessa få ord, och hon blef förskräckt. Hon tänkte genast på mannen med det obehagliga utseendet, han, som besökt Wynn på morgonen, och gissade att Alfreds hemlighet var upptäckt. Så snart hon utan att väcka uppseende kunde lemna rummet, skyndade hon till mamma Abby. Men

hennes rum var tomt, Alfred var redan i biblioteket, och Ida kom just lagom tillbaka för att se Wynn gå in der och omsorgsfullt stänga dörren efter sig.

Sedan Wynn riglat dörren, gick han bort till kakelugnen, lade sina händer på ryggen och kastade en genomträngande blick på Alfred, men yttrade ej ett ord. Hans blick var så skarp att få kunde uthärda den, och minst af alla kunde den man det, hvilken nu stod framför honom, nedtryckt som han var af en hemlighet, hvilken satte allt på spel. Han slog ned sin blick, stod än på den ena foten än på den andra och tummade mössan mellan händerna. Då han ej längre förmådde uthärda denna stumma tortyr, sade han vördnadsfullt: »Dick sade, att min herre önskade se mig.»

»Ja, jag vill se dig. Gör reda för dig! Hvar var du i natt?»

Alfred studsade vid denna fråga. Tvenne gånger försökte han svara, men tungan nekade göra tjenst. Han insåg genast, att undanflykter voro gagnlösa och att hans hemliga pla-

ner på något obegripligt sätt blifvit bekanta. Ändtligen besluten att möta sitt öde, svarade han fast, men dock höfligt: »jag besökte min hustru.»

»Hvem är din hustru!» frågade Wynn hånfullt.

»Elsa Nellore,» svarade Alfred.

»Befalde jag dig icke för tre år sedan att ingenting hafva att skaffa med henne eller hennes familj?» sade Wynn. Då slafven icke svarade, fortsatte han med stigande hetta: »och har nu inte det inträffat, som jag sade skulle blifva följden af ditt umgänge med dem? Du har blifvit butter och missbelåten och full med ideer, som för länge sedan borde piskats ur dig; men jag har varit fånigt efterlåten, — och i natt hade du ämnat stjäla min bästa häst och rymma din väg. Du otacksamma hund! är det på det sättet du tänker betala mig för allt, hvad jag gjort för dig?»

Alfred var stolt och häftig och kunde icke längre tillbakahålla de ord, som i hans inre sjödo såsom en vulkan.

»Hvad har ni gjort för mig?» utropade han och rätade sig stolt. Nog

står jag i stor skuld hos eder, men icke är det i *tacksamhetens.* Hvad har ni gjort för mig? I barndomen var jag eder leksak. Ni födde och klädde mig väl, derför att ni tycker om att se edra slafvar vara vid godt hull och se nätta ut. Ni lät mig få just så mycken undervisning, som var till gagn för edra egna afsigter, men hindrade mig när längtan efter mera kunskap blifvit väckt. Hvad gjorde ni mera? Ni förföljde den qvinna jag älskade och förolämpade mig med att erbjuda mig en annan i hennes ställe —»

»Tig!» dundrade Wynn och stampade med foten i golfvet.

»Jag tiger icke!» ropade Alfred. »I tjugofem år har jag troget tjenat eder, och när edert förtryck till sist gjorde mig nedstämd och sorgsen, grälade ni på mig och hotade mig. Ni kunde ej tåla, att den man ni gjorde orätt icke kunde sjunga och skratta såväl som arbeta på eder befallning — emedan jag hade ett menskligt hjerta i mitt bröst, ty Gud har utrustat mig med samma känslor och förmögenheter som hvita menniskor —»

»Du oförskämde slyngel!» utropade Wynn; »understår du dig att tala till mig, till mig, din herre, på det sättet? *Du* tala till mig om orätt! Du skall snart finna, att jag vet ett sätt att plocka sådana ideer ur ditt hufvud, du negertölp! Du skall blifva piskad framför allt folket. Jag skall taga inbillningarne ur dig, om jag ock skall taga allt ditt skinn från ryggen först.»

Alfred darrade i hela kroppen, liksom skakad af köld. Han visste, att det låg full mening i hotelsen; men i hans röst låg ingen fruktan, då han sade: »För eder egen skull, betänk hvad ni gör mig! Jag kan icke fördraga, hvad somliga kunna. Jag har ännu icke blifvit helt förnedrad till djurets ståndpunkt. Jag säger eder, att jag kan ej uthärda det, utan blir antingen idiot eller vansinnig.»

»Det är bättre, att du blir idiot eller vansinnig, än en sådan fördömd, oförskämd drummel, som du nu är,» sade Wynn. Hans röst var förfärligt lugn och kall. Hans vrede hade nått den höjd, der yttre tecken upphöra.

Alfred tog ett steg framåt och sade,

i det han upplyfte sin hand: »i tjugofem år har jag tjenat eder, och aldrig har ett slag fallit på min rygg, och — märk mina ord! — aldrig skall det ske. Hittills har jag undgått det, och aldrig kommer jag att undergå det, aldrig!»

Då han uttalade dessa sista ord, tog äfven Wynn ett steg framåt, och, fattande en på bordet liggande ridpiska, gaf han dermed Alfred ett slag i ansigtet. Då slaget föll andra gången, ryckte Alfred till sig piskan, bröt sönder den och kastade bitarna i kakelugnen bakom Wynns rygg samt sprang till fönstret. Det dröjde ett ögonblick, innan han fick upp hakarne. Wynn fattade en tung ekstol, och innan Alfred hunnit öppna fönstret, träffade honom ekstolen i hufvudet, så att han medvetslös föll till golfvet. Ett vildt förtviflans skri hördes i detsamma, ett skri, som kom blodet att stelna af fasa, och mamma Abby rusade genom det halföppna fönstret in i rummet. Hon lutade sig ned och upplyfte den sanslösa kroppen samt stödde ömt hufvudet mot sitt bröst.

»Mitt barn, mitt barn!» klagade hon, »det är alltså slut — allt är förbi — och sådant blef slutet!» Derefter blef hon alldeles tyst.

Alfreds fall, Abbys skri och fönsterrutornas kras samlade hela familjen till platsen. Wynn hörde dem komma och öppnade dörren. Fru Wynn inträdde först. Vid den syn, som mötte henne, gaf hon Wynn en frågande förskräckt blick. Han svarade:

»Det betyder, att jag under tre år funnit Alfred bedräglig och olydig. Då jag i dag förebrådde honom derför, blef han oförskämd, och jag slog till honom. Han försökte att fly, och jag fälde honom till golfvet med det slag, som du ser äfven krossade mitt fönster.»

»Är han *död?*» utbrast Ida, blek af förskräckelse.

»Nej, han är icke död,» sade Walter, som stod lutad öfver den medvetslöse. »Han är bedöfvad, men icke död, ty hjertat klappar ännu. Skaffa vatten, tag af halsduken och lossa hans kläder! Tant Emma, det vore kanske bäst att få hans moder härifrån.»

Hans raska befallningar åtlyddes, utom det att mamma Abby tigande vägrade lemna sin son. En stund förflöt, innan Alfred återfick sansen, men slutligen andades han fritt och satte sig upp, med hufvudet stödt af modren, som stod bakom honom. Då kom Wynn fram, stälde sig framför den hjelplöse mannen och sade, pekande på honom, till tjenarne:

»I sen denne gynnare, och I veten alla, huru föga skäl han hade att klaga, ty han har blifvit bättre behandlad än någon af eder. Hören nu! Den otacksamme ansåg det icke nog att vara tvär och olydig, utan ämnade i natt stjäla en af mina hästar och rymma sin kos. Jag säger eder det, på det I mån veta, hvilken usel varelse han är, och jag ålägger eder alla att samlas vid boståderna i morgon bittida för att åse hans afstraffning. Låt det blifva en varning för eder alla! Om I uppfören eder väl, skolen I blifva väl behandlade; men om I ären oförskämde och olydige, skolen I få känna följderna, såsom han nu skall få det. Du minnes, hvad jag

lofvade dig,» fortsatte han, vänd till Alfred — »*Jag skall hålla det.* Du vågade trotsa min magt; du skall finna, att den kan *krossa dig.*»

Hans röst var lika full af dödligt hat, som när han förut tilltalade sitt offer, och alla de närvarande kände, att förböner nu intet kunde uträtta. Tjenarne tryckte sig närmare hvarandra, och deras förskrämda blickar irrade mellan deras herre och deras olyckskamrat. Walter stod med armarna korslagda öfver bröstet och sammanpressade läppar vid fönstret, blickande på Alfred. Fruntimren hade något dragit sig tillbaka, och Abby stod ensam hos sin son. Ingen rörde sig eller talade på en god stund, ty alla hade blifvit liksom förstenade, och med obevekligt, grymt utseende stod Wynn der triumferande öfver den fruktan han uppväckt.

Derefter tillsade Wynn tre af de starkaste negrerna att taga Alfred och föra honom upp i ett mörkt rum, beläget på vinden, hvarest han skulle stängas in under natten. De lydde, och Alfred raglade upp samt tillät

dem gripa tag i hans armar. Abby pressade sina bleka läppar mot hans panna och följde sedan tyst, då de ledde honom bort.

Äfven Wynn följde. Då de kommo till salsdörren, gjorde Alfred ett våldsamt försök att slita sig lös, men de, som ledde honom, voro starka, och deras herre var i närheten. Efter en kort kamp öfvermannades han. Sakta stego de uppför trapporna, en jernbeslagen ekdörr öppnades, och fången befann sig i ett rum utan fönster, utan möjlighet att undkomma. Han såg det och kände, att hans dom var beseglad.

Då Alfred sköts in i sin cell, gjorde äfven hans moder försök att komma in, men med egen hand dref Wynn henne tillbaka. Derefter tillbommade han dörren, tog nyckeln till sig och yttrade strängt: »Gån ned nu allesammans! Om någon person, hvem det vara må, håller sig här i närheten, skall han röna samma behandling som Alfred i morgon. *Gå ned*, hör du!» tillade han vänd till Abby, som stod

lutad mot väggen, sedan de öfriga aflägsnat sig.

»Kan ni hafva hjerta att befalla mig gå? Jag är hans *moder,*» svarade hon, och fäste på honom en blick så talande, att den rörde till och med hans jernhårdhet. Han lemnade henne. Hon betraktade väggarne såsom en graf, hvari hennes son var lefvande begrafven. »Alfred, min son, mitt älskade barn, jag är här. Det är din moder, Alfred — tala ett ord till mig! Jag lemnar dig aldrig — aldrig! O, Alfred, tala blott ett ord till mig!» klagade hon rörande under den mörka natten. Och en gång svarade en röst inifrån: »O, moder, bed för mig, bed för mig; ty jag känner, att jag blir vansinnig!»

Familjen hade återvändt till förmaket. Fru Wynn grät våldsamt, men Idas ögon voro torra. Walter var dyster och tyst. Ingen önskade tala, utom Mabel, som kastade sig i en beqväm stol och med till hälften verklig och till hälften tillgjord förvåning såg på de sorgsna ansigtena omkring sig.

»Har pappa skrämt vettet ur eder,

eller hvad fattas?» sade hon skrattande. »Jag blef rädd, jag också, fastän jag är så van vid hans sätt. Gråt inte, mamma! För min del känner jag en lättnad, att det är öfverstökadt. Jag har länge väntat ett uppträde. Alfred har varit så tråkig och förarglig, så att jag anade, att han hade något fult i sigte, och jag sade pappa det.»

»*Gjorde du?*» utbrast Walter och hans läpp krökte sig harmfullt och föraktligt. »Rådde du äfven din fader till detta?»

»Kusin Walter, du håller verkligen på att blifva en rigtig björn,» sade Mabel och hängde läpp. »Hvad menar du med att bete dig så mot *mig?*» Hon sänkte sin röst och uttalade sorgset sista ordet. Den blick, hon gaf honom, skulle för icke länge sedan hafva kommit hans hjerta att bäfva af sällhet, men han förvånades sjelf, att den nu intet intryck gjorde på honom. Han vände sig till Ida, men hon var borta.

I sjelfva verket hade Mabel börjat tröttna på Walter. Han smickrade

icke och fjeskade icke så mycket för henne, som hon väntat af sin beundrare, och den aktning, hvarmed han bemötte Ida, behagade henne än mindre; men hon ville ej, att han skulle draga sig tillbaka, förrän hon fann för godt att afskeda honom, och derför antog hon ett så bedröfvadt utseende när hans blick föll på henne och spelade älskvärd så förträffligt, att han begynte anse sig hafva gjort henne orätt.

Slutligen gick hvar och en till sitt rum, men Walter återvände snart med en bok i handen till förmaket. Då han en stund fåfängt försökt fästa sina tankar vid boken, inträdde äfven Ida. Hon bar ett ljus i handen. Hennes ansigte var blekt och ögonen rödgråtna. Hon stälde ljuset på bordet, och Walter utbrast:

»Ack, Ida, det är från *detta*, som ni vill befria edra tjenare och er sjelf. Jag afundas eder! Det här är förskräckligt.

»Och ni, ni kan också blifva det qvitt.»

»Jag! nej! Jag är bunden till hand och fot. Mabel medgifver det aldrig.»

»Och ni älskar henne!» sade Ida knappast hörbart.

«Jag är *förlofvad* med henne,» ljöd svaret.

Ida såg ned förvirrad. Men hon hemtade sig snart och sade lugnt: »Det är icke derom jag ämnade tala med eder, utan, herr Varian, kan ingenting göras för Alfred? Det skall blifva både hans och modrens död, om hotelsen utföres. Jag har enträget bedt tant Emma att lägga sig ut för honom, men hon vågar ej. Kan ni ingenting göra?»

Walter bleknade och rodnade, under det han svarade: »minst af alla skulle det lyckas för mig, ty min onkel har alltid funnit ett nöje uti att motsätta sig mina önskningar. Jag skulle blott förvärra saken.»

»Är ni alldeles viss på det?» vidhöll Ida.

»Sanningen är, att *jag vågar inte*,» svarade han. »Icke så, att jag fruktar min onkel, men jag är rädd för mig sjelf. När jag blir upptänd i mitt

sinne, kan jag icke styra mina ord, och jag känner nu, att om jag öppnade min mun, blefve det brus. Och,» tillade han, efter en kort paus, »huru skulle *jag* kunna förebrå honom? Är icke äfven jag skyldig till min broders blod? Har jag icke under dessa trenne år lemnat mitt eget folk i hans händer? Huru många dylika scener kunna icke hafva uppförts der? Nej, Ida, det duger icke för *mig* att tala med onkel i detta ämne.»

»Då måste jag gå till honom sjelf,» svarade flickan och rätade upp sin smärta figur, under det hennes ansigte glödde af mod och hopp.

»Gör det, och Gud vare med eder!» sade Walter, i det hon gick. Han såg efter henne och uppfyldes af varm beundran, och det var honom alldeles omöjligt att frigöra sig från tankar, som anstälde jemförelser mellan henne och Mabel. Omedvetet började han med rastlösa steg mäta golfvet och hördes sucka: »Dåre, dåre, som jag var! Ett vackert ansigte och en smekande röst hafva gjort mig galen och blind.

Ida klappade sakta på dörren till biblioteksrummet, och en röst svarade: »kom in!» Hon inträdde, och tog plats på den stol Wynn anvisade. Sedan hon tilltvingat sig tillräckligt lugn, började hon: »Jag har tagit mig dristigheten störa eder här för att bedja om nåd för Alfred —»

»Jag beder eder att afstå derifrån,» afbröt henne Wynn högst artigt. »Jag hotar aldrig förgäfves. Han måste undergå straffet.»

»Herr Wynn, jag fruktar för, att det skall döda hans moder,» sade Ida. »Om han handlat orätt, så har han ju ock lidit. Kan ni icke blifva bevekt till mildhet?»

»Jag har någon tid förutsett denna brytning,» svarade han, »men har af undseende för modren, som verkligen varit en god tjenarinna och vid hvilken fru Wynn mycket fäst sig, så länge som möjligt sökt undkomma den, men nu har den kommit och måste handskas rätt med. Det blir bättre för honom —»

»Men, herr Wynn, tänk på skymfen och smärtan!»

»Likväl,» fortsatte Wynn lika lugnt, »säger jag det blir bättre för honom. Om jag skulle efterskänka ett iota, medan han är blott till hälften kufvad, skulle han snart blifva lika motspänstig igen. Jag måste obevekligt hålla ut. Det är smärtsamt och obehagligt för oss allesamman, och jag hade knapt kunnat tro, att Alfred skulle bereda min familj detta obehag; men då det en gång är öfverståndet, fruktar jag icke för att det kommer att förnyas, Ni talade om skymf, men, min unga fröken, det är ingen skam för en neger att blifva piskad. För en hvit vore det helt annorlunda. De svarta anse det för ett för dem fullkomligt passande straff.»

»Men Alfred har fått bättre uppfostran än negrer i allmänhet och är af en finkänslig natur. Jag tror icke, att han går igenom det utan att antingen förlora förstånd eller lif.»

»Må han då mista bådadera — en död neger är bättre än en uppstudsig.» svarade Wynn oböjligt.

»När allt kommer omkring, hvad brott har han egentligen begått?» ut-

ropade Ida, under det lugnet vek för förbittring. »Han älskade en qvinna, som han icke tilläts ega öppet, och derför förenade sig med hemligt — var det ett så himmelsskriande brott? Skulle ni icke sjelf hafva handlat på samma sätt? Hvilken man med sanna känslor skulle icke hållit sig till den qvinna han älskade, oaktadt allt motstånd? Han besvek eder aldrig, ty han verkstälde edert arbete, och skulle med nöje hafva gjort det, om icke ständig motgång gjort honom olycklig. Min herre, han är eder tjenare; men är han icke äfven en mensklig varelse, på hvilkens rättigheter ni trampat?»

»Var god sluta med sådant språk?» sade Wynn. *En tjenare har inga rättigheter*, utom sådana som hans herre finner för godt att tillåta. Alfreds förbindelse med den der qvinnan var icke hans enda förseelse. Han ämnade rymma härifrån. Något sådant kan jag aldrig förlåta. Det svåraste straff är ej för mycket för sådant.»

»Men ni vet, herr Wynn, att han upprepade gånger bedt om tillåtelse

att friköpa sig. Han försökte alla hederliga sätt innan han valde denna sista förtviflade utväg. O, herre, kan ni undra på, att han önskade blifva *fri?*»

Herr Wynn hade rest sig, under det hon talade. Den sex fot höge mannen såg med vred förvåning ned på den lilla späda varelse, som understått sig att tala så djerfva ord till honom.

»Det är fåfängt att spilla ord på detta ämne,» yttrade han slutligen, efter att en lång stund hafva skarpt fixerat henne. »Hvad jag sagt, skall jag göra. Ingen mensklig magt skall kunna förhindra det. Alfred har varit oförskämd och trotsig, och han skall straffas, om jag ock visste, att han skulle dö under slagen.»

Hopplös ljöd denna lugna, kalla, entoniga stämma. Men Ida bäfvade icke för hans genomträngande blick, utan reste sig och gick fram till honom, sägande:

»Ni står i begrepp att begå en stor synd. Jag beder eder: stanna, innan det blir för sent! Betänk, hvad det innebär att beröfva en medmenniska

lif eller förnuft. Hvad rättighet har ni att tortera honom? Fruktar ni icke?»

Wynn skrattade hånfullt. »Frukta hvad?» sade han. »Att skyarna skola ramla ned?»

»Nej, men *hämdens* stund kommer,» svarade Ida, och darrade vid sina ord. »Fruktar ni icke, att all denna ångest, alla dessa orättvisor, som hopat så mycket skuld öfver slägte efter slägte, en gång skola vedergällas? Om män sådana som Alfred genom våldsgerningar blifva bragte till förtviflan, skall vidräkningen med deras förtryckare säkert icke länge låta vänta på sig.»

Wynn öppnade dörren och sade: »*Gå!* Ni har talat ord, som ni, om ni vore man, med vapen i hand skulle tvingas att återtaga. Nu är ni qvinna, och jag kan icke göra annat än bedja eder lemna detta rum. *Gå*!» upprepade han med så fruktansvärd röst, att Ida ej vågade annat än tigande lemna honom.

I salen mötte hon Walter, som ifrigt väntat på utgången af besöket.

»Jag ser i edert ansigte, att ni misslyckats,» sade han.

»Ja,» svarade hon, vridande sina händer, och tillade: »O, hvarför var jag så svag — hvarför uppmanade jag icke Alfred att vara försigtigare?»

»Egde ni kännedom om detta förut?» utbrast Walter.

»Något visste jag, och resten kunde jag gissa mig till,» svarade Ida. Hon omtalade, hvad hon hört och sett vid trädgårdsgrinden en vecka förut. Walter blef djupt upprörd.

Ida återvände till sitt eget rum. Hon svepte en sjal omkring sig och tog en annan på armen. Med denna begaf hon sig upp till Abby, som satt tyst utanför dörren till Alfreds cell. Den gamla liksom vaknade ur sin domning, då Ida svepte sjalen omkring henna. »Är det ni, är det ni?» sade hon sträft. »Hvad vill ni här? Gå ned!»

»Ja, det är jag,» svarade Ida vänligt. »Jag har kommit för att stanna hos eder, vill ni icke tillåta mig det?»

Abby stirrade på henne med frånvarande blick. Slutligen sade hon:

»Släck då ljuset, ty jag kan ej fördraga det. Hela verlden borde vara utan ljus, den borde vara mörk, mörk och kall!»

Ida sökte trösta henne, men Abby tycktes vara alldeles otillgänglig. Efter omkring en timme nalkades ett svagt ljus. Det var fru Wynn, som kom. Hon knäböjde framför Abby och tryckte henne intill sig, snyftande: »Min kära, älskade Abby! O, hvad jag lider med dig! Jag smög mig bort medan han sof. Han förbjöd mig det, men jag kunde inte motstå. O, hvad detta är förfärligt!»

»Gå tillbaka till eder bädd, fru Emma!» sade Abby liksom befallande. »Jag vet ni hyser deltagande för mig, men ni kan icke trösta mig — ingen kan det. Jag är en arm gammal qvinna, och i morgon skall mitt barn piskas och dö. *Han* sade så. Jag stod vid fönstret och hörde det, och ni vet, att han aldrig *ångrar* sig.» Hon sträckte vildt sina armar uppåt och utropade: »O, Herre Gud! Huru länge skola de ogudaktiga triumfera?»

Fru Wynn gick snart, men Ida

stannade till gryningen. Efter en kort sömn gick hon ned i frukostrummet och fann Mabel uppretad gifva befallningar åt tjenarne.

»Hvad fattas dig, Ida?» utropade hon. Du ser ut som en vålnad. Kunde du inte sofva i natt. Det regnade fasligt, så att äfven jag hade svårt för att somna.»

»Jag sof ej mycket; men det var ej regnet, som höll mig vaken.»

»Hvad! är du också vid dåligt lynne liksom alla de andra? Jag tror pappa och jag äro de enda förståndiga i huset. Mamma har gråtit sig till sin förfärliga hufvudvärk och kan inte stiga upp, och Abby, som vet hvad man skall göra med henne, tar hvarken hand om henne eller ser efter tjenarne, utan sitter liknöjd deruppe hos Alfred, och allting går på tok. Det är sannerligen en bedröflig verld vi lefva i.»

»Det är det verkligen,» sade Ida med en tung suck.

»Låt oss få frukost, så att jag kan komma bort! Detta är outhärdligt,» utropade Walter otåligt, i det han steg

fram från en fönsterfördjupning, der han suttit dold af ett förhänge.

»Äfven du, min Brutus,» sade Mabel skrattande, under det hon rodnade litet — »hvilket i öfversättning betyder: har du, kusin Walter, varit der hela tiden och lyssnat till mina lexor, som jag gifvit tjenarne? Om så, förmodar jag, att du fått en hög tanke om min skicklighet att sköta hushåll. Bekänn nu, att du tilltrodde mig icke en sådan förmåga.»

»Utmärkt, så långt tuktoembetet räcker,» sade Walter torrt.

»Mycket tvetydig kompliment!» svarade Mabel stucken; »men jag skrifver det på den mauvais esprit, som beherskar eder alla denna morgon, och som jag ser pappa komma, taga vi plats vid frukostbordet.»

De slogo sig ned. Mabel skötte behagfullt värdinnans plats och gjorde äfven försök att inleda ett samtal, hvarför hennes fader belönade henne med en gillande blick; men Walter satt försjunken i tankar, och Ida väntade hvarje ögonblick att få höra Alfred bortföras.

Plötsligt hördes stegen af flere män i korridoren, och snart kom lille Dick, sägande till Wynn: »Massa, uppsyningsman hafva kommit med negrer och handklofvar att taga Alfred.»

Wynn tog en nyckel ur fickan och räckte den åt gossen. »Lemna denna till honom och visa honom, hvar Alfred är. Jag skall tala med honom, då de komma ned,» sade han.

Gossen försvann, och en dödstystnad bemägtigade sig alla vid bordet. Några minuter förflöto, då snabba steg åter hördes och Dick stack in hufvudet, stammande: »Massa komma upp genast! Den Alfred hafva dödat sig sjelf!»

»Hvad säger du?» yttrade Wynn, och ansigtet bleknade något.

»Det vara sant, massa — den Alfred hafva dödat sig sjelf — skära hål på halsen och låta allt blod rinna ut. Denna gång det inte gagna piska honom.»

Wynn reste sig qvickt och lemnade rummet. Walter upplyfte sitt hufvud, och han andades så lätt, som om en tung börda fallit från hans bröst, samt

utropade: »Lofvad vare Gud för det! — han är *död!*»

»Fy Walter! huru kan du säga så?» sade Mabel. »Jag är rigtigt ledsen, ty hvem skall nu bygga vår sommarvilla? Jag hade så mycket gladt mig åt att få den färdig till nästa år, och ingen fins häromkring, som kan uppföra den såsom Alfred, och hellre vill jag ingen ha än dessa vanliga. Det är sannerligen stor skam af honom att döda sig sjelf, när vi så illa kunna undvara honom.»

Walter lyssnade till hennes ord med stigande förvåning och harm. Då hon slutat, utbrast han: »kusin Mabel, om du inte hade mera hjerta än en såpbubbla, skulle man väl kunna vänta att slippa höra sådana ord i ett ögonblick som detta.»

Han lemnade rummet och styrde sina steg uppför trappan. Der var mycket folk samladt. Öfver dörrtröskeln till cellen låg Alfreds döda kropp. Genom hvilken förtviflans själskamp den arme blifvit vansinnig, känner endast Gud; men han, som vet »hvad verk vi äro» och som är nådefull, vill

säkert visa barmhertighet mot en syndare, som i förtviflan vågade bära hand på sig sjelf.

Alla stodo tysta omkring den liflöse. Då hördes Wynns steg på trappan. När han stod framför den döde, steg Abby upp och stälde sig framför honom. Det var något majestätiskt i hennes ord och sätt, då hon, med ena handen något upplyftad och med den andra pekande på sin son, sade: »Se, der är mitt barn! — han är död, och *ni* har mördat honom. Rygga ej tillbaka, rynka icke pannan! — min son är död, och ni kan ej mera göra mig något ondt. Det är ej jag som skall förbanna eder, icke jag. Jag vet icke, hvarför Gud tillåtit denna orättvisa ske. Blind mask, som jag är, vet jag icke huru mitt barns död och mitt eget elände kan gagna hans afsigter, och likväl vill jag förtrösta på honom — o, jag vill förtrösta på honom, fastän han slår mig!» tillade hon med händerna sträckta mot himmelen. Hon stod en stund tyst och läpparne rörde sig i bön. Sakta lät hon händerna sjunka och fäste åter sin blick på

Wynn, sägande: »Jag vill icke förbanna eder, derför att ni beröfvat mig hvad jag mera älskade än mitt lif, derför att ni dref honom till förtviflan och vansinne, som slutade med döden. Gud skall förlåta *honom* den handlingen; men ni, hvad skall ni svara den rättfärdige domaren, då han frågar: hvar är din broder? Han skall kräfva min sons blod ur edra händer. O, tag eder till vara! Lär, medan det ännu är tid, att dem, som ni krossar, äro *menniskor*, och ångra eder inför Gud, för det onda ni vågat göra! Ångra eder!» — utropade hon vördnadsbjudande — »ty si, en dag kommer, brinnande såsom en ugn, då alla stolta och alla ogudaktige blifva till halm, och den dag som kommer skall antända dem, säger Herren Zebaot.»

Hon teg. De omkringstående voro djupt gripne och äfven Wynn kände en darrning i sitt inre, men han hemtade sig snart och sade: »Sådant vansinne! För qvinnan bort!»

Abby tog några steg framåt och lade lätt sin hand på hans bröst, men med en rysning drog han sig undan.

»Jag går,» sade hon. »Jag har ingenting mera här att göra. Bär mitt barn till mig! Låt mig få behålla honom hos mig några timmar, se'n skall han sofva i jorden med ro, och jag — Gud hjelpe mig! — skall blifva ensam.»

Hon vacklade bort. Walter och Ida stödde henne. Kommen i sitt rum greps hon af våldsamma konvulsioner, som under flera timmar hotade den arma qvinnans lif.

Trettonde kapitlet.

Några dagar efter den hemska tilldragelsen med Alfred önskade Mabel göra en ridtur. Walter blef hennes följeslagare, men Ida stannade hemma. Länge satt hon i ensamheten försjunken i djupa tankar. Ändtligen hade hon kommit öfverens med sig sjelf och reste sig beslutsamt, styrande sina steg till Wynns arbetsrum.

Då hon inträdde, blickade han upp med förvåning och sköt med kall artig-

het fram en stol åt henne, dock utan att yttra ett ord.

»Se ej på mig så missnöjdt,» började Ida förvirrad, »jag är mycket ledsen öfver att hafva förolämpat eder.»

Det hårda uttrycket i hans ansigte mildrades något. Med en lätt böjning på hufvudet visade han, att han mottog hennes ursäkt. Framför honom på bordet lågo högar af böcker och papper, och i det han lade handen på dessa, yttrade han: »Dessa dokument äro i ordning och borde redan hafva varit i edra händer. Troligen vill ni icke sjelf genomse räkenskaperna men ni bör utse någon, som gör det, och ni skall säkert finna, att jag på bästa sätt förvaltat eder egendom under edra omyndighetsår.»

»Jag hyser oinskränkt förtroende till min förmyndare,» svarade Ida behagfullt, »och är viss om, att det är alldeles onödigt att granska räkenskaperna. Men då ni nämt härom, vill ni vara god säga mig egendomens värde och hvad jag möjligen eger?»

»Med nöje,» sade Wynn. »Behållningen under den tid jag förvaltat

egendomen uppgår till 4,000 dollars, som jag för eder räkning insatt på en bank. Den del af Oakland, som ni genom Maynards testamente erhöll, utgöres af den vid sidan belägna gård, hvilken genom en ljunghed är skild från den andra egendomen.»

»Jag vet det,» svarade Ida. »För tre år sedan red jag i sällskap med Mabel der förbi. Onkel Maynard brukade kalla den Triangeln.»

»På grund af ställets likhet med en sådan matematisk figur, gaf han det detta namn. Det var olyckligt för min svåger, att han saknade den stränghet, som är nödvändig för skötandet af en jordegendom, följaktligen har Oakland försämrats år ifrån år. Men den kan höjas igen, om Walter beslutar sig för att sälja densamma. Triangeln är i synnerhet utarmad. Der finnes omkring tjugo negrer, och förmodligen kommer ni att finna det förmånligast att sälja dem. Detta öfverlåter ni naturligtvis åt den, som får edra affärer om hand. Om jag får gifva eder ett råd, så uppdrager ni åt Walter att ombesörja detta. Innan kort ämnar han

slå sig ned i staden som mäklare, och helt visst skall han bemöda sig om att för eder göra det bästa.»

»Jag tackar eder,» svarade Ida, »men Walter börjar troligen icke sin affär förrän i vår, och jag kan blott på ett sätt skilja mig från mina negrer, hvilket jag helst ser ske i vinter. Hvar och en af dem skall hafva ett fribref,» tillade hon, under det att hjertat klappade något fortare än vanligt. »Fyra tusen dollars äro tillräckliga för att skaffa dem hem i norra staterna eller betrygga deras ställning, som äro för gamla eller för okunniga att reda sig på egen hand.»

»Sådan dårskap öfverraskar mig icke,» sade Wynn, i det hans kalla artighet ögonblickligen förbyttes till hårdhet, »men jag tänker, att ni, sedan ni på detta sätt bortkastat eder förmögenhet, skall finna, att det folk, som sålunda kommit i en skef ställning, knappast skall tacka eder.»

»Kanske icke,» svarade Ida leende; »men deras barn skola göra det. I alla fall eger jag ett godt samvete, och det är värdt mera än mycket pennin-

gar. Får jag anhålla om eder vagn, medan jag far till Triangeln? Jag skulle med egna ögon önska se ställningen der.»

»Som jag på intet sätt vill gynna sådana dårskaper, kan ni ej få min vagn,» svarade Wynn med illa dold ondska.

»Kanske ni åtminstone tillåter, att en betjent följer mig?»

»Nej!» svarade han kort. »Vill ni besöka Triangeln i sådan afsigt, så får ni gå ensam.»

»Då skall jag ock gå ensam,» sade den oförfärade flickan och lemnade hans rum.

Hon hastade till sitt rum och iklädde sig en riddrägt, då fru Wynn inträdde till henne. »Hvart ämnar du dig?» sade hon vänligt.

»Jag ämnar mig till Triangeln,» svarade Ida.

»Till Triangeln! Men, kära barn, det är nära en och en half mil dit — nära tre mil fram och åter! Du hinner ej tillbaka före middagen.»

»Kanhända icke,» svarade Ida; »men om jag ej hinner komma till

dess, så säg ingenting derom vid bordet, ty jag tror ej, att hr Wynn skulle tycka om det.»

»Min man! Hvad har han med det att göra? och hvem skall följa dig?»

»Ingen, jag far ensam.»

«Ensam! det får du ej, min lilla flicka. Mabel och Walter hafva ridit bort för en god stund sedan; men en betjent skall följa dig, om du ovilkorligen vill fara så långt.»

»Jag ser helst, att ingen följer mig, min kära tant,» svarade Ida.

»Det är alldeles nödvändigt. Hvem har någonsin hört, att en så ung flicka som du ridit så långt ensam? Det skulle vara opassande och osäkert.»

»För att säga sanningen,» lilla tant, »så har jag redan talat med hr Wynn härom, men han tillåter ej, att någon följer mig.»

Detta gjorde slut på fru Wynns vänliga invändningar. En tung suck undslapp hennes bröst. Ida hoppade lätt och ledigt upp på sin häst, som snart trafvade vägen raskt fram.

Då hon kommit ett stycke in på Triangelns egor, fick hon se en bygg-

nad, liknande en lada, hvarifrån högljudda röster hördes, rytande och ångestfulla, blandade om hvarandra. En piska hven och åtföljdes af ett hjertskärande jemmerrop. Hastigt steg Ida af hästen, stötte upp dörren och steg in.

En undersätsig man, med ett boflikt utseende, stod framför henne, färdig att gifva ett nytt slag åt den darrande, nakna varelse, som med händerna uppsträckta var bunden vid en bjelke, så att han blott med tårna nådde golfvet. En arm qvinna satt nedböjd i närheten. Hennes usla drägt var sliten ifrån hennes rygg. Fruktan och förtviflan voro målade i hennes ansigte.

Då dörren öppnades och ljuset strömmade in, vände sig mannen förvånad om och betraktade den inträdande.

»Hvad är det här? Hvarför piskar ni mannen?» frågade Ida och trädde fram med en värdighet och myndighet, som kräfde respekt. Mannen stirrade på henne, och hon framstälde sin fråga ånyo. Till hälften buttert och till hälften oförskämdt svarade han:

»Jag vet icke, hvad ni har med den

saken att göra, men jag har ingenting emot att säga eder, det den der qvinnan hade förtjent att blifva piskad, och jag befalde karlen der att gifva henne sin beskärda del, men han ville icke, derför har jag bundit honom, och sedan han fått sina fyrtio par, skall hon få sina. Jag skall lära dem att lyda, när jag befaller, de usla negrerna.»

Han skakade sin knutna hand mot den knäböjda qvinnan, som, då hon såg medlidande i Idas ansigte, kröp fram till henne och darrande sade:

»O, fröken, han vara min man — icke kunna uthärda att piska mig!»

Ida lade ömt sin hand på hennes hufvud, liksom för att beskydda henne, och vändande sig till uppsyningsmannen, som hon förr en gång sett och hvars namn hon ihågkom, sade hon:

»Herr Potter, lös mannen der genast och sänd honom till sitt arbete. Jag vill icke, att någon af dem piskas.»

Vid dessa ord utbrast qvinnan i ett dämpadt glädjerop, men Potter mumlade en grof ed, stötte tungt sin piska i golfvet och röt:

»Hvem är ni? Sköt ni edra saker och låt mig sköta mina!»

»Jag är Ida May, egare till denna egendom.»

Någonting i hennes sätt bestyrkte hennes ord, och som han, ifall det förhöll sig så, visste, att han torde hafva mest gagn af att icke förolämpa henne, muttrade han till hälften höfligt:

»Om ni är fröken May, så är ni i er fulla rätt, men huru kom ni hit så här dags, och hvarför är ej hr Wynn med eder?»

»Jag föredrog att komma ensam,» svarade Ida med enkel värdighet, som nedtystade alla vidare frågor. »Jag såg eder hos hr Wynn juldagen. Ni tog just afsked, när jag anlände, och han lemnade eder en del penningar, när ni stod på verandan midt emot kontorsfönstret.»

»Ber om förlåtelse, fröken,» sade mannen buttert, nu fullt öfvertygad om Idas identitet. »Jag minnes, att någon anlände den dagen, och märker, att ni känner mig. Men de der båda ha väl gjort skäl för sitt straff, och om jag ska ha tillsyn öfver egen-

domen, går det ej an att ni kommer emellan. Så säger hr Wynn alltid, när negrerna klaga för honom öfver uppsyningsmannen.»

»Vi vilja tala derom sedermera,» sade Ida. »För närvarande önskar jag se mannen der löst.»

Potter lydde, ehuru motsträfvigt, och rädda smögo sig de arma offren undan. Lemnad ensam med den grofve mannen i den ödsliga ladan, kände Ida sig till hälften rädd. Stående i dörren yttrade hon:

»Jag såg ett fruntimmer deruppe vid edert hus. Med eder tillåtelse vill jag gå dit och hvila en stund, ty jag är ganska trött efter min långa ridt, och der kunna vi tala litet om förhållandena här. Hr Wynn säger, att ni skött stället utomordentligt väl, se'n ni kom hit, och jag tänkte, att ni kunde gifva mig bättre besked än någon annan.«

Dessa berömmande ord förfelade icke sin verkan. Potter lyfte på mössan och svarade artigt:

»Det är inte mycket med mitt hus, men gerna må ni hvila der, om ni är

trött. Hade jag vetat om er ankomst, skulle flickan fått städa upp litet.»

Det nämda huset stod på något afstånd, och Potter hade blott sagt enkla sanningen, att det ej var mycket med hans hus. Det var en liten träbyggning med två rum på öfra och två rum på nedra botten. Fönsterluckorna voro tillstängda och huset såg närmast ut som ett fängelse.

När de stego in, reste sig en fräck och snuskig mulattflicka, som var sysselsatt med att laga sin husbondes kläder, från sin stol och drog sig med en nyfiken blick på Ida in i ett annat rum. Ida intog den lediga stolen och Potter tog plats på ett vedträ, som låg på golfvet. Hon frågade och han redogjorde omständligt för egendomen och dess slafvar. Samtalet räckte ganska länge, och Ida blef öfverraskad då hon såg på sin klocka och fann att den visade på 4. Hon reste sig hastigt, och i samma ögonblick lyste en stark blixt, åtföljd af skarpt åskdunder.

»Hvad skall jag göra?» utropade hon villrådigt. Om jag väntar här,

tills skuren är öfver, hinner jag ej hem före mörkt.»

Potter stod bredvid henne och kastade väderkunniga blickar omkring sig. »Dessa moln,» sade han, »ha sprungit upp mycket hastigt, och det blir ett stort oväder. Troligen kommer det att regna hela natten.»

»Jag bryr mig föga om, om jag blir våt,» sade Ida, »men min häst är rädd för blixten, och i en sådan storm är det farligt att vara i skogen, ty träden blåsa omkull.»

»Om ni väntar, sänder kanske hr Wynn en vagn, och får jag säga min tanke, så hade ni gjort klokast i att fara hit på det sättet; men det angår ju icke mig.»

Denna anmärkning återkallade i hennes minne samtalet med Wynn. Hon sprang beslutsamt upp på sin häst och sade: »jag hoppas stormen skall dröja, tills jag hunnit i säkerhet.»

»En half mil härifrån ligger ett värdshus, men ni hinner icke ens dit, ty innan fem minuter äro regnet och stormen här.»

»Jag måste i alla fall försöka,» sade

Ida, som ryggade tillbaka för att stanna hela natten, der hon var. Men när hon vände hästens hufvud mot vägen, blef hon förvånad öfver att se lille Dick hålla med en vagn på något afstånd samt Venus med en stor resväska i famnen stiga ur. Då hon skyndsamt red upp till dem, hörde hon Venus gällt utropa:

»Jag säga dig, du *ska* vänta, tills jag få tala med fröken Ida. Kanske hon vilja fara hem med dig.»

»Nej, massa förbjuda. Släpp hästen!» Han gaf den senare ett rapp och for åstad likt Jehu.

»Huru kommer det sig, att du är här, mamma Venus?» frågade Ida, färdig att gråta.

»Massa Wynn sända mig,» svarade Venus. »Han se ut som ett åskmoln och säga: tag fröken Idas nattdrägt och far med Dick. Jag fråga: hvar hon finnes? Han då rynka pannan och säga: sak samma, och lemna mig detta bref för eder och befalla Dick lemna mig här och genast fara hem.»

Ida mottog brefvet, öppnade det med darrande hand och läste:

»Då fröken May betett sig så opassande mot sin förmyndare, inser hon säkerligen, att hon icke bör återvända, förrän någon af hans familj ber henne derom.»

»Grymt, styggt! Hvad skall jag göra?» utropade hon, och heta tårar föllo på det papper, som hennes hand sammankramade.

Himmelen var nu öfvertäckt af svarta moln, ur hvilka väldiga blixtar frambröto, och åskan begynte dundra. Hästen skyggade, men hon höll fast i tygeln och vinkade åt Venus att följa efter till Potters hus. Der steg hon af, och hästen störtade i vildaste galopp sin väg.

Potter hade sett hennes möte med Venus. Han stod utanför dörren, och hon sade till honom:

»Ni ser, att vi måste stanna här i natt. Det skulle vara dåraktigt att försöka trotsa en sådan storm.»

»Är det eder tjenare, hon, med den stora väskan?» frågade mannen.

»Ja, och jag hoppas, att ni kan gifva oss rum öfver natten?»

»Ni får väl hålla till godo, såsom

ni kan få det, antager jag,» sade mannen med ett fräckt skratt. »Jag är icke rigtigt viss om, att ni är den, ni gifver eder ut för. Ett fruntimmer af Wynns familj kan väl inte gerna komma på sådant sätt? Ni söker nog att lura mig.»

»Jag försäkrar eder, att det är som jag sagt,» svarade Ida och sökte dölja sin fruktan för den råe mannen. »Jag ämnade visst icke stanna här, när jag kom hit, men nu är det tvunget, och jag måtte väl hafva rättighet att stanna i mitt eget hus.»

»Om det är ert, så må ni ta det med råttor och allt,» svarade han med ett af sina otäcka skratt, som både skrämde och harmade Ida. »Men huru skall jag veta, att det är ert? Först kom ni, och sedan kom käringen der med det der byltet. Det ser mest ut, som om ni blifvit körd på dörren, och ni misstager er nog, om ni tror, att jag låter bedragare kommendera mig och lägga sig i mina saker.»

Idas kind blef dödsblek, men hon talade likväl med fasthet: »Om äfven hr Wynn stängt sin dörr för mig, är

likväl detta hus mitt, hvarpå jag eger tillräckliga bevis.»

I sin upphetsning hade Potter förbisett detta. Han bet sig i läppen och slank bort. Ida och Venus inträdde i huset.

Ett förfärligt oväder utbröt. Stormen tjöt, åskan dundrade, blixtarna korsade hvarandra och sjelfva jorden tycktes darra. Så fortgick det en timme, då ovädret saktade sig något.

Potter, som smugit sig in strax efter Ida och Venus, hade med nedåtvändt ansigte kastat sig på sin bädd. Han reste sig nu och tillsade mulattflickan att hemta in ved för kakelugnen.

Hon lydde, och då hon återkom, riglade hon och bommade ytterdörren, hvarefter hon sköt tvenne grofva bommar för dörren till det rum, hvari Ida och Venus befunno sig.

Sedan tände hon ett ljus och beredde sig att fastskrufva luckorna för fönstret.

»Du inte göra det,» sade Venus. »Fröken May alltid vilja se ut, när det blixtra.»

»Är mörkt nu,» sade flickan; »vi alltid stänga dem, när det blifva mörkt.»

»Låt dem stå öppna en stund till,» sade Ida vänligt. Hon bäfvade för att blifva innestängd med sådant sällskap.

»Det vara mörkt,» envisades flickan. »*De* alltid komma och se in, om luckorna vara öppna efter mörkt.»

»*De!* Hvilka *de?*» frågade Venus, som ej ville släppa flickan fram.

»*De* se in. Låt mig stänga!»

»De! Hvad de göra, om de se in? Hvilka de?»

»*Spöken*, du dumma neger!»

»Spöken! Inte finnas sådant, så fröken säga.»

»De finnas. Jag ofta hört dem trampa här om nätterna. Vänta bara, de nog komma.»

»Men har du någonsin sett dem?» frågade Ida. »Är du viss på, att det icke varit råttor du hört?»

»O, jag sett dem många gånger efter mörkt. De komma och trycka näsorna mot fönstret. Derför vi alltid stänga luckorna.»

»Jag hoppas, att de icke komma i natt,» sade Ida, som ej kunde låta bli att skratta åt spökena, som tryckte sina näsor mot fönstren. »Låt luckorna vara öppna!»

Flickan såg frågande på sin herre, som drog långa drag ur en smutsig pipa och blåste ut en stinkande tobaksrök. Med en ed befalde han henne att stänga samt laga i ordning qvällsvarden.

En tarflig anrättning var snart framdukad. Potter drog sin stol till bordet, sägande buttert till Ida:

»Om ni vill ha mat, så slå er ner, när ni ändå är här.»

Venus blef utom sig öfver et sådant tilltal, men Ida afstyrde följ‹erna af hennes häftighet genom att taga plats vid bordet och försöka atl äta.

Sedan de uppstigit från bordet satt hvar och en tyst på sin plats. Idas hjerta var fullt af bekymmer, ty hon anade att Potter och mulattflickar rufvade på onda planer.

Med ett elakt leende kastade de båda sistnämda betydelsefulla blickar på Ida. Flickan gick bort till honom, och han hördes yttra: »om en stund!» Derefter tillgrep han bränvinsflaskan.

Med ostadiga steg gick han omkring i rummet och kastade förstulet hemska blickar på Ida. Då plötsligt ett buller hördes utanför fönstret. Häf-

tiga bultningar skakade huset, fönstren krossades och en menniskoröst ropade: »Ären I döda allesammans? Öppna och släpp oss in!»

Mulattflickan darrade, Ida lyssnade, Venus sprang fram och försökte öppna luckorna, men Potter grep henne i armen och drog henne derifrån.

»Släpp mig!» ropade Venus; »det icke vara spöken — det vara menniskor, som vilja in.»

»Du låter bli,» skrek Potter; »de må bulta bäst de vilja, men inte slippa de in här i natt, ej heller slipper någon ut. Jag är herre här.»

»Det vi vilja se,» svarade Venus och ryckte sig lös samt gaf honom en så kraftig stöt, att han tumlade till andra sidan af rummet, hvarefter hon åter sprang till fönstret och försökte lösrycka bommarne för fönsterluckan. Redan var en borta, då mulattflickan grep en filt ur sängen och kastade den öfver hennes hufvud, i det hon stötte henne bort.

Med ett genomträngande skri sprang Ida fram för att hjelpa Venus, och i det samma kastades luckorna upp utifrån och en man hoppade in genom

fönstret. Det var Walter Varian. Ida såg honom och föll med ett glädjerop i hans famn.

I hans sällskap befann sig en lång man, till åren kommen, med ett väderbitet ansigte, hvilken Walter funnit på vägen, strax i närheten, hvarest hans hästar skenat och vagnen vält. Walter hade hjelpt honom, hvarefter de båda gjort sällskap.

Främlingen stod tyst i rummet, men när han såg Idas ansigte och hörde hennes röst, frågade han:

»Hvem är denna unga dam?»

»Ida May,» svarade Walter.

»*Ida May*!» ropade främlingen och hans kropp skakades såsom af frossan.

De öfriga betraktade honom med förvåning.

Den kraftige mannen brast i tårar, sägande: »O Ida May! säger icke ditt hjerta, hvem jag är?»

Hon hörde rösten, såg in i hans ögon, sprang i hans utbredda armar, ropande:

»*Min fader — min käre, käre fader!*»

»*Mitt barn — mitt älskade barn!*«

SLUT.